

yeni ipek yolu

KONYA TİCARET ODASI DERGİSİ

YIL: 33 • SAYI: 386 • TEMMUZ-AĞUSTOS 2020

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK
SANAYİ KURULUŞU 2019 VE

LİSTEDE KONYA'NIN YERİ

KONYA'NIN İHRACATI
SANAL TİCARET HEYETLERİ
İLE ARTACAK

KOP BÖLGESİ
SOSYO-EKONOMİK
GÖSTERGELERİ VE KONYA

UNICORN
OLMAK

COVID-19
İŞGÜCÜ PİYASASINI NASIL ETKİLEDİ?

KTO VE KARATAY BELEDİYESİ
MESLEKİ EĞİTİMDE
İŞBİRLİĞİNE GİDİYOR

COVID-19 SALGINININ
KONYA İŞ ALEMİNE
EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİ

ACI KAYBIMIZ

Çalışma arkadaşımız
İç Ticaret Memuru
Mustafa Özdemir'i
kaybettik

İHRACAT YAPAN ÜYELERİMİZ
GÜVENİLİR ÖDEME YÖNTEMLERİNİ
TERCİH ETMELİ

**Aradığınız
imalatçı ve ihracatçı
firmaları tek bir
adreste bulmaya
hazır mısınız?**

www.listofcompany.com

**7.000 Firmaya
10.000 Ürüne
50'den Fazla Sektöre
170 Ülkeye İhracat
Yapan Firmalara
Ulaşmanın Yolu
Tek Adreste**

 KOP Turkey

 listofcompany

 **GET IT ON
Google Play**

 **Download on the
App Store**

1882
**KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE**

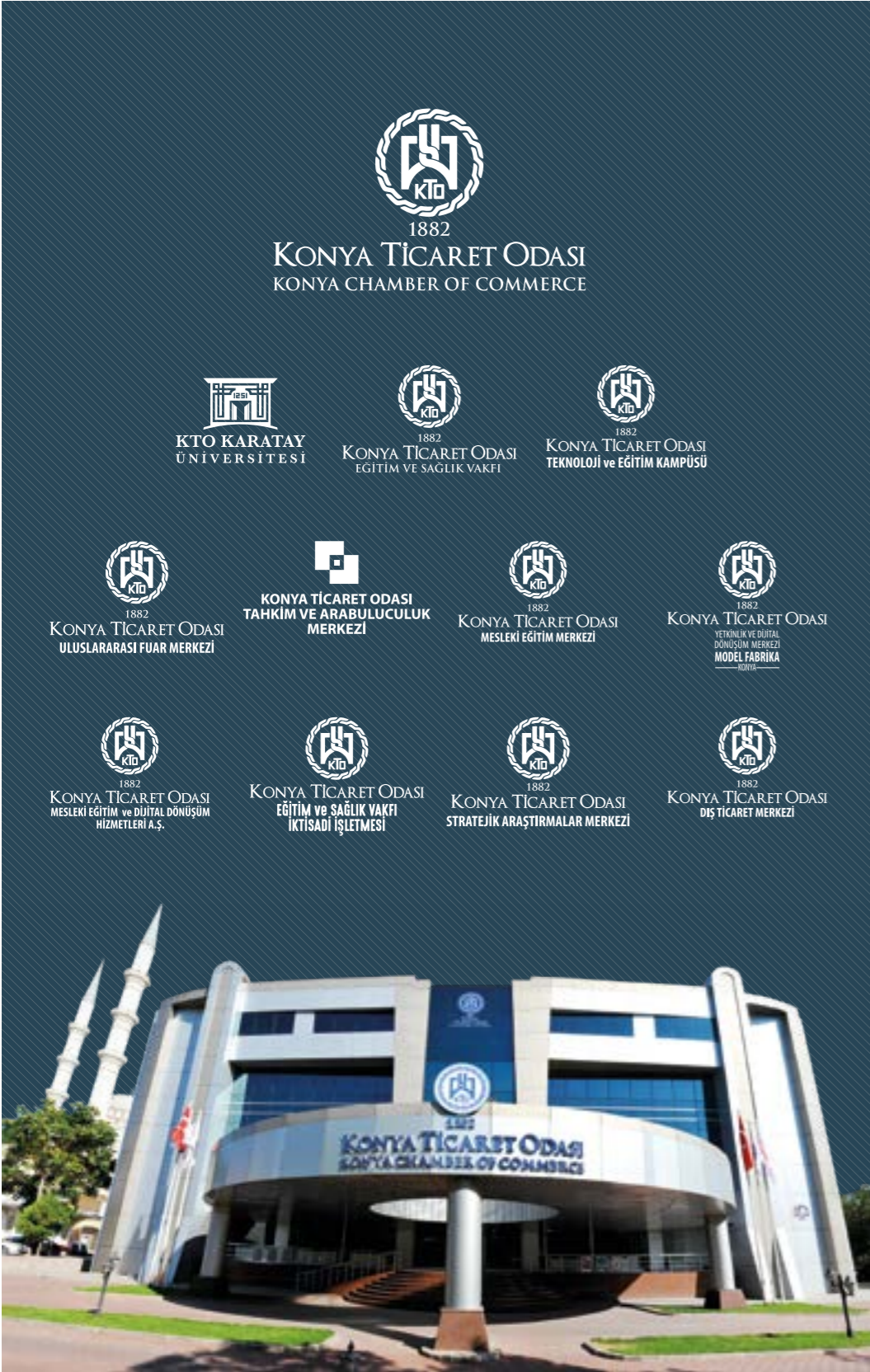

 332 221 72 54 www.karsem.com.tr

**KARSEM'DE
DAİMA SİZE UYGUN
BİR EĞİTİM VARDIR!**

- MESLEKİ EĞİTİMLER
- SERTİFİKA PROGRAMLARI
- BİLİŞİM EĞİTİMLERİ
- SAĞLIK EĞİTİMLERİ
- KİŞİSEL GELİŞİM EĞİTİMLERİ
- KURSLAR
- PROJE VE DANIŞMANLIK

**KTO KARATAY
ÜNİVERSİTESİ
KARSEM**
Sürekli Eğitim Merkezi

ipek yolu
Yeni

Malazgirt Zaferi ile 949 yıldır bu coğrafyada her türlü zorluk ve sıkıntıya rağmen dimdik ayakta. 30 Ağustos zaferi ile top yekûn millet olarak sonsuza dek vatanımızda var olma inancımızı ve azmimizi ortaya koyduk. Malazgirt'ten bu güne vatanımızın kahramanları olan tüm şehit ve gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

Türkiye'nin Libya ile imzaladığı deniz yetki sınırlandırma mutabakatı kapsamında Rodos ile Meis adası arasında kapsayan bölgede Oruç Reis gemisini yeni bir sismik araştırma faaliyeti için Doğu Akdeniz'e göndermesi nedeniyle, Türkiye ve Yunanistan arasında yaşanan kıta sahanlığı gerilimi devam ediyor. Türkiye'nin yayımladığı NAVTEX (Denizcilere Duyuru) ile Oruç Reis araştırma gemisinin 23 Ağustos'ta sona ereceğini açıkladığı çalışmalarını önce 27 Ağustos'a kadar ardından 1 Eylül tarihine kadar uzattı. Doğu Akdeniz'de yaşanan gerilim sürerken Türkiye bölgeye yönelik yeni bir NAVTEX ilan etti. 29 Ağustos'tan itibaren geçerli olacak ve 11 Eylül'e kadar sürecek olan duyuru, Anamur'un güneyinde gerçekleşecek olan atış talimini kapsıyor. Avrupa Birliği de, Yunanistan ve Kıbrıs Cumhuriyeti ile Türkiye arasında Doğu Akdeniz'de yaşanan gerginliğin diplomatik yollardan çözülmemesi halinde Türkiye'ye yaptırım uygulanabileceğini, bunun için de AB'nin yaptırım çeşitleri üzerinde çalıştığını ifade etti.

Türkiye bildiği gibi Karadeniz ve Doğu Akdeniz'de doğalgaz arama çalışmalarına devam ediyor. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, Fatih araştırma gemisinin Karadeniz'de doğal gaz keşfettiğini duyurduğu açıklaması tüm ülkede sevinç oluşturdu. Fatih sondaj gemimiz 20 Temmuz'da başladığı Tuna 1 kuyusundaki sondajında 320 milyar metreküp doğalgaz rezervi keşfetti. Akdeniz'de yapılan çalışmaların neden önemli olduğuna değinirsek; Türkiye net doğalgaz ve petrol ithalatçısı konumunda bulunuyor. Tüketilen enerjinin yüzde 70'inden fazlası da ithal ediliyor. Yıllık ortalama 40 milyar dolar civarında enerji ithalatı gerçekleş-

tiren Türkiye'nin enerjide dışa bağımlı olması ülke ekonomisinin hızlı büyüdüğü dönemlerde enerji ithalatını ve dolayısıyla cari açığı artırıyor. Karadeniz'de bulunan doğalgaz rezervi sayesinde Türkiye artık enerjide dışa bağımlılığı azaltma noktasında çok önemli bir adım atacaktır.

Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nu güncelleyen IMF, 2020 küresel ekonomik daralma tahminini yüzde 4,9'a çekerken, 2021 yılı için ise yüzde 5,4 oranında büyüme bekliyor. Böylelikle pandemi öncesi tabloya kıyasla dünya ekonomisi 12 trilyon dolarlık bir yara almış oluyor. 2020 yılı da Büyük Bunalım'dan sonra ekonomik açıdan en kötü dönem olarak tarihe geçmeye aday görünüyor.

Tahminlere göre 2020 yılında gerek gelişmiş ülkeler gerekse gelişmekte olan ülkelerde ciddi oranlarda küçülme öngörülmüyor. Bu kapsamda ABD'nin 8, Euro Bölgesi ve İngiltere'nin 10,2, Rusya'nın 6,6, Brezilya'nın 9,1 oranında küçüleceği tahmin ediliyor. Bu yıl Çin'in bile ancak yüzde 1 oranında büyümesi bekleniyor.

TÜİK yılın ikinci çeyreğine ait büyüme rakamlarını açıkladı. Korona virüsün ekonomi üzerindeki etkilerinin en yoğun hissedildiği ikinci çeyrekte Türkiye yüzde 9,9 daraldı. Türkiye pandemi döneminde güçlü sağlık altyapısı ile diğer gelişmekte olan ülkelere pozitif ayrıştı.

IMF Türkiye'nin 2020 yılında salgının etkisi ile yüzde 5 küçüleceğini, 2021 yılında ise yüzde 5 büyüyeceğini öngörüyor. Bizim tahminimiz ise 2020'de yüzde 1-2 bandında bir küçülme olacağı, 2021'de ise yüzde 5'in üzerinde bir büyüme gerçekleşeceği yönündedir. Ancak bu süreçte sermaye çıkışının hızlanması, TL'deki değer kaybı ve yüksek borçlanma maliyeti Türkiye ekonomisi için önümüzdeki dönemde ciddi sıkıntılara yol açabilir.

Temmuzda Konya 194.376.440 dolar ihracat gerçekleştirdi. Bu rakama göre Konya il bazında Türkiye ihracatından aldığı payı yüzde 1,41'e çıkartarak 11. sırada yer aldı. Konya'nın ihracatı 2019 yılının aynı ayına göre yüzde 12,33 oranında ar-

tış gösterdi. İhracat 2020 yılının Haziran ayına göre de yüzde 12,26 oranında arttı. 2020 yılı yedi aylık ihracat rakamı ise 1.167.530.968 dolar olarak gerçekleşti. Konya'nın Temmuz ayında ihracat rekoru kırarak Cumhuriyet tarihinin en yüksek aylık ihracat rakamına ulaşmasından dolayı mutluluk duyuyoruz.

Küresel ticaretteki yavaşlamanın etkisi ile ülkemiz ve şehrimiz ihracatında Nisan ve Mayıs ayında düşüş gözlemlenmişti. Türkiye'nin ihracatını yüzde 15,8 artırdığı Haziran'da ise Konya yüzde 55,26 artırarak yeniden yüksek ihracat rakamlarına ulaşacağını göstermişti. Temmuz ayına geldiğimizde devam eden küresel olumsuzluk, eksik iş günü ve bayram tatili sebebiyle Türkiye'nin ihracatında yüzde 5,8 azalış olmasına rağmen Konya ihracatını yüzde 12,33 oranında artırma başarısı göstermiştir. Bir önceki aya göre ise yüzde 12,26 artan ihracatımız yükselmeye devam ettiğini görüyoruz. Küresel salgın sebebiyle tüm dünyada ekonomilerin yavaşladığı küresel ticaretin durduğu bir ortamda ihracatı artırmak şehrimiz adına bir başarıdır.

2020'nin ikinci yarısından itibaren yeniden hızlı ihracat artışı yakalayacağımız öngörüyoruz. İhracatçı firmalarımızla bu süreçte yaptığımız istişare toplantılarında elde ettiğimiz verileri Ticaret Bakanlığımız ve TOBB ile sürekli paylaştık. Salgın sürecinde firmalarımızla işbirliği içinde yaptığımız çalışmaların karşılığını aldığımızı inanıyoruz. Bu vesile ile her şeye rağmen inançla çalışan, emek harcayan Konyalı müteşebbislerimizi kutluyorum. 2020 yılında da ihracatımızın bir önceki yıla göre pozitif artarak şehrimizin 2 milyar doların üzerinde rakamlara ulaşacağına inanıyoruz dedi.

... Çalışma arkadaşımız İç Ticaret Memuru Mustafa Özdemir'i kaybetmenin derin üzüntüsünü yaşadık. Sözlerime son verirken, Mustafa Özdemir'e Cenab-ı Allah'tan rahmet; ailesine, yakınlarına, tüm çalışma arkadaşlarımıza ve Odamız camiasına sabır ve başsağlığı diliyorum.

Selçuk ÖZTÜRK

Konya Ticaret Odası Başkanı
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkan Yardımcısı

İÇİNDEKİLER

KAPAK KONUSU

YALIN ÜRETİM VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM'DE
ETKİLİ VE DOĞRU BİR MODEL:
KONYA MODEL FABRİKA

28

6 KONYA'NIN İHRACATI SANAL TİCARET HEYETLERİ İLE ARTACAK

7 KONYA CUMHURİYET TARİHİNİN EN YÜKSEK İHRACAT RAKAMINA ULAŞTI

8 KTO VE KARATAY BELEDİYESİ MESLEKİ EĞİTİMDE İŞBİRLİĞİNE GİDİYOR

9 MOHAMED RİZVİ HASSEN KTO'YU ZİYARET ETTİ

10 ODADA 40. YILINI DOLDURAN ÜYELERE BAŞKAN ÖZTÜRK'TEN PLAKET TAKDİMİ

10 SELÇUK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ ZİYARETİ

11 KTO TEKNOLOJİ VE EĞİTİM KAMPÜSÜ'NÜ ZİYARET ETTİ

12 KTOTAM'DAN KONYA ESNAF VE SANATKARLAR ODASI'NA ZİYARET

19 TİCARET SİCİLLERİNDE 'ELEKTRONİK DEVRİM'

UNICORN OLMAK

32

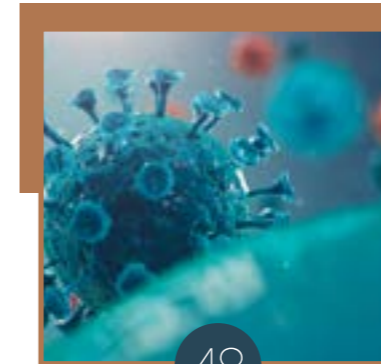
38

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2019

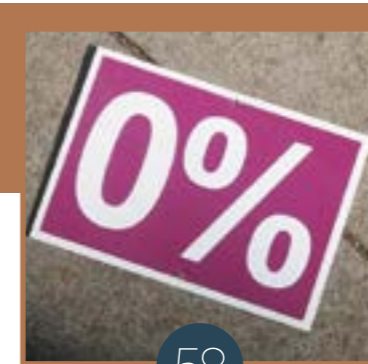
42

COVID-19 SÜRECİNDE TÜKETİM ALIŞKANLIKLARI

48

COVID-19 İŞGÜCÜ PİYASASINI NASIL ETKİLEDİ?

58

TÜRKİYE VE DÜNYA ÖRNEKLERİYLE KARZ-I HASEN

İMTİYAZ SAHİBİ
Konya Ticaret Odası Adına Yönetim Kurulu Başkanı
Selçuk ÖZTÜRK

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Özhan SAY

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Mustafa AKGÖL

GÖRSEL SANAT YÖNETMENİ
M. Fatih ÖZSOY

GRAFİK-TASARIM
ÇİZGİ MEDYA
Mehmet ÇAKIR
www.cizgimedya.net • cizgimedyakonya@gmail.com
Tel: 0507 443 81 07

BASKI-ÇİLT
Anadolu Ofset – İbrahim GÜVENÇ
Matbaacılar Sitesi Muhabir Caddesi
6. Blok No: 13 • Karatay/KONYA
Telefon: 0332 342 01 60 (pbx) • 0332 342 03 76
www.anadolumatbaa42.com
anadolumatbaa42@hotmail.com
Sertifika No: 34796

DAĞITIM
EKİN DAĞITIM-KURYE
Feritpaşa Mah. Hayat Sk. No: 6 • Selçuklu/KONYA
TEL: (0332) 236 36 12

YAYIN TÜRÜ
Yerel, Süreli
İki ayda bir yayınlanır.
Bu dergideki yazı ve resimler kaynak belirtmek suretiyle kullanılabilir. Dergimizde yayınlanan yazılardaki görüşler yazarlarına aittir. Dergimizde yayınlanmak üzere gönderilen yazılar, yayınlansın veya yayınlansın diye iade edilmez.

Basım Tarihi: Eylül/2020

YAYIN KURULU
Abdullah ACIBADEM
Arif AYYILDIZ
Mustafa KARAMERCAN
Salih ÖZKAN
Teoman YILMAZ

İLETİŞİM ADRESİ
KONYA TİCARET ODASI
Vatan Caddesi No.1 Selçuklu-KONYA
www.kto.org.tr
Tel: 0332 221 52 52 • Faks: 0332 353 05 46

BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜDÜRLÜĞÜ
Tel: 0332 221 52 94-221 52 67

BİLİM KURULU
Prof. Dr. Bayram SADE
Prof. Dr. Çağatay ÜNÜSAN
Prof. Dr. Kerim ÇINAR
Prof. Dr. Haşim KARPUZ
Prof. Dr. Önder KUTLU
Prof. Dr. Abdülkadir BULUŞ
Prof. Dr. Caner ARABACI
Dr. Öğr. Üyesi Aziz AYVA

KONYA'NIN İHRACATI SANAL TİCARET HEYETLERİ İLE ARTACAK

İhracatta sanal ticaret heyetleri ile çıkış yakalamak isteyen Türkiye'nin hedefine katkı sağlamak için Konya'da Online B2B programları başladı. Konya Ticaret Odası'nın (KTO) organize ettiği Konya – Kolombiya sanal ticaret heyetleri programı tamamlandı. Kolombiya'dan 11 firmanın katıldığı programda Konya'dan 10 firma temsilcisi ikili iş görüşmelerini gerçekleştirdi. KTO Başkanı Selçuk Öztürk hedeflerinin listofcompany.com'a kayıtlı tüm ihracatçı firmaları sanal ticaret heyeti organizasyonlarının parçası haline getirmek olduğunu söyledi.

Dünyanın farklı bölge ve ülkelerinde kullanımı giderek artan listofcompany.com arama portalı Konyalı firmalara iş bağlantısı sunmaya devam ediyor. Haziran ayında 128 ülkeden 51.207 kişi listofcompany.com'u ziyaret ederek Konyalı 8 bin firmanın 50 farklı sektörde ürettiği 10 binin üzerinde ürünü inceledi. Konya Ticaret Odası'nın hizmete soktuğu ve Konyalı firmaların ücretsiz olarak yararlandığı listofcompany.com firmalara sanal ortamda bire bir görüşme imkânı sağlıyor. Listofcompany.com'un yürütücülüğünde gerçekleştirilen Konya – Kolombiya sanal ticaret heyetleri programını değerlendiren Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk, "2020 yılında Türkiye'nin küresel salgın sürecine rağmen ihracat hedeflerinin gerisinde kalmaması için başta Cumhurbaşkanlığımız ve Ticaret Bakanlığımız olmak üzere tüm kurumlarımız çalışmalarını sürdürmektedir. Korona virüsün ekonomiyeye olumsuz etkilerini en aza indirmek için sanal ticaret heyetleri organizasyonlarına büyük önem verilmektedir.

Şehrimiz ve ülkemizin ihracat hedeflerini gerçekleştirmesi için Oda olarak da firmalarımızla koordineli olarak yoğun bir çalışma programı uygulamaktayız. Konya Ticaret Odası'nın projesi olan www.listofcompany.com internet sitemiz ile dünyanın dört bir köşesindeki firmalar, günün 24 saati şehrimizdeki tüm sektörlerde firmalarımızla irtibat kurabilmektedir. Konya'dan 8.000 firmanın kayıtlı olduğu listofcompany.com portalında 50'den fazla sektörde Konyalı girişimcilerin ürettiği 10.000'den fazla ürünün bilgisi yer almaktadır. Tüm dünyadan firmaların erişimine açık olan sitemiz firmalarımızın 180 ülkede ticaret bağı kurmalarına destek olmaktadır. Listofcompany.com'a

kayıtlı ihracatçı firmalarımızın pazar çeşitlendirmeleri ve yeni müşterilere ulaşmaları için Konya'da Online B2B programlarını başlattık. İlk organizasyonumuz olan Konya – Kolombiya Online B2B / Otomotiv Yedek Parça Sektörü Sanal Ticaret Heyeti Programını tamamladık. Kolombiya'dan 11 ve Konya'dan 10 firmanın katıldığı programda 50'nin üzerinde ikili iş görüşmesi gerçekleştirildi. Katılımcı firmalarımızın da olumlu görüşlerini aldığımız organizasyon şehrimiz ve sektörümüz için son derece faydalı geçmiştir. Yıl içerisinde Orta Asya, Avrupa, Orta ve Güney Amerika, Kuzey Afrika gibi bölgelerden ülkelerle online B2B organizasyonlarımız devam edecektir. Hedefimiz listofcompany.com'a kayıtlı tüm ihracatçı firmaları sanal ticaret heyeti organizasyonlarının parçası haline getirmektir. Düzenlemiş olduğumuz bu organizasyonla 2020'nin ikinci yarısında ihracatımızın yeniden atağa geçerek geçen senenin üzerinde artış yakalayacağımıza inanıyoruz" dedi.

KONYA TEMMUZ AYINDA CUMHURİYET TARİHİNİN EN YÜKSEK AYLIK İHRACAT RAKAMINA ULAŞTI

Temmuzda ihracatını yüzde 12.33 artıran Konya, 194.38 milyon dolar ihracat yaptı. Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk "küresel salgın sebebiyle tüm dünyada ekonomilerin yavaşladığı küresel ticaretin durduğu bir ortamda ihracat yapmak için her şeye rağmen inançla çalışan, emek harcayan Konyalı müteşebbislerimizi kutluyorum" dedi.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), temmuz ayı geçici dış ticaret verilerini açıkladı. Genel Ticaret Sistemi'ne (GTS) göre ihracat temmuzda bayram tatilinin getirdiği iş günü farkı nedeniyle geçtiğimiz yılın temmuz ayına göre yüzde 5,8 düşüşle 15 milyar 12 milyon dolar oldu. Haziran ayına göre artış oranı ise yüzde 11,5 oldu. Son 12 aylık ihracat da yüzde 7,9 kayıpla 166,6 milyar dolar olarak gerçekleşti. Temmuzda Konya ise 194.376.440 dolar ihracat gerçekleştirdi. Bu rakama göre Konya il bazında Türkiye ihracatından aldığı payı yüzde 1.41'e çıkartarak 11. sırada yer aldı. Konya'nın ihracatı 2019 yılının aynı ayına göre yüzde 12.33 oranında artış gösterdi. İhracat 2020 yılının Haziran ayına göre de yüzde 12.26 oranında arttı. 2020 yılı yedi aylık ihracat rakamı ise 1.167.530.968

dolar olarak gerçekleşti. İhracat rakamlarını değerlendiren Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk Konya'nın Temmuz ayında ihracat rekoru kırarak Cumhuriyet tarihinin en yüksek aylık ihracat rakamına ulaştığını söyledi. Başkan Öztürk, "Küresel ticaretteki yavaşlamanın etkisi ile ülkemiz ve şehrimiz ihracatında Nisan ve Mayıs ayında düşüş gözlemlenmişti. Türkiye'nin ihracatını yüzde 15,8 artırdığı Haziran'da ise Konya yüzde 55,26 artırarak yeniden yüksek ihracat rakamlarına ulaşacağını göstermişti. Temmuz ayına geldiğimizde devam eden küresel olumsuzluk, eksik iş günü ve bayram tatili sebebiyle Türkiye'nin ihracatında yüzde 5,8 azalış olmasına rağmen Konya ihracatını yüzde 12.33 oranında artırma başarısı göstermiştir. Bir önceki aya göre ise yüzde 12.26 artan ihracatımız

yükselmeye devam ettiğini görüyoruz. Küresel salgın sebebiyle tüm dünyada ekonomilerin yavaşladığı küresel ticaretin durduğu bir ortamda ihracatı artırmak şehrimiz adına bir başarıdır. 2020'nin ikinci yarısından itibaren yeniden hızlı ihracat artışı yakalayacağımız öngörüyoruz. İhracatçı firmalarımızla bu süreçte yaptığımız istişare toplantılarında elde ettiğimiz verileri Ticaret Bakanlığımız ve TOBB ile sürekli paylaştık. Salgın sürecinde firmalarımızla işbirliği içinde yaptığımız çalışmaların karşılığını aldığımızı inanıyoruz. Bu vesile ile her şeye rağmen inançla çalışan, emek harcayan Konyalı müteşebbislerimizi kutluyorum. 2020 yılında da ihracatımızın bir önceki yıla göre pozitif artarak şehrimizin 2 milyar doların üzerinde rakamlara ulaşacağına inanıyoruz dedi.

KTO VE KARATAY BELEDİYESİ MESLEKİ EĞİTİMDE İŞBİRLİĞİNE GİDİYOR

Konya Ticaret Odası ile Karatay Belediyesi arasında istihdam, üretim ve mesleki yeterlilik konularını içeren protokol imzalandı. Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk ve Karatay Belediye Başkanı Hasan Kılca arasında imzalanan protokolle KTO Mesleki Eğitim Merkezi bünyesinde faaliyetler gerçekleştirilecek.

Kılca, "Konya Ticaret Odamız da hem ülkemizin hem de Konyamızın en önemli meslek örgütlerinden birisi. Şehrimizin milli hasılasına, istihdamına, ihracatına ve üretimine yönelik yaptığımız katkılar takdir edici. Bilindiği gibi İstanbul Sanayi Odası tarafından Türkiye'nin 'İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' listesi de açıklandı. Listeye Konya'mızdan 15 firma girdi. Bu vesileyle şehrimize katkı sunan tüm oda yönetimini, üyelerinizi, sanayicilerimizi üreticilerimizi tebrik ediyorum. Karatay'da 26 bine yakın işyeri var. Yine irili ufaklı 50'nin üzerinde sanayi sitesi var. Bu işyerlerinin büyük bir kısmı ticaret odamızın üyesi. Dolayısıyla bugün imzalay-

cağımız protokolün de buralardaki istihdamın gelişmesi ve mesleki yeterliliğin artmasında önemli olduğunu düşünüyorum. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da Konyamızın Karatay'ımızın daha iyi noktalara ulaşması için destek vermeye devam edeceğiz" şeklinde konuştu. Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk de; KTO Karatay Üniversitesi'nin, yurtlarının, fuar alanı ve mesleki eğitim merkezlerinin Karatay ilçesinde olduğunu hatırlatarak, bu durumun Karatay Belediyesi ile olan ilişkileriyle bağlantılı olduğunu söyledi ve desteklerinden dolayı Karatay Belediye Başkanı Hasan Kılca'ya teşekkür etti.

Başkan Öztürk, "Bugüne kadar Karatay Belediyesi'yle pek çok çalışma yaptık. Ama bugün imzaladığımız bu çalışmayı ayrıca önemsiyoruz ve bizim için çok kıymetli bir karar. Çünkü insanımızın mesleki yeterliliği ile işsizlik her zaman konuştuğumuz konular arasında. Bu protokolün hem Konya iş aleminin nitelikli personel ihtiyacının karşılanmasına hem de işsizlik rakamlarının daha da aşağılara çekilmesine yani istihdamda önemli katkılar sağlayacağına inanıyorum" ifadelerini kullandı. Törenin sonunda Karatay Belediye Başkanı Hasan Kılca ve Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Öztürk, ortak işbirliği protokolüne imzaları attı.

SRI LANKA DEMOKRATİK SOSYALİST CUMHURİYETİ BÜYÜKELÇİSİ MOHAMED RİZVİ HASSEN KTO'YU ZİYARET ETTİ

Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Büyükelçisi Mohamed Rizvi Hassen ve beraberindeki heyet Konya Ticaret Odası'nı ziyaret etti. KTO Başkanı Selçuk Öztürk tarafından karşılanan heyete Konya ekonomisine ilişkin bilgiler verildi. Öztürk, Konya'nın birçok ülkeye ihracat yaptığını, gıda ve bazı sektörlerde iddialı bir şehir olduğunu, birçok ülke ile işbirliği ve ticaret yapmaya yönelik çalışmalara aralıksız devam ettiklerini söyledi.

Ziyarete Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Büyükelçisi Mohamed Rizvi Hassen ile birlikte Ticaret Ataşesi Yoshita Jayasuriya katıldı. Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Büyükelçisi Mohamed Rizvi Hassen Konya'yı ziyaretlerindeki amaçlarının Sri Lanka ve Konya arasındaki ticaretin gelişmesi konusunda çeşitli faaliyetler bulunmak olduğunu söyledi. Büyükelçi Hassen Toplantıda Sri Lanka'nın ekonomisine ilişkin bilgiler

verdi. Soğuk hava deposu, ambalaj ve paketleme makineleri, tarım makineleri sektöründe üretilen ürünlere ihtiyaçlarının olduğunu söyledi. Kendilerinin de karbon, kauçuk ve baharat sektörlerinde iyi olduklarını, bu alanda Türkiye ve Konya ile işbirliği yapabileceklerini ifade etti. Büyükelçi ziyarette Sri Lanka'nın eski odalarından olan Ceylon Ticaret Odası ile KTO arasında ortak bir toplantı yapılması temennisinde bulundu.

SRI LANKA DEMOKRATİK SOSYALİST CUMHURİYETİ CEYLON TİCARET ODASI CEOSU İLE ONLİNE TOPLANTI

Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Büyükelçisi Mohamed Rizvi Hassen ve beraberindeki heyetin Konya ziyareti sırasında gündeme gelen online işbirliği toplantısı gerçekleştirildi. KTO Başkanı Selçuk Öztürk ve Büyükelçi Mohamed Rizvi Hassen'in girişimleri ile Ceylon Ticaret Odası Ceosu Manjula De Silva ile birlikte ortaklaşa online işbirliği toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıda Ceylon Ticaret Odası

Ceosu Manjula De Silva ile Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk katıldı. Online toplantıda iki oda üyelerinin karşılıklı işbirliklerini ve ticaretini geliştirilmesi konusunda odalar olarak öncülük edilmesi gerektiği konusunda görüş birliğine varıldı. Toplantıda alınan karar gereği eylül ayı içerisinde KTO ile Ceylon Ticaret Odası işadamlarının katılacağı ikili iş görüşmeleri yapılmasına karar verildi.

ODADA 40. YILINI DOLDURAN ÜYELERE BAŞKAN ÖZTÜRK'TEN PLAKET TAKDİMİ

Mart ayında yapılması planlanan Konya Ekonomi Ödülleri töreni ileri bir tarihe ertelendi. Ödül töreni kapsamında plaket almaya hak kazanan KTO'da 40. yılını dolduran üyelere plaketlerini KTO Başkanı Selçuk Öztürk takdim etti. Üyelerin işyerlerini ziyaret eden başkan Öztürk, "Odamızda 40 yılını dolduran üyelerimizi ziyaretimizde şehrimiz ve ülkemiz ticaretine sağladıkları katkıdan dolayı şükranlarımızı ilettik" dedi.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ ZİYARETİ

Konya Ticaret Odası Yönetimi Selçuk Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Metin Aksoy'a hayırlı olsun ziyaretinde bulundu. KTO Başkanı Selçuk Öztürk ile beraberinde Meclis Başkanı Ahmet Arıcı, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hasan Hüseyin Karapınar, Yönetim Kurulu Üyesi Murat Çankırlı ve Genel Sekreter Mustaf Ödemiş ile gerçekleşen ziyarette Rektör Aksoy'a başarı temennileri iletili.

KALKINMA AJANSLARI GENEL MÜDÜRÜ BARIŞ YENİÇERİ, MEVKA GENEL SEKRETERİ İHSAN BOSTANCI KONYA TİCARET ODASI TEKNOLOJİ VE EĞİTİM KAMPÜSÜ'NÜ ZİYARET ETTİ

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürü Barış YENİÇERİ, Mevlana Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri İhsan BOSTANCI ve beraberindeki heyet, Konya Ticaret Odası Teknoloji ve Eğitim Kampüsü'nü ziyaret etti.

KTO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Fahrettin Doğru, Teoman Yılmaz ve Genel Müdür Feyzullah Altay'ın hazır bulunduğu ziyaret kapsamında KTO Mesleki Eğitim Merkezi, KTO Dış Ticaret Merkezi ve Konya Model Fabrika'da incelemelerde bulunan heyete birimlerin faaliyetleri tanıtıldı.

Kampüsün, Konya'nın ve bölgenin gelişmesine büyük katkılar sağlayacağını ifade eden Yeniçeri, Mesleki Eğitim Merkezi'nin nitelikli ara eleman sorununa, Dış Ticaret Merkezi'nin ihracatçının doğru pazar doğru müşteri bulma sorununa, Konya Model Fabrika'nın ise imalatçı firmaların verimliliği artırma sorununa çözüm olacağını ve bundan sonraki süreçte Bakanlık ve Kalkınma Ajansı olarak gerekli destekleri vereceklerini bildirdiler.

KTOTAM KONYA ESNAF VE SANATKARLAR ODASI'NI ZİYARET ETTİ

KTOTAM Tahkim ve Arabuluculuk Merkezi Divan Heyeti'nden KTO Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Çakır, KTO Meclis Üyesi Ali Deresoy ve Avukat Murat Güçlü Konya Esnaf ve Sanatkarlar Odası'ni ziyaret ederek KONESOB Başkanı Muharrem Karabacak'a KTOTAM kuruluşu, işleyişi ve amaçları hakkında bilgi verdi. KTOTAM Divan heyetinin konuya ilişkin açıklaması şöyle; "Esnaf- ların çatı örgütü olan ve yaklaşık 55.000 üyesi bulunan Konya Esnaf ve Sanatkarlar Odası yönetimine arabuluculuk hakkında bilgilendirme yapılmış ve KTOTAM kuruluş ve işleyişi, amaçları hakkında bilgi verilmiştir. Tüketici ihtilaflarında arabuluculuk başvurusunun zorunlu olması için kanun teklifinin Meclis

gündeminde olduğu görüşmede tüketici ihtilaflarında arabuluculuk zorunluluğunun özellikle esnaf- larımız açısından önemli olduğu ve bu aşamada KTOTAM olarak hizmet verilebileceği belirtilmiştir. Arabulu-

culuk başta olmak üzere alternatif çözüm yollarının önemine değinilen görüşmede Konya Esnaf ve Sanatkarlar Odası ile KTOTAM arasında işbirliği imkanlarının araştırılması kararlaştırılmıştır.

PROF. DR. AYBEN KARASU UYSAL, DÜNYANIN BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK YÖNELİMİNİ BELİRLEYEN KURULUN ÜYESİ OLDU

CERN-ALICE Deneyi'ne Türkiye'de üyeliği hakkını elde ederek ilk ve tek tam üye olan aynı zamanda sektörle iç içe nitelikli mühendislik eğitimi sunan KTO Karatay Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, başarılı çalışmalarına bir yenisini daha eklemenin gururunu yaşıyor. KTO Karatay Üniversitesi Mühendislik Fakültesi akademisyenlerinden Prof. Dr. Ayben Karasu Uysal, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) tarafından Türkiye'nin ECFA (European Committee for Future Accelerators) temsilcisi olarak aday gösterilerek 13 Temmuz 2020 tarihli PECFA toplantısında temsilci olarak seçildi ve genel kurul üyesi olmaya hak kazandı. Prof. Dr. Ayben Karasu Uysal'ın bu başarısından dolayı, ECFA Başkanlığı, ALICE Deneyi Yönetimi ve KTO Karatay Üniversitesi Rektörlüğüne tebrik mesajları gönderildi.

Prof. Dr. Ayben Karasu Uysal'ın PECFA Temsilciğine Uzman Kısa Öyküsü ve Başarıları

Prof. Dr. Ayben Karasu Uysal'ın PECFA temsilciğine uzanan hikayesi, KTO Karatay Üniversitesi'nin, 2013 tarihinde CERN-ALICE Deneyi'ne üye olmasıyla başladı. 2006 yılından bu

yana ALICE Deneyi'nde görev yapan Prof. Dr. Ayben Karasu Uysal, KTO Karatay Üniversitesi'nin bu üyeliği ile birlikte ALICE Deneyi Türkiye Takımı Liderliği görevini de yürütmektedir. Prof. Dr. Ayben Karasu Uysal'ın, üyelik sürecinin başladığı tarihten bu yana 100'den fazla bilimsel yayın, yüksek lisans ve doktora tezleri üretildi. Aynı zamanda KTO Karatay Üniversitesi lisans öğrencileri bu üyelik kapsamında CERN'e giderek yaz okulu ve staj olanaklarından da faydalandı.

CERN-LHC çarpışmalarında oluşan ve ALICE Dedektörü tarafından kaydedilen verinin analizlerinin yapılabilmesi için ALICE Deneyi ile bağlantılı bir Yüksek Başarımlı Hesaplama

Merkezinin kurulum ve yönetimi çalışmaları da Prof. Dr. Ayben Karasu Uysal ve çalışma grubu tarafından ilerletilmektedir.

Prof. Dr. Ayben Karasu Uysal tarafından yürütülen bu projelerle inovatif dedektör sistemleri ve veri analizi için yeni teknikler geliştirebilme, deneysel kurulum yapabilmeye ve ölçüm alabilme çalışmalarında tecrübe kazanılması hedeflenmektedir.

KTO Karatay Üniversitesi'nin CERN ALICE Deneyine Yaptığı Katkıları

KTO Karatay Üniversitesi, ALICE Deneyi'ne üyelik hakkını elde eden ilk ve tek Türk üniversitesidir. Bugüne kadar faaliyetlerini, üniversitenin öz kaynakları yanında Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından desteklenen projelerle yürütmektedir. Halihazırda iki proje tamamlanmış olup iki proje de faaliyettir. Üniversitedeki ALICE Deneyi ekibi çalışmalarını çoğunlukla yüksek enerjili çarpışmalarda üretilen verinin analizi ve inovatif dedektör sistemlerinin tasarımı üzerine yürütmektedir. Nisan 2020 tarihinde kabul edilmiş olan yeni TÜBİTAK projesinde çalışma grubu, yenilikçi yapay zekâ teknolojileri ile parçacık analizleri yapmaktadır. Bu çalışmaların fizik bilimine katkılarının yanında, mühendislik alanında da önemli faydaları olacaktır.

Yürütülen bir diğer projede ise 2021-2022 döneminde rekor hızlarla çalışmaya başlayacak olan Büyük Hadron Çarpıştırıcısı'nın (LHC) yeni koşullarına uygun olarak yeni bir dedektör sisteminin tasarlanması çalışmaları yürütülmektedir.

1882
KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

ACI KAYBIMIZ

Çalışma arkadaşımız İç Ticaret Memuru
Mustafa Özdemir'i
kaybetmenin derin üzüntüsü içerisindeyiz.
Merhuma Cenab-ı Allah'tan rahmet, kederli ailesine, yakınlarına ve Odamız camiasına sabır ve başsağlığı dileriz.

KONYA TİCARET ODASI BAŞKANLIĞI

AKILLI TEKNOLOJİLER MERKEZİ VE MODEL FABRİKA UYGULAMALARIYLA ÖZGÜN MÜHENDİSLİK EĞİTİMİ

Türkiye'nin son yıllarda özellikle savunma sanayinde göstermiş olduğu atılım, yüksek katma değerli ve yoğun teknolojik üretime olan ilgiyi arttırıyor. Konya Ticaret Odası (KTO) Karatay Üniversitesi, Türkiye'nin küresel bir aktör olmasına katkı sağlayacak nitelikli mühendisler yetiştiriyor. Akıllı Teknolojiler Merkezi ile Model Fabrika uygulamalarının yanı sıra Sektör Danışmanlığı Projesi ile KTO Karataylı mühendisler, üreten, yeni ürün geliştiren, işte aranan ve kendi işini kuran mezunlar olarak hayata atılıyor.

Konya Ticaret Odası (KTO) Karatay Üniversitesi Mühendislik Fakültesi bünyesinde Elektrik-Elektronik Mühendisliği, Bilgisayar Mühendisliği, Mekatronik Mühendisliği, Makine Mühendisliği, İnşaat Mühendisliği ve Endüstri Mühendisliği bölümleri yer alıyor. Mühendislik eğitiminde uygulamalı eğitimi kendisine temel ilke olarak edinen KTO Karatay Üniversitesi, modern teknolojileri konuşuracak, yeni teknolojiler üretecek, AR-GE'de öncü ve yenilikçi mühendisler yetiştirmek için kapılarını ardına kadar açarak, ülkemizin kalkınma ve refah düzeyini arttıracak bilim insanlarını Mühendislik Fakültesi bünyesinde iş hayatına hazırlıyor.

Türkiye'de Akıllı Teknolojiler Merkezi'ne Sahip Tek Üniversite
Türkiye tarım makineleri üretimini yaklaşık yüzde 65'ini gerçekleştiren tarım ve sanayi şehri Konya'da, KTO Karatay Üniversitesi "Akıllı Teknolojiler, Tasarım, Geliştirme ve Prototipleme Merkezi" (AKİTEK) ile KOBİ'lere akıllı makine üretme becerisi kazandırmayı, tarımda verimi ve ihracat gelirlerini arttırmayı hedefliyor. Mühendislik Fakültesi akademisyenlerinin doğrudan katkı sağladığı projede önümüzdeki dönemde Mühendislik Fakültesi öğrencileri de uygulama yapma fırsatı yakalayacak. Makine, mekatronik, bilgisayar ve elektrik-elektronik mühendisliğinde öğrenim gören KTO Karataylı öğrenciler, akıllı makine üretiminin önemli birer parçası olacaklar.

Model Fabrika ile Uygulamalı Eğitim Fırsatı
Türk sanayisinin özellikle de Kon-

ya sanayisinin dünya ile rekabet edebilmesi amacıyla kurulan, Konya Ticaret Odası Teknoloji ve Eğitim Kampüsü'nde yer alan Model Fabrika, gerçek bir ürünün üretim proseslerini, makine, kalıp ve aparatları ile buna ait kalite sistemlerini kısaca bir fabrika ortamında olan tüm unsurları uygulamalı olarak ele alan bir eğitim kurumudur. Önümüzdeki dönem iş dünyasına destek verecek olan Model Fabrikada, KTO Karataylı endüstri, makine, mekatronik mühendisliği öğrencileri de uygulama yapma fırsatı yakalayacaklar.

Sektör Danışmanlığı Projesi ile Dört Yıllık İş Tecrübesi

'İş Arayan Değil, İşte Aranan ve Kendi İşini Kuran Mezunlar' sloganıyla mühendisler yetiştiren KTO Karatay Üniversitesi, Türkiye'nin en köklü odalarından biri olan Konya Ticaret Odası üyelerini mühendis adaylarına danışman atayarak üniversite-sanayi iş birliğini gerçek anlamda uyguluyor, eğitime teknik bir bakış açısıyla yaklaşıyor. Teknoloji alanında da aldığı bilgi birikimini alanına uyarlayacak ve teknolojik gelişimleri sadece izleyen değil; teknolojik gelişimlere katkı sağlayarak Türkiye'nin teknolojik

anlamda açığını kapatabilecek bilim adamlarını bilim dünyasına kazandırıyor.

Yeni Bilim İnsanları İçin Tercih Fırsatı

İlklerin üniversitesi KTO Karatay Üniversitesi aynı zamanda İsviçre'de yürütülmekte olan Cern Alice Denevi'ne ilk ve tam üye olarak eğitim faaliyetlerine devam ediyor. Ayrıca fakülte'deki bölümlerin çoğunda eğitim dilinin yüzde 30 İngilizce olması ve hazırlık eğitimiyle öğrenciye kazandırılan İngilizce dil kabiliyeti dışında öğrenciye sunulan 8 farklı yabancı dil seçeneği sayesinde öğrenciler ikinci bir yabancı dille mezun oluyor. Sadece Mühendislik Fakültesine ait nitelikli laboratuvarıyla, son teknoloji bilgisayarlarıyla öğrenciler ve bilim arasında köprü kuran KTO Karatay Üniversitesi, 2019-2020 eğitim öğretim yılında da bünyesine yerleşecek olan bilim insanı olma potansiyeline sahip, teknoloji sahasında yerli üretim hedefi olan mühendis adaylarını üniversiteye bekliyor. Üstelik başarı sırası 10.000-50.000 arasında yer alan KTO Karatay Üniversitesi Mühendislik Fakültesi'ni tercih edecek öğrencilere aylık 500 TL burs imkânı sunuluyor.

KTO EĞİTİM AKADEMİSİ, "FİNANSAL OKURYAZARLIK EĞİTİMİ" YAPILDI

KTO Eğitim Akademisi, "Finansal Okuryazarlık Eğitimi"ni sosyal mesafe ve maske kurallarına dikkat ederek KTO Meclis Salonunda gerçekleştirdi. Eğitim, KTO Karatay Üniversitesinde görevli Dr. Öğr. Üyesi Aynur Akpınar tarafından verildi. Akpınar, Finansal okuryazarlık kavramının sadece ülkemizde değil, dünyada da yeni bir kavram oldu-

ğunu, finansal okuryazarlığın temel düzeyde para ve bütçe yönetimin-den çok daha fazlasını ifade ettiğini söyledi. "Finansal Okuryazarlık Eğitimi" kapsamında finansal yönetimin önemi, finansal raporları anlamak, kritik performans takibi, maliyet muhasebesine genel bakış gibi konuları anlatan Akpınar, sürekli gelişen ve değişen dünyayı yakalayabil-

mek için finansal konularının takip edilmesi ve kişilerin kendi hayatları için en anlamlı kararı verebilmesi gerektiğini, bunu sağlamanın, ancak finansal durumunuzu görerek, mali dengeleri sağlayarak, değişimi kabul ederek, finansal okuryazarlığın hayat boyu uygulanacak bir kavram olduğunu bilerek mümkün olabileceğini sözlerine ekledi.

**TAM
ULTRASONİK
MASKE**

Ultrasonik maskeler lastik kısımları da dahil el değmeden makinalarda özel olarak üretilmektedir

Ultrasonik maskeler son derece ferah olduğu için nefes alıp vermek çok daha rahattır

**KONYA TİCARET ODASI
EĞİTİM VE SAĞLIK VAKFI**

**Adedi 60 Kuruş
(50'lik paketler halinde)**

KTO MESLEK KOMİTELERİNİN FAALİYETLERİ

Konya Ticaret Odası meslek komiteleri aylık mutut toplantılarına devam ediyor. Bu ay yapılan toplantılarda bölgemiz ve şehrimizde faaliyet gösteren tüccar ve sanayicilerimizin yaşadıkları sıkıntılar ve problemlerle ilgili görüş alışverişinde bulunulmakta, bunların çözümüne ilişkin çalışmalar yapılarak ilgili mercilere aktarılması sağlanmaktadır. Mayıs-Haziran ayında yapılan toplantılar ve bu toplantılarda alınan kararlar aşağıda verilmiştir.

KONYA TİCARET ODASI MESLEK KOMİTELERİ TOPLANTILARI VE ALINAN KARARLAR

ÜRÜN BARKODLAMA SİSTEMİNE GİRİŞ ÜCRETİ VE YILLIK YENİLEME ÜCRETLERİ DÜŞÜRÜLMELİ

Konya Ticaret Odası Elektronik malzemelerin imalatı ile telekomünikasyon ekipmanların toptan ve perakende ticaretini yapan Meslek Komitesi Üyeleri aylık mutut toplantısını KTO'da gerçekleştirdi. Ulusal ve uluslararası üreticilerle müşteri arasında iletişimi kurabilmek, ürün tedarik zinciri sürecini sağlayabilmek, ürün hakkında detay bilgiye sahip olmak gibi özellikleri nedeniyle üreticilerin ürünlerine alması gereken barkod numarası TOBB bünyesinde kurulmuş olan Türkiye Global Standartlar Tedarik Zinciri ve Lojistik Eğitim Vakfı (kısa adı ile GS1 Türkiye Vakfı) tarafından verilmektedir. Meslek Komitesi üyeleri toplan-

tıda üreticilerin barkod numarası alabilmeleri için ödemesi gereken sisteme giriş ücreti ve yıllık yenileme ücretlerinin özellikle mikro ve küçük işletmeler açısından yüksek olduğunu, barkod numarası alma maliyetinin yüksek olması nedeniyle bazı üreticiler gayri resmi barkod numarası kullandığını ve özellikle uluslararası güvenilirliğin yitirildiğini belirttiler. Küçük işletmelerin gayri resmi barkod numarası kullanmalarının önüne geçmek, yerli ve milli ürünü desteklemek, e-ihracata yönelmelerini sağlamak ve rekabet güçlerini artırabilmek için barkod sisteme giriş ücreti ve yıllık yenileme ücretlerinin düşürülmesi gerektiğini belirten Üyeler bu konuda TOBB'un düzenleme yapmasını talep ettiler. Konya Ticaret Odası Yönetim

Kurulu ilgili merciler nezdinde konu ile ilgili girişimlerde bulunmuş olup sonucu beklenmektedir.

KONYA GALERİCİLER SİTESİ'NE İKİNCİ NOTERLİK İSTENİYOR

Konya Ticaret Odası oto galeri ve oto acente hizmetleri ile ilgili faaliyet gösteren Meslek Komitesi Üyeleri aylık mutut toplantısını KTO'da gerçekleştirdi. Meslek Komitesi üyeleri toplantıda Konya Galerici Sitesi'nde faaliyet gösteren noterliğin, yoğunluktan dolayı yetersiz kaldığını, Konya Galerici Sitesi'ne ikinci bir noterliğin gelmesini talep ettiler. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Konya Galerici Sitesi'ne ikinci bir Noter Açılması için Adalet Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunmuş olup sonucu beklenmektedir.

ULAŞTIRMA BAKANLIĞI KARAYOLU YURTİÇİ YOLCU TAŞIMACILIĞINDA TAVAN FİYAT UYGULAMASINA DEVAM ETMELİ

Konya Ticaret Odası Yolcu taşımacılığı faaliyetlerinde bulunan Meslek Komitesi Üyeleri aylık mutut toplantısını KTO'da gerçekleştirdi. Covid-19 Pandemi sürecinde 31 Temmuz 2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğü tarafından 14 Mayıs 2020 tarih

ve 31127 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan karayoluyla yurtiçi yolcu taşımacılığı yapan firmalar ve T1 ve T2 Yetki Belgeli Terminallerde uygulanacak tavan ücretler için tarife yayınlanmıştır.

KTO Yolcu taşımacılığı faaliyetlerinde bulunan Meslek Komitesi üyeleri şehirlerarası yolcu taşımacılığında kullanılan otobüslerde hala koltuk kapasitesi sınırının devam etmesi ve geçen seneye göre yolcu sayısında ve bilet fiyatlarında düşüş olmasına rağmen tavan fiyat uygulamasının uzatılmaması nedeniyle şehirlerarası otobüs terminallerinde pandemi öncesi fiyatların uygulanmaya başlandığını belirterek Ulaştırma Bakanlığı'nın tavan fiyat uygulamasına devam etmesi ve yeni bir genelge ile bunu ivedilikle duyurması talebinde bulundular. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunmuş olup sonucu beklenmektedir.

KURUYEMİŞ SEKTÖRÜ TEMSİLCİLERİNDEN TİCARET BAKANI RUHSAR PEKCAN VE TOBB BAŞKANI HİSARCIKLIOĞLU'NA TEŞEKKÜR

Konya Ticaret Odası Kuruyemiş, Baharat, Kahve, Kakao ve İçeceklerin Toptan-Perakende Ticareti yapan Meslek Komiteleri Başkan ve üyeleri Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu'na teşekkür etti. KTO Kuruyemiş ticareti ile ilgili Meslek Komitesi'nin talebi üzerine Konya Ticaret Odası konuya ilişkin bir çalışma yaparak TOBB'a bildirmiştir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin girişimleri sonucunda Çerezlik Ayçiçeği Gümrük Vergisi %27'den %3'e düşürülmüştür. Sektörde canlanma sağlayacak bu karar KTO üyeleri tarafından memnuniyetle karşılanmıştır. Konya Ticaret Odası Kuruyemiş, Baharat, Kahve, Kakao ve İçeceklerin Toptan-Perakende Ticareti yapan Meslek Komitesi üyeleri Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ve

KONYA GALERİCİLER SİTESİNE PLAKA BASIM MERKEZİ AÇILMIŞTIR

Konya Ticaret Odası Oto Galeri ve Oto Acenta Hizmetleri Faaliyetinde bulunan Meslek Komitesi Üyeleri 30.07.2019 tarihli toplantıda talep etmiş oldukları yeni plaka basım merkezi Ota Galerici Sitesi'nde açıldı. 30.07.2019 tarihli toplantıda Konya Şoför Nakliyesi Ve Otomobilciler Esnaf Odası bünyesinde bulunan plaka basım merkezinin ilimizde tek yerde hizmet verdiğini, ancak bu merkezin günlük araç plaka basım ihtiyacını karşılayamadığını gibi basım merkezinin araç park etmeye uygun bir yerde olmadığını ve bekleme salonunun olmadığından yeni bir plaka basım merkezine ihtiyaç duyulduğunu belirtmişlerdi. Bu talebi değerlendiren KTO Yönetim Kurulu Konya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanlığı'na konuya ilişkin talepte bulunmuş, Konya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanlığı da Konya Galerici Sitesine plaka basım merkezi açmıştır.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu'na teşekkür ederek memnuniyetlerini dile getirdiler.

İKİNCİ EL OTOMOBİL ALIM SATIMI YAPANLAR YETKİ BELGESİ ALMAK ZORUNDA

Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 2.5 yıldır ertelenen ikinci el motorlu kara taşıtlarının ticareti hakkındaki yeni yönetmelik 15 Ağustos 2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlandı. Yetki belgesi zorunluluğu hali hazırda 2. el ticareti yapan kişi ve işletmelerde 31.08.2020 tarihinde başlayacak. Bu tarihe kadar yetki belgesi alınması gerekiyor. Ayrıca Bir yılda doğrudan veya aracılık yapılan 3'ten fazla 2.el satışının ticaret kabul edilmesi de yönetmeliğe eklendi. Böylelikle Konya Ticaret Odası'nın girişimlerde bulunduğu ikinci el oto alım satımı ile ilgili Mesleki Yeterlilik Belgesi kullanma zorunluluğu tekrar uzatılmaması talebi son çıkan kanunla 31 Ağustos 2020 tarihinde yürürlüğe girmiş olacak. Konya Ticaret Odası oto alım satımı yapan meslek komitesinin talepleri doğrultusunda vergi mükellefi olmadan, vekâlet yoluyla yapılan araç ticaretinin yıllık 1 araçla sınırlandırılmasını talep etmişti. Ancak, bu 3 araçla sınırlandırılarak kanunlaştı.

ÖĞRENCİ TAŞIMACILIĞI YAPANLAR DEVLETTEN DESTEK BEKLİYOR

Konya Ticaret Odası Yolcu taşımacılığı faaliyeti yapan Meslek Komitesi Üyeleri aylık mutut toplantısını KTO'da gerçekleştirdi. Öğrenci taşımacılığı yapan Meslek komitesi üyeleri 13 Mart 2020 tarihinde pandemi nedeniyle okulların kapatılmasından dolayı sıkıntılı bir sürece girdiklerini ve 6 aydır çalışmadıklarını, eylül ayında okulların açılmasını beklediklerini, ancak son zamanlarda gündeme gelen alternatif eğitim modeli planlarından dolayı belirsizlik yaşadıklarını belirterek bu konuda destek belediklerini söylediler. Sabit giderlerinin (sigorta, bağkur, araç bandrolleri, araç vizeleri, vergi ve banka kredilerinin ödemeleri) devam ettiğini belirten meslek komitesi üyeleri, sektörün zor günler geçirdiğini belirterek, "Devletimizden Pandemi dolayısıyla Bağkur, SGK ve vergi ödemelerinin alınmaması, belediyelere ödenen ruhsat harçların alınmaması, sektör olarak devletimizin esnaflara nakdi destek sağlaması, kredi ve banka ödemelerinin faizsiz en az 1 yıl ertelenmesi gibi destekler talep ediyoruz" diyerek sorunlarını dile getirdiler. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu konuya ilişkin sorunlarla ilgili ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunmuştur.

MEVKA BÜTÇESİ 34 MİLYON TL OLAN İKİ MALİ DESTEK PROGRAMI AÇIKLADI

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Koordinasyonunda, Karaman ve Konya'nın rekabet gücünün artırılması, bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması, bölgenin yurt içinde ve yurt dışında yatırımcılara tanıtılması doğrultusunda çalışmalarını sürdüren Mevlana Kalkınma Ajansı, 2020 yılında, "Kaynak Verimliliğinin Geliştirilmesi" ve "İmalat Sanayinde Nitelikli İnsan Kaynağının Yetiştirilmesi İçin Mesleki ve Teknik Eğitimin Geliştirilmesi" bileşenleri başlığı altında toplam bütçesi 34 Milyon TL olan iki mali destek programı ilan etti. İlan edilen 2020 Yılı Mali Destek Programı hakkında açıklamalarda bulunan MEVKA Yönetim Kurulu Başkanı ve Karaman Valisi Mehmet Alpaslan Işık, "Ajansımız, faaliyetlerine başladığı 2009 yılından bu güne kadar proje temelli düşünce tarzını yerleştirme ve geliştirmeyi kendine hedef edinmiş ve uygulamış olduğu mali ve teknik destek programları ile bölgemize toplamda 175,5 Milyon TL destek sağlamış ve bölgede eş finansmanlar ile birlikte 322 Milyon TL finansmanı harekete geçirmiştir. Bu hedeften hareketle ajansımız, bileşenlerimizden ilki olan Kaynak Verimliliğinin Geliştirilmesi Mali Destek Programı ile bölgede kaynak verimliliğinin geliştirilmesi için yenilikçi yöntemlerle mevcut kaynak kullanımında tasarrufun sağlanması ile yeni güç kaynaklarının üretimini artırılmasını amaçlamaktadır. Bu programın illere dağıtacağı destek miktarı 17 Milyon TL olup, bunun 12 milyon TL'si Konya, 5 milyon TL'si ise Karaman ilimize ayrılmıştır. Bu programa, belediyeler, il özel idareleri, organize sanayi bölgeleri ve endüstri bölgeleri proje başvurusunda bulunabileceklerdir. Ajansımız tarafından yapılan araştırmaya göre Karaman İl Özel İdaresi ile Karaman

ve Konya Belediyeleri 2018 yılında 105.336.142 kW-h enerji kullanmıştır. Bu rakamın 88.574.473 kW-h Konya ve 16.761.669 kW-h Karaman Belediyeleri ile Karaman İl Özel İdaresine aittir. Bu giderlerin detaylarına inildiğinde büyük ilçelerdeki enerji giderinin çoğunlukla ulaşım ve terfi istasyonlarında olduğu, daha küçük ilçelerde ise belediye hizmet binaları ile sokak aydınlatılmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda Kaynak Verimliliği Mali Destek Programı ile bölge belediyeleri ile il özel idarenin enerji tasarrufları ile yeni enerji üretme kapasitelerini arttırarak enerji tüketimlerinde %6-%8 arası bir tasarruf sağlanması öngörülmektedir. Ajansımız aynı zamanda 17 Milyon TL bütçe ile Mesleki ve Teknik Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı'na da çıkmıştır. Bu programa, üniversitelere bağlı meslek yüksekokulları, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı liseler ve mesleki eğitim merkezleri, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı bilim ve sanat merkezleri (BİLSEM), Karaman ve Konya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birlikleri ve bağlı ihtisas odaları proje başvurusunda bulunabileceklerdir. Bu programda illere dağıtılacak destek miktarının 13 milyon TL'si Konya, 4 milyon TL'si ise Karaman ilimize ayrılmıştır. Bu programdaki amacımız ise bölgedeki imalat sanayinde ihtiyaç duyulan nitelikli iş gücünün

yetiştirilmesi, dijital dönüşüm sürecinin hızlandırılması ve sürdürülebilir kılınması için yenilikçi model ve yöntemlerle mesleki ve teknik eğitim kalitesinin artırılmasıdır. Burada, sanayicilerimizin ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi için mesleki ve teknik eğitim veren kurumların eğitim-öğretim kalitesinin artırılması ve Konya ve Karaman Esnaf Odaları Birlikleri ve bağlı ihtisas odalarının faaliyet gösterdikleri sektörlerle yönelik ara eleman yetiştirmelerine katkı sağlanması konuları büyük önem arz etmekte ilgili kurum ve kuruluşlardan bu yönde proje başvuruları beklenmektedir. Hem "Kaynak Verimliliğinin Geliştirilmesi" mali destek programında hem "İmalat Sanayinde Nitelikli İnsan Kaynağının Yetiştirilmesi İçin Mesleki ve Teknik Eğitimin Geliştirilmesi" mali destek programında proje başına 100 bin TL'den 750 bin TL'ye kadar destek verilecek olup, bu destekler geri ödemesi olmayan hibeler şeklinde gerçekleşecektir. Bu noktada yukarıda adını zikrettiğimiz uygun proje başvuru sahiplerine bu desteklerden yararlanabilmek adına büyük sorumluluk düşmektedir. Mali destek programımız kapsamında proje sunacak paydaşlarımız, 29 Ağustos - 08 Kasım 2020 tarihleri arasında başvuru yapabileceklerdir. Bu duygu ve düşüncelerle ilan edilen mali destek programının bölgemize ve ülkemize hayırlı olmasını diliyorum" ifadelerini kullandı.

TİCARET SİCİLLERİNDE 'ELEKTRONİK DEVRİM'

Ticaret Bakanlığı tarafından altyapısı tamamlanan elektronik sistem ile; Ticaret Sicil Müdürlükleri tarafından yapılan tescillerin, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesine gönderiminin elektronik ortamda olacağını ve en geç 2 saat içinde yayımlanacağını açıkladı. Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, 124 Ticaret Sicil Müdürlüğü'nde; uygulamanın devreye alındığını ve yakın zamanda tüm müdürlüklerde hayata geçirileceğini bildirdi. Bakanlık hizmetlerinin sayısallaştırılması yönünde çok sayıda girişim başlattıklarını hatırlatarak, hızlı, kolay ve verimli hizmet için yeni projeler üzerinde çalışıldığını ifade etti. Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen Merkezi Sicil Kayıt Sistemi'nin (MERSİS); kamudaki sayısal dönüşüme katkı veren en önemli sistemlerden biri olduğunu bildiren Pekcan, MERSİS'in 45 farklı kurumla anlık olarak

veri paylaştığını ve entegre olarak çalıştığını ifade etti. **Ticari faaliyet hızlanacak** MERSİS altyapısı ile ticaret sicili işlemlerinde; ticaret siciline elektronik gönderimin de uygulamaya alındığını belirten Ruhsar Pekcan şu bilgiyi verdi: "Ticaret sicili işlemlerinde; tescile ilişkin ilanlar fiziki olarak (posta veya kargo ile) Türkiye Ticaret Sicili Gazetesine gönderilmekte, bu durum maliyet ve zaman kaybına neden olmaktaydı. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile yürütülen ortak çalışma sonucunda MERSİS ile Türkiye Ticaret Sicili Gazetesini Bilgi Sistemi entegrasyonu sağlanmıştır. Buna göre; Ticaret Sicili Müdürlükleri tarafından yapılan tescillere ilişkin ilanlar Türkiye Ticaret Sicili Gazetesine artık elektronik ortamda gönderilebilecek ve en geç iki saat içerisinde yayımlanabilecek. Söz konusu ilanlara Türkiye Ticaret

Sicili Gazetesinin internet sayfası üzerinden ulaşılabilecek. Böylece; ticari faaliyetler hız kazanacak. Zaman ve maliyet tasarrufu sağlayan ve 124 Ticaret Sicili Müdürlüğü'nde devreye alınan söz konusu uygulama kısa sürede tüm Ticaret Sicili Müdürlüklerinde hayata geçirilecek." **Büyük kentler öncü oldu** Bakan Pekcan, MERSİS üzerinden ticaret siciline ilişkin bilgilere kolay erişimin sağlandığını hatırlatarak, uygulanmaya başlanan elektronik belge ile Ticaret Sicili Müdürlüklerince verilen tüm belgelerin, ödeme aşamaları da dahil olmak üzere, tamamen elektronik ortamda MERSİS üzerinden temin edilebilmesinin sağlandığını belirtti. İstanbul, Ankara, İzmir Ticaret Sicil Müdürlükleri başta olmak üzere toplam 40 ticaret sicili müdürlüğünde belgelerin tamamen elektronik ortamda talep edilebildiğini ve alınabildiğini kaydetti.

Alıcı ve Satıcı Arasında Güven Köprüsü

**Konya merkezde
15 Yıllık Tecrübe ve 200'den Fazla
Çözüm Ortağımız ile Yanınızdayız.**

www.GynEmlak.com
www.GynEmlak.net
ahmetgayan@gmail.com

www.GayanEmlak.com
www.GayanEmlak.net
ahmetgayan@gmail.com

Konya-Aksaray Yolu : Tömek, Zivecik (Ortakonak) , Çengilli, Acıdort, Zencirli, Divanlar, Akbaş..

Konya-Ankara Yolu : Kayacık, Aşağı/Yukarı Pınarbaşı, Sarıcalar, Karaömerler, Eğribayat, Yazıbelen (Tutup), Güvenç, Kale..

Konya-Afyon Yolu: Dokuz, Sızma, Bağrikurt, Çaltı, Çandır, Çaldere, Kınık, Biçer, Meydanköy, Dağdere, Bahçesaray, Kurşunlu, Ertuğrul, Ladik, Sarayönü..

Kampüs arkası : Ardıçlı, Tatköy, Sarayköy, Sille, Sulutas, Kızılören..

Konya-Akören Yolu: Çayırbağı, Karadiğın / Deresi, Pamukçu, Bayat, Boyalı, Sarıkız, Karaağaç, Hatunsaray, Kavak, Detse (Yeşildere), Botsa (Güneydere), Sadıklar, Çomaklar, Çukurçimen / Tekke, Akören , May (Kayasu), Orhaniye (Üsküse), Çatören (Eksila), Ağalar, Hacılar, Tülce, Karahüyük..

Konya-Karaman Yolu: Kaşınhanı, Çarıklar, Çomaklı, İçeri / Çumra, Alibeyhüyüğü, Erentepe..

Konya-Ereğli Yolu: Şatır, Sakyatan, Yarma, Göçü, Karakaya, İsmil..

Selçuklu : Sancak, Bosna, Kosova, Yazır, Parsana, Buhara, Sille Ak/Sekiler, Erenköy, Hocacihan..

Meram: Dere, Aşkan ,Yeni/Eski Yol, Selver, Lalebahçe, Kovanağzı, Aydoğdu, Harmançık, Karahüyük, Kozağaç, Beybes, Hatıp, Gödene, Kalfalar, Kurtuluş, Karaaslan, Alakova, Resil (Yenibahçe)..

Karatay: Üzümcü, İstiklal, Erler, Saraçoğlu, Başak, Tatlıcak..

Aziziye Mh. Köprübaşı Cd. Pakman İşhanı No:4/102
Karatay / Konya (Eski Fenni Fırın Kavşağı)
0332 353 15 53 – 0542 405 04 03

www.GynEmlak.com www.GayanEmlak.com
www.GynEmlak.net www.GayanEmlak.net
ahmetgayan@gmail.com

KOP BÖLGESİ SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELERİ VE KONYA (1)

KOP Bölgesi Sosyo-Ekonomik Göstergeler çalışması; KOP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından, bölgesel düzeyde veri talebinin yüksekliği göz önünde bulundurularak, bölgedeki kalkınmaya yönelik yatırımların ve planlama politikalarının oluşturulmasına yardımcı olmak için İBBS Düzey 2 ve Düzey 3 bazında KOP illerine ait değişik zamanlarda yayımlanan resmi istatistiklerin bir araya getirilmesi suretiyle oluşturulmuştur. KOP Bölgesi Yüzölçümü Aksaray, Karaman, Kırıkkale, Kırşehir, Konya, Nevşehir, Niğde ve Yozgat illerini içine alan KOP Bölgesi'nin yüzölçümü 95.580 km² olup, Türkiye yüzölçümünün %12,2'sini oluşturmaktadır.

KOP BÖLGESİ SOSYO-EKONOMİK GÖSTERGELER

KOP Bölgesi'nde En Gelişmiş 15 İlçe
Aşağıdaki tabloda bölgede en gelişmiş ilk on beş ilçe verilmiştir. Konya

Tablo 1 KOP Bölgesi İlleri ile Türkiye Yüzölçümünün Karşılaştırılması

İLLER	YÜZÖLÇÜMÜ (KM2)
Aksaray	7.966
Karaman	8.869
Kırıkkale	4.570
Kırşehir	6.530
Konya	40.814
Nevşehir	5.392
Niğde	7.365
Yozgat	14.074
KOP Bölgesi	95.580
Türkiye	783.562
KOP/Türkiye	(%) 12,2

Kaynak: TÜİK, Ziy.Tar:15/08/2016

Tablo 2 KOP Bölgesi İllerinin İlçe, Belediye ve Köy Sayıları (2019)

İLLER	İLÇE SAYISI	BELEDİYE SAYISI	KÖY SAYISI
Aksaray	8	22	175
Karaman	6	11	158
Kırıkkale	9	11	185
Kırşehir	7	10	252
Konya	31	31	-
Nevşehir	8	23	153
Niğde	6	29	131
Yozgat	14	36	558
KOP Bölgesi	89	173	1.612
Türkiye	973	1.359	18.280

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 31/12/2019 sonuçları, <http://www.tuik.gov.tr>, [Ziy. Tar.:15/04/2020]. Not: Belediye sayılarına Büyükşehir belediyeleri dahil değildir. İlçe sayılarına il merkezleri/merkez ilçeler ve köy sayılarına boş köyler dahildir. İl, ilçe, belediye, köy ve mahallelere göre nüfuslar belirlenirken: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından, ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT)nda yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan; idari bağlılık, tüzel kişilik ve isim değişiklikleri dikkate alınmıştır.

Tablo 3 KOP Bölgesi'nde En Gelişmiş 15 İlçe

Bölge İçi Sırası	İl-İlçe	Türkiye Sıralaması	Kademe
1	Konya-Selçuklu	32	1
2	Kırıkkale-Merkez	113	2
3	Nevşehir-Merkez	143	2
4	Kırşehir-Merkez	163	2
5	Karaman-Merkez	165	2
6	Konya-Meram	167	2
7	Yozgat-Merkez	177	2
8	Kırıkkale-Yahşihan	198	2
9	Konya-Karatay	200	2
10	Aksaray-Merkez	213	2
11	Konya-Akşehir	228	2
12	Nevşehir-Ürgüp	230	3
13	Niğde-Merkez	240	3
14	Konya-Ereğli	249	3
15	Konya-Seydişehir	281	3

Kaynak: İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE-2017)

Tablo 4: KOP Bölgesi'nde En Az Gelişmiş 15 İlçe

Bölge İçi Sırası	İl-İlçe	Sıralama	Kademe
74	Kırıkkale-Sulakyurt	795	5
75	Aksaray-Güzelyurt	805	5
76	Konya-Ahırılı	807	5
77	Karaman-Ayrancı	810	5
78	Nevşehir-Acıgöl	811	5
79	Yozgat-Saraykent	816	5
80	Kırıkkale-Balışeyh	822	5
81	Kırşehir-Akçakent	828	5
82	Niğde-Çamardı	837	5
83	Yozgat-Kadışehri	841	5
84	Kırıkkale-Çelebi	844	5
85	Aksaray-Gülağaç	861	6
86	Niğde-Altunhisar	864	6
87	Niğde-Çiftlik	870	6
88	Yozgat-Aydıncık	891	6

Kaynak: İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (SEGE-2017)

Tablo 5 KOP Bölgesi Nüfusunun İllere Göre Dağılımı (2015-2019)

İller	2015	2016	2017	2018	2019
Aksaray	386.514	396.673	402.404	412.172	416.367
Karaman	242.196	245.610	246.672	251.913	253.279
Kırıkkale	270.271	277.984	278.749	286.602	283.017
Kırşehir	225.562	229.975	234.529	241.868	242.938
Konya	2.130.544	2.161.303	2.180.149	2.205.609	2.232.374
Nevşehir	286.767	290.895	292.365	298.339	303.010
Niğde	346.114	351.468	352.727	364.707	362.861
Yozgat	419.440	421.041	418.650	424.981	421.200
KOP Bölgesi	4.307.408	4.374.949	4.406.245	4.486.981	4.515.046
Türkiye	78.741.053	79.814.871	80.810.525	82.003.882	83.154.997
KOP/Türkiye (%)	5,47	5,48	5,45	5,47	5,43

Kaynak: ADNKS 31/12/2019 sonuçları, <http://www.tuik.gov.tr>, [Ziy. Tar.:15/04/2020].

Tablo 6 KOP Bölgesi İlleri Yıllık Nüfus Artış Hızı (Binde)

İller	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Aksaray	5,9	25,9	14,3	24,0	10,1
Karaman	7,6	14,0	4,3	21,0	5,4
Kırıkkale	-3,0	28,1	2,7	27,8	-12,6
Kırşehir	12,7	19,4	19,6	30,8	4,4
Konya	10,3	14,3	8,7	11,6	12,1
Nevşehir	1,8	14,3	5,0	20,2	15,5
Niğde	6,4	15,4	3,6	33,4	-5,1
Yozgat	-30,8	3,8	-5,7	15,0	-8,9
KOP Bölgesi (*)	4,06	15,6	7,13	17,8	6,4
Türkiye	13,4	13,5	12,4	14,7	13,9

Kaynak: ADNKS 31/12/2019 sonuçları, <http://www.tuik.gov.tr>, [Ziy. Tar.:15/04/2020] *KOP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından hesaplanmıştır.

ilinin üç merkez ilçesi ve diğer illerin merkez ilçeleri haricinde Kırıkkale'den bir, Nevşehir'den bir ve Konya'dan üç ilçe daha sıralamada yer almıştır. Ülkemizin en önemli turizm merkezlerinden birisi olan Nevşehir-Ürgüp ve sanayi ve ticaretin geliştiği önemli ilçelerden olan Konya-Akşehir, Konya-Ereğli ve Konya-Seydişehir bölgedeki en gelişmiş on beş ilçe arasında yer almıştır.

KOP Bölgesi'nde En Az Gelişmiş 15 İlçe

Bölgede en az gelişmiş 15 ilçe arasında bölge illerinden en az bir ilçe bulunmaktadır. Bu ilçelerin ikisi Aksaray'da, biri Karaman'da, üçü Kırıkkale'de, biri Konya'da, biri Kırşehir'de, biri Nevşehir'de, üçü Niğde'de ve üçü Yozgat'ta yer almaktadır. Bu ilçeler, altıncı kademedeki ilçelerin tamamı ile beşinci kademedeki ilçelerin bir bölümünden oluşmaktadır. Söz konusu ilçelerin ortak özelliği göç veren ilçeler olması, ekonomisinin tarıma dayanması ve imalat sanayi ve hizmet sektörlerindeki istihdam payının çok düşük olması, eğitim ve sağlık altyapısının az gelişmiş olmasıdır.

NÜFUS VE GÖÇ

Nüfus KOP Bölgesi nüfusu, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre geçtiğimiz 5 yıllık süreçte artış eğilimindedir. Bölgede toplam nüfus 2018 yılında 4 milyon 486 bin 981 kişi iken, 28 bin 065 kişi artarak, 2019 yılında 4 milyon 515 bin 046 kişiye ulaşmıştır. Bölge nüfusu; Türkiye nüfus artış oranına yakın artış oranları sergilemektedir. KOP Bölgesi nüfusunun, Türkiye nüfusu içerisindeki oranı son 5 yıl içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir.

Nüfus Artış Hızı

Nüfus artış hızı; iki sayım tarihi arasındaki dönemde, her 1.000 nüfus için artan nüfustur. KOP illeri arasında 2018-2019 yıllarında en fazla nüfus artış hızına sahip il; binde 15,5 ile Nevşehir olurken bu ili sırasıyla binde 12,1 ile Konya, binde 10,1 ile Aksaray, binde 5,4 ile Karaman, binde 4,4 ile Kırşehir izlemektedir. En düşük nüfus artış hızı ise binde -12,6 ile Kırıkkale, -8,9 ile Yozgat, -5,1 ile Niğde illerinde gerçekleşmiştir. KOP Bölge-

si'nin yıllık nüfus artış hızı 2018-2019 yılları arasında binde 6,4 iken, Türkiye nüfus artış hızı oranı binde 13,9 olmuştur.

Göç

Net göç, bir yerleşim yerinin aldığı göç ile verdiği göç arasındaki farktır. Yerleşim yerinin aldığı göç, verdiği göçten fazla ise; net göç pozitif, aldığı göç verdiği göçten az ise net göç negatiftir. Net göç hızı; göç edebilecek her bin kişi için net göç sayısıdır. 2018-2019 yılı itibarıyla, KOP Bölgesi illerinin aldığı göç, verdiği göç ve net göç hızları Tablo 11'de verilmiştir. Bu yıl aralığında KOP Bölgesi illerinden sadece Nevşehir ili pozitif göç hızı değerine sahiptir. Tablo 12'de yer alan verilere göre, KOP Bölgesi il ve ilçe merkezleri nüfusu 3.841.296, belde ve köy nüfusu 673.750 kişi olup; toplam nüfus 4.515.046 kişidir. KOP Bölgesi'nin cinsiyete göre dağılım tablosuna göre; Türkiye erkek nüfusunun oranı yüzde 50,17 (41 milyon 721 bin 136 kişi), kadın nüfusun oranı ise yüzde 49,83 (41 milyon 433 bin 861 kişi) olarak gerçekleşirken; KOP Bölgesi için erkek nüfus oranı yüzde 49,78 (2 milyon 247 bin 779 kişi), kadın nüfusun oranı ise yüzde 50,22 (2 milyon 267 bin 267 kişi) olmuştur. Bu durum KOP Bölgesi'nde kadın nüfus oranının erkek nüfus oranından fazla olduğunu göstermektedir.

DEMOGRAFİK BİLGİLER

Aşağıdaki tablolarda, KOP Bölgesi'ne ait demografik bilgiler (doğum sayıları, bebek ölüm sayıları, ölüm sayıları, intihar, evlenme ve boşanma sayıları) verilmiştir. Tablo 15'te doğum sayılarını içeren verilere göre; KOP Bölgesi'ndeki doğum sayılarının yıllar itibarıyla azaldığı görülmektedir.

KOP BÖLGESİ SEKTÖREL VERİLER Tarım

DSİ Genel Müdürlüğü'nce yapılan sınıflandırmaya göre belirlenen 25 akarsu havzasından 7'si KOP Bölgesi sınırları içerisinde. Bu havzalardan Konya Kapalı Havzası tamamen, diğer havzalar ise kısmen bölge sınırları içinde yer almaktadır. İklim ve topografya verileri dikkate alınarak Tarım ve Orman Bakanlığı'nca 30 bölge başlığı altında hazırlanan Türkiye Tarım Havzalarına göre ise;

Tablo 7 KOP Bölgesi İllerinin Aldığı Göç, Verdiği Göç ve Net Göç Hızı (2018-2019)

İBBS Düzey 3	ADNKS 2019 Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı (Binde)
Aksaray TR712	416.367	13.689	15.672	-1.983	-4,75
Karaman TR522	253.279	10.318	11.075	-757	-2,98
Kırıkkale TR711	283.017	12.937	18.854	-5.917	-20,69
Kırşehir TR715	242.938	10.853	13.028	-2.175	-8,91
Konya TR521	2.232.374	54.219	58.557	-4.338	-1,94
Nevşehir TR714	303.010	12.571	11.899	672	2,22
Niğde TR713	362.861	14.055	20.769	-6.714	-18,33
Yozgat TR723	421.200	18.009	25.253	-7.244	-17,05

Kaynak: 31/12/2019 ADNKS sonuçları, <http://www.tuik.gov.tr>, [Ziy. Tar.:15/04/2020].

Tablo 8 KOP Bölgesi İleri Doğum Sayıları

İller	2015	2016	2017	2018
Aksaray	6.664	6.649	6.662	6.572
Karaman	3.823	3.810	3.761	3.541
Kırıkkale	3.327	3.288	3.313	3.177
Kırşehir	2.894	2.885	2.864	2.896
Konya	36.080	35.962	35.097	34.318
Nevşehir	4.140	4.120	4.014	3.875
Niğde	5.662	5.733	5.455	5.278
Yozgat	6.029	5.747	5.715	5.311
KOP Bölgesi	68.619	68.194	66.841	64.968
Türkiye	1.325.783	1.309.771	1.291.055	1.248.847

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr>, [Ziy. Tar.:15/04/2020].

Tablo 9 KOP Bölgesi İleri Bebek Ölüm Sayıları (2018)

İller	Günlük Bebek Ölümleri			Aylık Bebek Ölümleri			Toplam
	0	1-6	7-29	1-4	5-8	9-11	
Aksaray	8	24	11	13	5	1	62
Karaman	3	5	8	4	3	3	26
Kırıkkale	2	10	6	7	3	-	28
Kırşehir	7	5	5	6	4	2	29
Konya	34	98	63	79	35	14	323
Nevşehir	3	14	7	6	5	2	37
Niğde	11	18	12	10	2	1	54
Yozgat	5	13	6	9	4	3	40
KOP Bölgesi	73	187	118	134	61	26	599
Türkiye	1.475	3.661	2.451	2.585	1.018	439	11.629

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr>, [Ziy. Tar.:15/04/2020].

Tablo 10 KOP Bölgesi İleri Evlenme Sayıları

İLLER	2016	2017	2018	2019
Aksaray	3.440	3.220	3.279	3.269
Karaman	1.846	1.764	1.669	1.756
Kırıkkale	2.256	2.122	2.096	2.092
Kırşehir	1.747	1.736	1.577	1.515
Konya	16.565	15.957	15.624	15.530
Nevşehir	2.188	2.105	2.061	2.148
Niğde	2.782	2.683	2.501	2.522
Yozgat	3.601	3.426	3.256	3.182
KOP Bölgesi	34.425	33.013	32.063	32.014
Türkiye	594.493	569.459	553.202	541.424

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr>, [Ziy. Tar.:15/04/2020].

Tablo 11 KOP Bölgesi Tarım Alanları ve Arazi Kullanımı (2019) (Dekar)

İller	Toplam Alan	İşlenen Tarım Alanı / Ekilen (Dekar)	İşlenen Tarım Alanı / Nadas (Dekar)	Sebze bahçeleri alanı (Dekar)	Meyveler, içecek ve baharat bitkileri alanı (Dekar)	Süs Bitkileri (Dekar)
Aksaray	3.876.552	2.569.189	1.164.325	104.363	38.675	-
Karaman	3.270.578	2.626.153	171.159	134.972	338.284	10
Kırıkkale	3.248.279	2.654.233	540.950	12.784	40.312	-
Kırşehir	3.008.773	2.009.073	949.535	16.972	33.193	-
Konya	18.763.439	14.603.544	3.316.077	282.260	560.726	832
Nevşehir	3.274.995	2.220.854	598.913	227.487	227.741	-
Niğde	2.754.633	1.616.193	732.520	82.200	323.720	-
Yozgat	6.151.062	4.726.317	1.340.525	28.369	55.851	-
KOP Bölgesi	44.348.311	33.025.556	8.814.004	889.407	1.618.502	842
Türkiye	230.949.238	153.873.226	33.873.817	7.899.063	35.250.703	52.429

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr>, [Ziy. Tar.:15/04/2020]. Not1: Mısır, burçak ve fiğ için dane alanları ayrılmış olup yem bitkileri ekili alanına dahil edilmemiştir. Not2: Faaliyetlere Göre Ürünlerin İstatistik Sınıflamasına (CPA-2002) göre verilmiştir. Not3: Süs bitkileri alanı 2011 yılından itibaren derlenmeye başlanmıştır. Not4: Rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir. Not5: Rakamlar geçicidir. Not6: Veriler, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından üretilmiştir.

Tablo 12 KOP Bölgesi Tarım Alet ve Makine Varlığı (2019)

İller	Pulluk	Ekim Makinesi	Gübre Dağıtma Makinesi	Su Pompası	Sabit Süt Sağımlı Tesisi	Seyyar Süt Sağımlı Tesisi	Bıçerdöver	Traktör
Aksaray	21.690	12.241	8.785	10.309	275	6.325	736	18.671
Karaman	15.512	11.077	7.712	9.150	97	2.456	156	12.296
Kırıkkale	8.382	6.970	3.681	2.213	14	335	399	7.715
Kırşehir	9.135	7.873	6.079	2.119	13	963	855	8.102
Konya	74.872	47.948	38.934	51.184	760	22.044	1.701	72.419
Nevşehir	18.329	7.261	11.059	12.396	72	6.501	532	17.504
Niğde	16.726	2.227	9.660	16.493	142	4.943	46	17.849
Yozgat	27.378	18.903	16.034	18.086	76	2.659	904	25.313
KOP Bölgesi	192.024	114.500	101.944	121.950	1.449	46.226	5.329	179.869
Türkiye	1.384.708	479.894	440.312	731.862	13.178	342.386	17.190	1.354.912

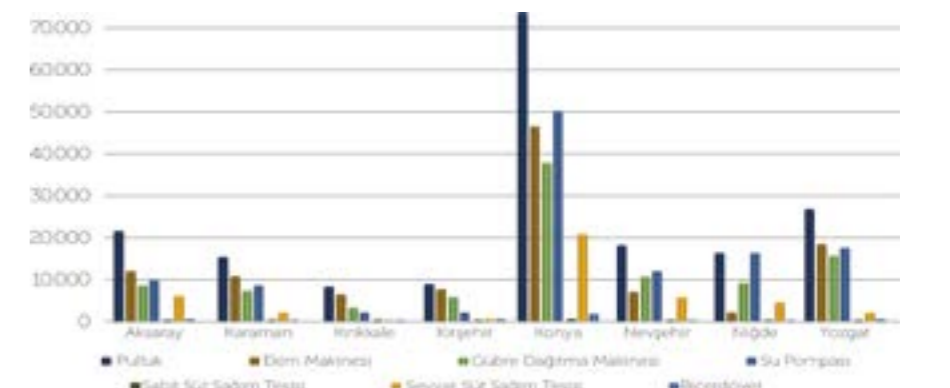
Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr>, [Ziy. Tar.:15/04/2020].

KOP Bölgesi sınırları içerisinde 6 adet tarım havzası bulunmaktadır. KOP Bölgesi'nde, yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve yağışlı karakter gösteren karasal iklim özellikleri hâkimdir. Yağışlar genellikle kış aylarında kar, ilkbahar ve sonbahar aylarında yağmur şeklindedir. KOP Bölgesi'nin oluşturulmaktadır. Bu nedenle bu havzanın yağış ortalaması ile KOP Bölgesi ayrı ayrı verilmiştir. Konya Kapalı Havzası Türkiye ortalamasının yaklaşık %57'si kadar yağış almaktadır. KOP Bölgesi'nin yeraltı ve yerüstü toplam su potansiyeli 19.601 hm³ / yıl olmasına rağmen kullanılabilir su kaynağı potansiyelinin toplam 8.837 hm³ / yıl olduğu görülmektedir. Konya Kapalı Havzası'nda toplam su potansiyeli 8.624 hm³ / yıl, kullanılabilir su potansiyeli ise 4.365 hm³ / yıl'dır. Bölgede özellikle Konya Kapalı Havzası'nda tarıma elverişli

arazinin çok, kullanılabilir su kaynağı potansiyelinin az olması nedeniyle, Bölgedeki tarımsal üretime yönelik planlamaların kıt su kaynakları dikkate alınarak yapılması büyük önem arz etmektedir. **Hayvancılık** Aşağıdaki tablolarda KOP Bölgesi'ndeki hayvancılıkla ilgili istatistik bilgileri verilmiştir.

Bitkisel Üretim

Süs bitkileri (kesme çiçek) yetiştiriciliğinde, KOP Bölgesi illerinden Konya'da 400.000 m²'lik alanda ekimi yapılan lalenin, Türkiye lale ekili alanı (404.600 m²) içerisindeki payı %98,87 olmuştur. Tablo 40'daki verilere göre, KOP Bölgesi'nde 124 dekar cam sera, 769 dekar plastik sera, 313 dekar yüksek tünel, 81 dekar alçak tünel

Şekil 1 KOP Bölgesi İleri Tarım Alet ve Makineleri Dağılımı (2019)

Tablo 13 KOP Bölgesi ve Türkiye'de Büyükbaş Hayvan Varlığı (2019)

İller	Sığır (Yerli)	Manda	Sığır (Kültür)	Sığır (Melez)
Aksaray	977	624	250.756	57.435
Karaman	1.633	0	49.827	19.674
Kırıkkale	23.588	335	677.875	224.754
Kırşehir	10.000	232	16.152	5.114
Konya	11.339	97	132.933	92.408
Nevşehir	649	47	69.549	39.362
Niğde	558	13	15.731	18.699
Yozgat	23.263	1.854	131.740	86.689
KOP Bölgesi	72.007	3.202	1.481.563	590.162
Türkiye	1.573.659	184.192	8.559.855	7.554.625

Kaynak: http://www.tuik.gov.tr, [Ziy. Tar. :15/04/2020].

Tablo 14 KOP Bölgesi ve Türkiye'de Küçükbaş Hayvan Varlığı (2019)

İller	Koyun (Merinos)	Koyun (Yerli)	Keçi (Kıl)	Keçi (Tiftik)
Aksaray	20.424	651.644	81.471	226
Karaman	160.450	324.021	188.105	3.801
Kırıkkale	360.456	1.830.772	267.489	1.243
Kırşehir	4.622	114.015	24.695	1.912
Konya	6.381	244.476	35.825	0
Nevşehir	1.450	166.490	11.141	0
Niğde	2.730	514.613	72.112	373
Yozgat	184	290.490	49.400	20
KOP Bölgesi	556.697	4.136.521	730.238	7.575
Türkiye	34.199.467	3.076.583	10.964.374	241.055

Kaynak: http://www.tuik.gov.tr, [Ziy. Tar. :15/04/2020].

Tablo 15 KOP Bölgesi'nde Kümes Hayvanı Varlığı (2019)

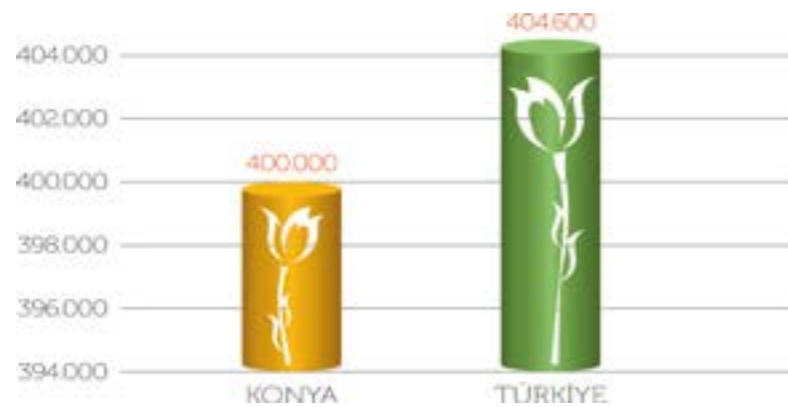
İLLER	YUMURTA TAVUĞU	ET TAVUĞU	ÖRDEK	HİNDİ	KAZ
Aksaray	2.888.862	-	5.764	10.335	14.096
Karaman	1.115.922	-	439	2.256	2.003
Kırıkkale	299.095	-	960	1.439	4.543
Kırşehir	860.670	-	2.666	11.826	12.025
Konya	12.565.621	582.000	9.401	43.571	18.401
Nevşehir	943.650	29.750	1.714	5.547	4.406
Niğde	666.246	204.000	5.128	10.872	8.392
Yozgat	561.754	51.000	5.305	16.886	28.375
KOP Bölgesi	17.301.820	866.750	31.377	102.732	92.241
Türkiye	120.725.299	221.841.860	4.541.102	1.157.049	519.575

Kaynak: http://www.tuik.gov.tr, [Ziy. Tar. :15/04/2020].

Tablo 16 Konya ve Türkiye Karşılaştırmalı Süs Bitkileri Ekilen Alan (2019)

İller	Ekilen Alan (m ²)
	Lale
Konya	400.000
Türkiye	404.600
Konya/Türkiye (%)	98,87

Kaynak: http://www.tuik.gov.tr, [Ziy. Tar. :15/04/2020] Not: Ekilen alan ve üretimde birden fazla ekilişler ve örtüaltı dahildir.

Şekil 2 Konya ve Türkiye Karşılaştırmalı Süs Bitkileri Ekimi (m²) (2019)

olmak üzere toplam 1.287 dekar örtü altı tarım alanı bulunmakta olup; bu alanın Türkiye içerisindeki payının oldukça az olduğu görülmektedir.

Su Ürünleri

Tablo 41'deki veriler incelendiğinde, KOP Bölgesi'nde iller bazında su ürünleri avcılığının Türkiye içerisindeki payının genel olarak düşük olduğu görülmektedir. KOP Bölgesine ait su ürünleri varlığında avcılık ve yetiştiricilik verilerinin karşılaştırmalı sonuçları incelendiğinde; Konya ilinin avcılıkta, Kırşehir ilinin ise yetiştiricilikte diğer KOP illerine göre daha yüksek değerlere sahip olduğu görülmektedir.

Madencilik Sektörü

Konya İli Mevcut Maden Kaynakları Konya ili yeraltı kaynakları bakımından Orta Anadolu Bölgesinin en önemli illerinden biridir. Türkiye'nin en değerli Alüminyum (boksit) ve manyezit yataklarının yanı sıra asbest, bentonit, civa, kaolen, kil, kireçtaşı, bakır-kurşun-çinko, barit ve linyit yeraltı kaynakları ile önemli bir potansiyele sahiptir. Konya-Karapınar kömür sahası ise mükemmel özellikleri olan, 1.832.000.000 ton linyit rezervine sahiptir. Bu kaynaktan Konya ili enerji üretecek konuma gelmiştir.

Kaynak: KOP BÖLGESİ SOSYO EKONOMİK GÖSTERGELER RAPORU – TEMMUZ 2020

http://www.kop.gov.tr

İHRACAT YAPAN ÜYELERİMİZ GÜVENİLİR ÖDEME YÖNTEMLERİNİ TERCİH ETMELİ

Sayın üyemiz, bütün dünyada yaşanan pandemi döneminde ortaya çıkan ekonomik daralmadan Konya'mız çok fazla etkilenmeden ihracatını arttırarak yoluna devam etmektedir. Konya'nın ihracatı Türkiye ihracatına kıyasla daha fazla artması siz değerli üyelerimiz sayesinde olmuştur. Bu ivmenin artarak devam etmesi için gerçekleştirilecek ihracatlar da siz değerli üyelerimizin ihracat süreçlerinde daha dikkatli olmaları gerekmektedir. Son zamanlarda artan sanal dolandırıcılıklar ve ödeme işlemlerinde yaşanan problemlerde artışlar görülmektedir. Yaşanan gelişmeler ve içinde bulunduğumuz Covid-19 pandemi sürecinde siz üyelerimizin gerçekleştirdiği ihracatlar da problem yaşamamaları adına güvenilir ödeme yöntemlerini tercih etmeleri faydalara olacaktır.

Siz üyelerimizin daha güvenli ihracat yapmalarına faydası olabileceğini düşündüğümüz ödeme yöntemleri ise;

Kabul Kredili Ödeme (Acceptance Credit)

İthalatçı ile ihracatçı arasında yapılacak bir anlaşma ile ithal edilecek malların bedellerinin ödenmesinin malların sevkiyatından belli bir süre sonraya bırakılmasıdır. Bu ödeme şeklinde, mal bedelinin belirli bir vadede ödenmesini taahhüt eden ve bu ödemeyi garanti eden bir poliçe/bono bulunmaktadır.

Kabul Kredili Akreditif: Uluslararası kurallara ve mevzuata göre açılan akreditiflerde sevk belgelerinin, bu belgelerle birlikte sunulan poliçenin ithalatçının bankası veya muhabir bankaca kabulünü takiben serbest bırakılarak bedellerinin poliçe vadesinde ödenmesine imkan veren bir ödeme şeklidir.

Kabul Kredili Vesaik Mukabili: Ban-

kanın sevk belgelerini bu belgelerle ekli poliçenin ithalatçı tarafından kabulünü takiben ithalatçıya teslim etmesinden sonra poliçe vadesinde mal bedelinin ihracatçıya ödendiği bir ödeme şeklidir. Yaşanan gelişmeler ve içinde bulunduğumuz Covid-19 pandemi sürecinde siz üyelerimizin gerçekleştirdiği ihracatlar da problem yaşamamaları adına güvenilir ödeme yöntemlerini tercih etmeleri faydalara olacaktır.

Akreditifli Ödeme (Letter of Credit)

Akreditifli ödeme yöntemi, ithalatçının verdiği talimat doğrultusunda, ithalatçının çalıştığı bankanın belirli bir meblağa kadar ve belirli bir vade için istenilen koşulların yerine getirilmesi ve ihracatçı tarafından ihraç edilen malların ihracatına ilişkin belgelerin ibrazı karşılığında ihracatçıya ödeme yapılacağını taahhüt edilmesini içerir. İthalatçı ve ihracatçı bir bankanın mali güvencesi altında olduklarından akreditifli ödeme şekli hem ithalatçı hem ihracatçı açısından avantaj sağlamaktadır.

Banka Ödeme Yükümlülüğü- Bank Payment Obligation (BPO)

Banka Ödeme Yükümlülüğü, ihracatçı ve ithalatçı arasında gerçekleşecek olan alışverişe ait sadece elektronik ortamda sunulan verilerin başarılı bir biçimde eşleşmesi şartı ile bir yükümlü bankanın (alıcının bankası) bir lehtar bankaya (satıcının bankası) verdiği geri dönülemez

ve bağımsız bir ödeme taahhüdüdür. Akreditif ile mal mukabili yöntemlerini birleştiren yeni bir ödeme yöntemi midir.

Vesaik Mukabili Ödeme (Cash Against Documents / Documentary Collections)

İhracatçının ithalatçı ile yaptığı satış sözleşmesine uygun olarak malları sevk etmesinden sonra bunları temsil eden sevk belgelerinin mal bedelinin tahsili karşılığında teslim edilmek üzere banka aracılığı ile ithalatçıya teslimine imkan veren ödeme şeklidir.

Türk Eximbank

Türk Eximbank tarafından ihracatçıları, ihracata yönelik üretim yapan imalatçıları ve yurt dışında faaliyet gösteren müteahhit ve girişimcileri kısa, orta ve uzun vadeli nakdi ve gayri nakdi kredi, sigorta ve garanti programları ile desteklemektedir. İhracat kredi sigortası sistemi, kısa vadeli ihracat bedeli alacaklarının ticari ve politik risklere karşı teminat altına alınması doğrultusunda, çeşitli programlar ile orta ve uzun vadeli mal ve hizmet ihracatını desteklemektedir.

Ayrıca vesaik mukabili, akreditif kullanılmayan ya da bankanın doğrudan sorumluluk sahibi olmadığı ödemelerde, banka bilgilerinin, hesap numaralarının teyit edilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu sebeple; karşı tarafın hesapları "WHATSAPP, WECHAT, QQ, TELEGRAM, SKYPE" gibi tüm dünyada yaygın şekilde kullanılan uygulamalar aracılığıyla anlık şekilde doğrulatabilir.

Banka bilgileri/ hesap numaralarının doğrulatilması amacıyla "FAKS" da kullanılabilir. Karşı taraftan, banka bilgileri/ hesap numaralarının olduğu proforma ya da ticari faturanın faks yoluyla gönderilmesi istenebilir.

COVID-19 SALGINININ KONYA İŞ ALEMİNE EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİ ANKETİ DEĞERLENDİRME RAPORU

AĞUSTOS, 2020

Ağustos, 2020

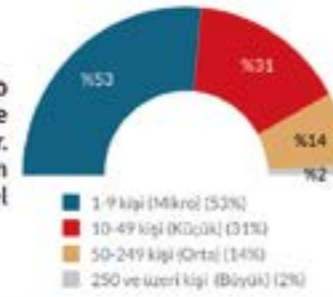
COVID-19 Salgınının Konya İş Âlemine Ekonomik ve Sosyal Etkileri Anketi Değerlendirme Raporu

Hazırlayan: Gizem ERİM ÖZÇELİK

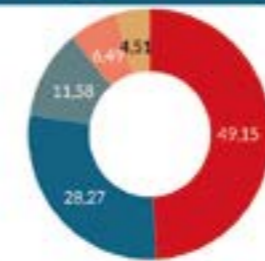
Konya Ticaret Odası ve MEVKA iş birliği, 354 firmanın katılımıyla online olarak gerçekleştirilen "Covid-19 Salgınının Konya İş Alemine Ekonomik ve Sosyal Etkileri Anketi" sonuçları, salgının Konya iş dünyasına etkilerini daha net görmek ve değerlendirmek açısından önemlidir. Buna göre:

Firma ölçeğiniz nedir?

Firmaların %53'ü mikro işletme, %31'i küçük işletme ve %2'si büyük işletmedir. Ankete katılan işletmelerin ölçeği şehrin genel görünümüyle eşdeğerdir.

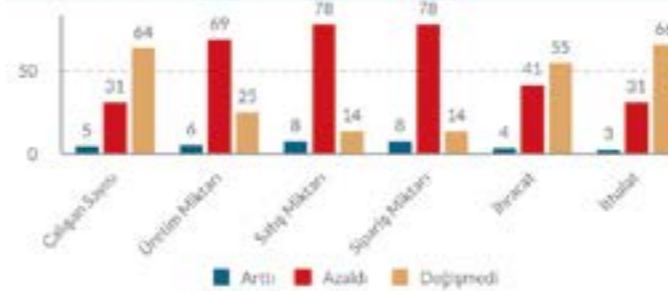

Firmanız hangi sektörde faaliyet gösteriyor?

Ankete katılan firmaların %49'u imalat sektöründe faaliyet göstermektedir. Toptan ve perakende ticaret ile uğraşan firmalar da %11,5 ile ikinci sırada yer almaktadır.

Covid-19 salgını sürecinde belirlenen başlıklarda nasıl bir değişim yaşadınız? (%)

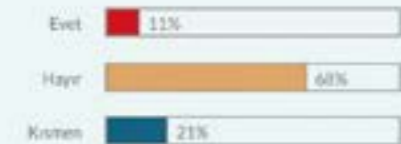
Ankete katılan firmalar, satış ve sipariş miktarlarında %78 oranında azalış yaşamıştır. Bu süreçte ihracat yapan firmaların ihracat pazarında önemli oranlarda daralmalar görülmüştür. Ankete katılan firmaların %41'inin ihracatında azalma yaşanmıştır.

Covid-19 salgını sürecinde girdi maliyetlerinizde bir sıkıntı oldu mu?

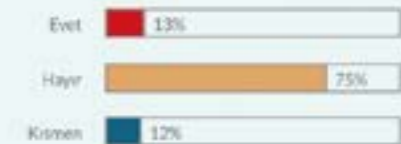

Covid-19 salgını sürecinde firmanızın çalışma şekli nasıldı?

Ankete katılan firmaların sadece %11'i evden çalışmıştır.

Ankete katılan firmaların yalnızca %13'ü çalışanlarını ücretsiz izne çıkarmıştır.

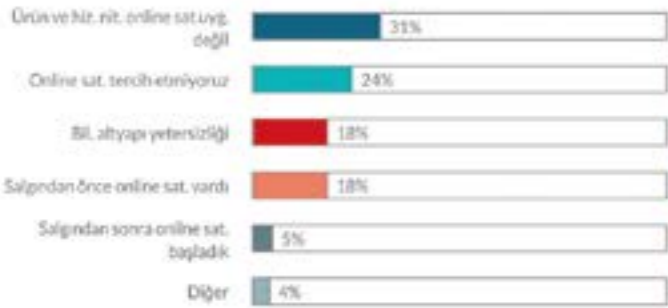
Firmanızın bilişim altyapısı yeterli mi?

Ankete katılan firmaların %77'si bu soruya "evet" yanıtını vererek süreç içerisinde teknik donanım, bilişim altyapısı konularında çok fazla sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir.

Firmanız internet üzerinden (online) ürün hizmet satışı yapıyor mu?

Firmaların pandemi sürecinde online platformlarda satışa yönelmeleri beklenen bir gelişmeyken, yeterli bilgi ve altyapının olmamasından kaynaklı online satışı tercih etmeyen firma sayısı da azımsanmamalıdır. Ankete göre online satışın en düşük olduğu sektör imalat sektörüdür.

Covid-19 sonrası dönemde dijitalleşmenin öne çıkması ile hangi başlıklarda eğitim, yazılım satın almak istersiniz?

Ankete katılan firmalar; dijitalleşme, e-ihracat, e-ticaret konularında eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir.

Covid-19 sürecinde belirlenen sorunlardan etkilene oranınız?

Değişkenler	Değişim (%)	Değişim Yönü
Üretim Maliyetleri	%61	↑
İş gücü Sorunları	%45	↑
Yurtdışı Satışlar	%55	↓
Finansmana Erişim	%60	↓
Müşteri Sayısı	%65	↓
Yurtiçi Satışlar	%75	↓

Covid-19 salgını sürecinde belirtilen desteklerden hangisi veya hangilerine başvurduunuz?

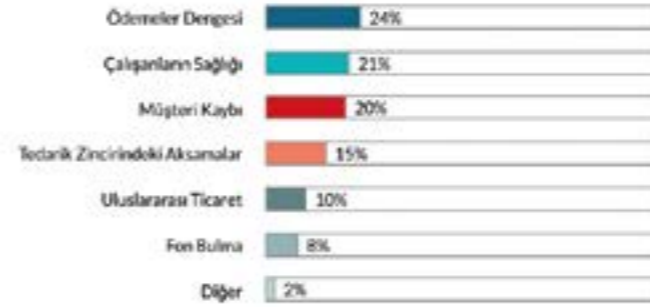
Covid-19'un ekonomik etkilerine karşı hazırlanmış olan ekonomi paketi, destekler, bankaların vermiş olduğu kredilerle ilgili ankete katılan firmaların vermiş olduğu cevaplar aşağıdaki gibidir:

Kısa Çalışma Ödeneği	%36	KDV, SGK Öteleme	%35
İşe Devam Kr. Desteği	%20	Cansuyu Kredisi	%14
Eko. İstik. ve Kalk. Des.	%12	TOBB Nefes Kredisi	%9

Ankete katılımcılarının en az faydalandığı destek ise yerel belediye su vb. fatura desteği olmuştur.

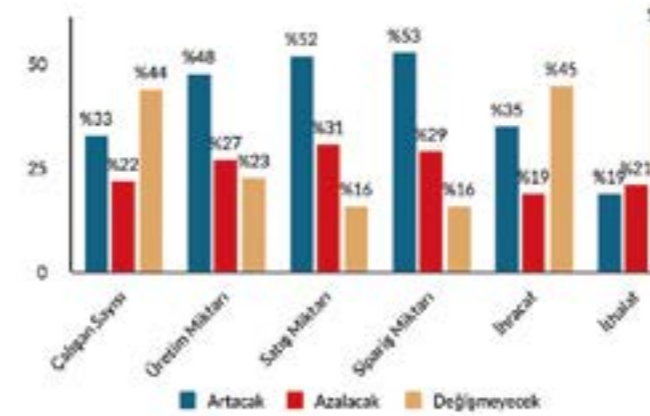
Firmanızın koronavirüs sürecinde en çok endişelendiren husus nedir?

Ankete katılan firmalar bu süreçte en çok endişelendiren husus ödemeler dengesi olmuştur.

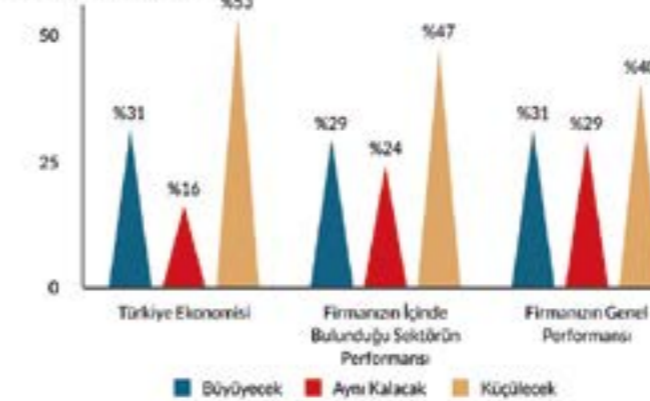
Normalleşme ile birlikte belirlenen başlıklarda Covid-19 salgını dönemine göre nasıl bir değişim öngörüyorsunuz?

Pandemi ile birlikte sektörlerin çalışma şartlarında ve ekonomik işleyişte önemli değişiklikler yaşanmıştır. Ankete katılan firmaların verdiği cevaplar doğrultusunda yaşanan değişim aşağıdaki gibidir:

Covid-19 salgınına düşündüğünüzde, belirlenen unsurlara göre 2020 yılındaki öngörüleriniz nedir?

Ankete katılan firmaların en fazla azalış beklediği konu satış miktarıdır. Firmaların bu süreçte genel beklentisi ise küçülme yönündedir.

2020 yılının ikinci yarısında Türkiye genelinde belirlenen başlıklara göre öngörünüz nedir?

Koronavirüs süreci firmalar için belirsizliğin hakim olduğu bir dönem olarak baş göstermiştir. Ankete katılanların öngörülerine bakıldığında firmalar enflasyon, işsizlik ve döviz kuru ile ilgili artış beklemektedir.

Ödümüz web sitesinde yer alan güncel ekonomik destek paketlerini, genelgesi, Hıfzıssıhha Kurulu Kararlarını ve Valilik duyurularını takip ediyor musunuz?

Koronavirüs salgını sürecinde üyeleri bilgilendirmek, gelişmelerden haberdar olmalarını sağlamak amacıyla Konya Ticaret Odası web sitesi düzenli olarak güncellenmiştir. Ankete katılan firmaların %59,6'sı evet cevabını vererek KTO'dan memnun olduklarını belirtmiştir.

Uyelerimizin sorun ve taleplerini Whatsapp, e-posta ve telefon ile topladığımız KTO Destek Hatlarından haberiniz var mı?

KTO, sürecin yönetiminde etkin bir şekilde rol almış ve firmaların taleplerini üst yönetime (TOBB-İlgili Bakanlıklar) iletme noktasında başarılı olmuştur.

UNICORN OLMAK

1. GİRİŞ

Unicorn, efsanevi tek boynuzlu at olarak bilinen ve girişimcilik dünyasında sıkça karşılaştığımız kavramlardan biri olmuştur. Aslında unicorn girişim, bir milyar dolar değerlemeye ulaşan girişim demektir. 90'lı yılların başında girişim şirketlerinden olan ve Silikon Vadisi'nde kurulan Apple, Microsoft, Google gibi şirketler yatırımcılar sayesinde bugün herkes tarafından bilinen birer marka haline gelmiştir. 2000'li

yıllar ile birlikte bu girişimler hızla büyümüş ve günümüzde ise milyar dolarlık girişimlerin sayısı hızla artmıştır. Türkiye'de girişimcilik ekosistemini geliştirmek ve unicorn olabilecek şirketleri gün yüzüne çıkartmak için çalışmalar sürdürülmektedir. İstanbul Ticaret Odası'nın yenilikçi iş fikirlerini ticarileştirmek, girişimciliği desteklemek amacıyla kurduğu Bilgiyi Ticarileştirme Merkezi (BTM) bunun somut örneklerinden biridir.

Küçük bir evin odasında, bir üniversitenin kütüphane masasında, durmaksızın yeni fikirler üretmek için çalışan bir kafada oluşan ve dünya çapında değer gören bu fikirler günün birinde unicorn olarak anılabilecektir. Tüm bu gelişmelerden hareketle unicorn kavramının içi doldurularak gerek dünyada gerekse ülkemizde unicorn olmanın aşamaları örneklerle okuyucuya aktarılmaya çalışılacaktır.

UNICORN OLMAK

Unicorn Nedir?

Yeni ekonominin temel taşlarından olan girişimcilik ekosisteminde son zamanların en çok konuşulan kavramı "unicorn" kavramı olmuştur. Peki nedir "unicorn girişimcilik" ve nereden geliyor? İngilizce bir kelime olan unicorn, "tek boynuzlu" anlamına gelmektedir. Mitolojide tek boynuzlu atı tanımlamak için kullanılan unicorn, kanı içildiğinde insanı ölümsüzleştiren ve öldürüldüğünde ise uğursuzluk getireceğine inanılan efsanevi bir hayvan. Buradan yola çıkarak kavramı hayatımıza sokan Cowboy Ventures'ın da kurucusu olduğu Amerikalı yatırımcı Aileen Lee olmuştur.

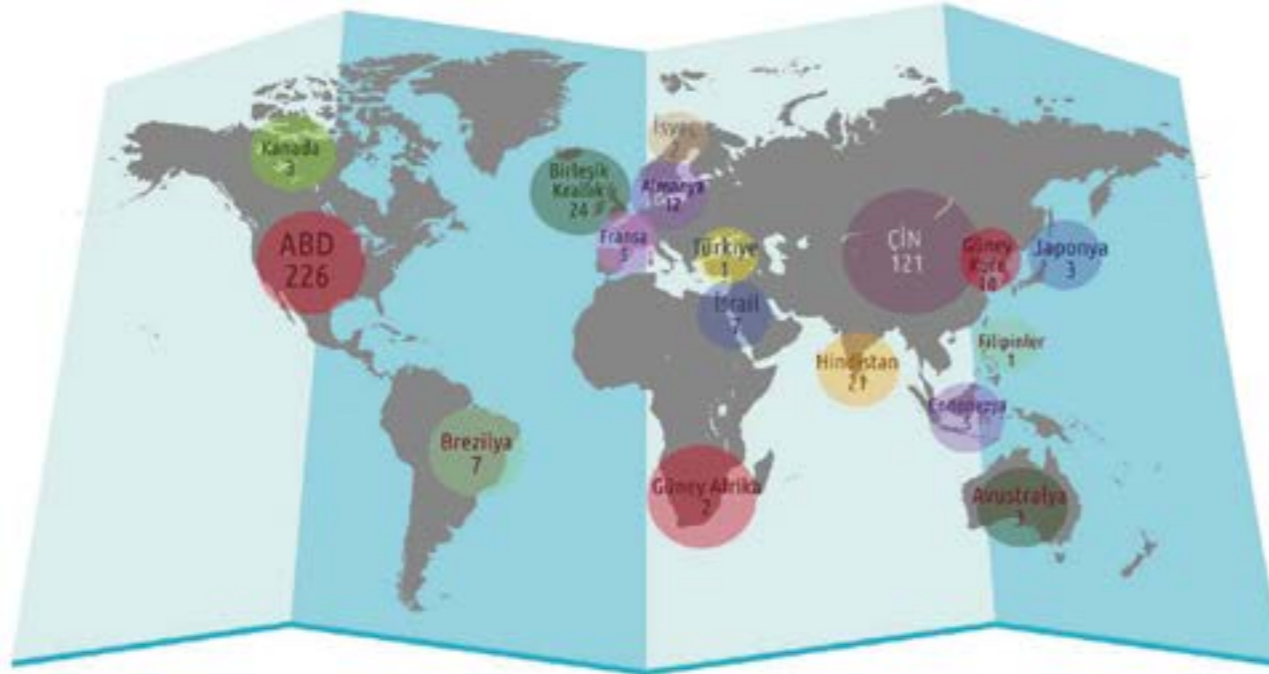
Peki nedir unicorn girişim? Unicorn girişim değeri 1 milyar doları aşan girişimler için kullanılan bir tabirdir. Unicorn sınıfına girmek, girişimci için bulunabileceği güzel bir noktayı işaret etmektedir. Çünkü değeri 1 milyar doları aşan bir girişimin önündeki imkanlar da farklı boyutlara ulaşmaktadır. Bu şirketler dünyanın farklı ülkelerinde bir çok insana iş imkanı sağlamaktadır. Ayrıca bütçeleri 50'den fazla ülkenin toplam bütçesini aşmaktadır.

Unicorn Girişimin Özellikleri

- **Tüketici Odaklı Olması:** Unicorn'ların yaklaşık %62'si B2C'dir. İş modeli, tüketicileri için uygun fiyatlı ürün ve hizmetler sunmaya odaklanmaktadır. Örneğin, "WeWork" yeni başlayanlar, küçük işletmeler, serbest çalışanlar ve büyük işletmeler için uygun fiyatlı çalışma alanı ve ofis kiralama hizmetleri sunmaktadır.
- **Yıkıcı İnovasyon:** Unicornların bir çoğu, mevcuttaki pazarların işleyişini bozan-değiştiren teknolojileri üretmektedir. Örneğin, Elon Musk'ın SpaceX, uygun fiyatlı uzay araştırmalarını gerçeğe dönüştürerek havacılık endüstrisini farklı bir noktaya taşımıştır.
- **Teknoloji Odaklılık:** Unicorn girişimlerin büyük çoğunluğu yazılımdır. Kalan kısmı da donanım ve ürün-hizmetlerden oluşmaktadır.
- **İlk Hamle Avantajı:** Unicorn girişimlerde; yıkıcı inovasyon, ilk hamle avantajı ile birlikte ilerler. Unicornlar yalnızca ilk hamle avantajından yararlanmakla kalmayıp sürekli yenilikler yaparak ve gelişerek konumlarını korurlar.

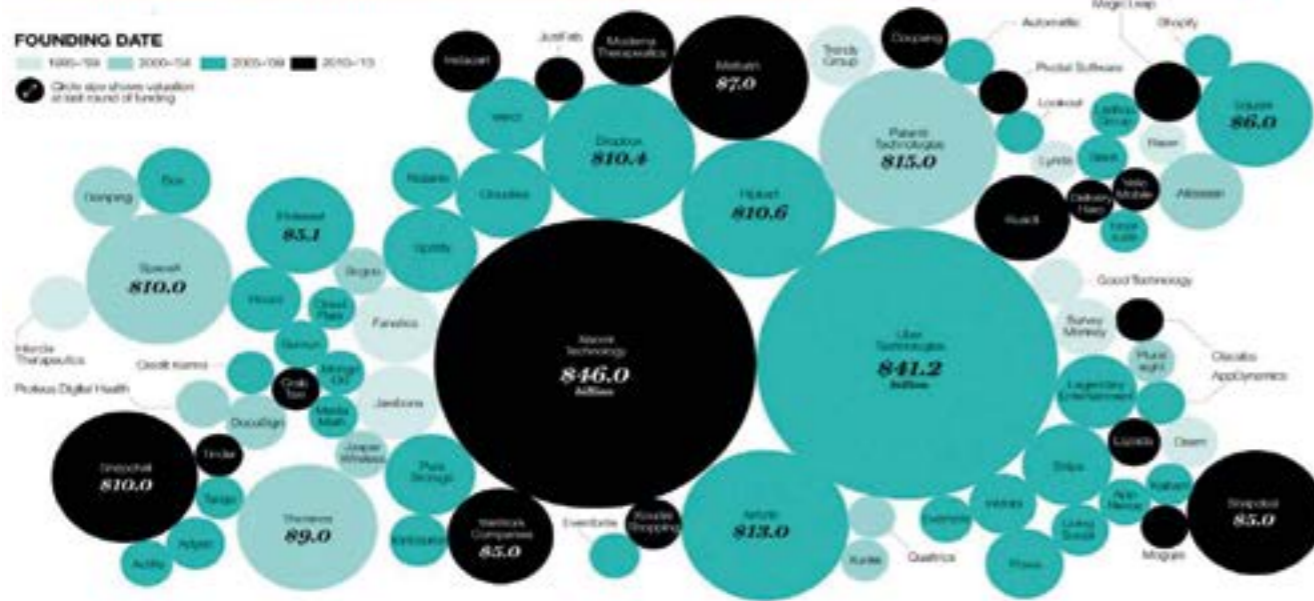
Dünyada 470'in üzerinde unicorn şirket var. Değeri 10 milyarı aşan girişimler deacorn, 100 milyarı aşanlar için hectocorn tanımlaması söz konusudur. Henüz hectocorn olan girişim çıkmamıştır. Deacorn girişim ise 24 tanedir.

Ülkelere Göre Unicorn Şirket Sayıları

Yukarıdaki haritada unicorn şirketlerin ülkeler itibarıyla dağılımı gösterilmektedir. Buna göre 2020 yılı verilerine göre dünya genelinde 473 unicorn şirket bulunmaktadır. Listede Amerika Birleşik Devletleri 224 unicorn girişimiyle ilk sırada yer alırken, Çin 121 şirketle ikinci ve Birleşik Krallık 24 şirketle üçüncü sırada yer almaktadır.

Dünya'daki Mevcut Tek Boynuzlu Atlar Listesi

Kaynak: Fortune

Çin'de Xiaomi, Didi Chuxing, Lu.com ve China Internet Plus Holding de dahil olmak üzere çok sayıda tek boynuzlu at bulunmaktadır. ABD'de bilinen bazı tek boynuzlu atlar SpaceX, Uber, Palantir Technologies, Airbnb, Pinterest ve WeWork'tür.

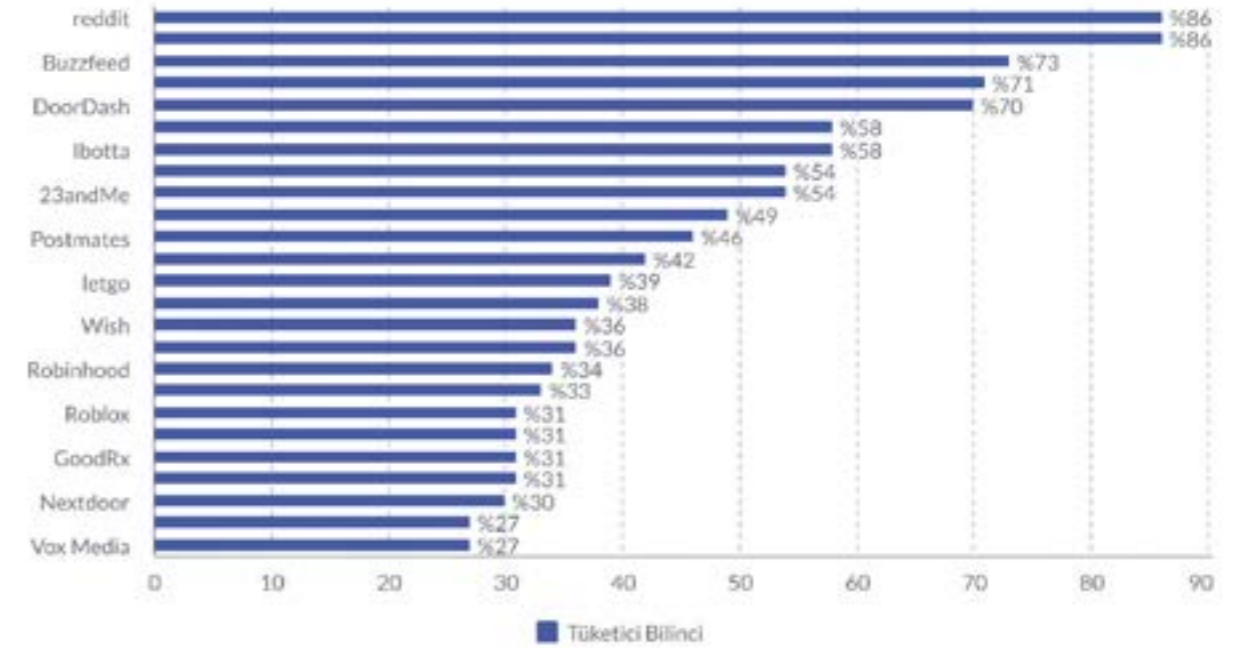
En İyi Unicorn?

Bu yıl itibarıyla, şu anda dünyada yaklaşık 473 tek boynuzlu at başlangıç şirketi olduğunu göstermektedir. Peki, bu unicorn şirketler arasında en iyisi hangisi? Yaratıcı hizmetler ve pazarlama danışmanlığı sağlayan bir firma olan McGuffin Creative Group ekibi, ABD'li tüketiciler arasında en popüler tek boynuzlu at başlangıç markaları üzerine yeni bir çalışma yürüttü. Digital Third Coast tarafından yürütülen anket, şirket değerlemesini, şirket büyüme oranını ve tüketici demografik özelliklerini karşılaştırarak en popüler tek boynuzlu at girişimini bulmuştur.

Çalışma, bir tek boynuzlu at şirketinin değerlemesi ile markayı tanıyan tüketicilerin yüzdesi arasında güçlü bir bağlantı ortaya çıkarmıştır. Örneğin, katılımcıların %86'sı 35 milyar dolar değerinde olan ve çoğu tek boynuzlu atın önemli ölçüde daha yüksek olan tatil kiralama platformu Airbnb'yi bilmmiştir. Çıktılar ayrıca, bir tek boynuzlu at şirketinin büyüme oranının genellikle tüketici farkındalığıyla çok az ilişkisi olduğunu, JUUL Labs (günde 69 milyon dolar büyüyen) gibi şirketlerin sadece tüketicilerin %36'sı tarafından bilindiğini göstermiştir.

En İyi Bilinen 25 Unicorn

Yukarıdaki grafikte değerlendirme ve marka bilinirliğine yönelik yapılan çalışma ile en iyi bilinen 25 unicorn şirketin tüketici bilinci değerlendirilmesi grafiği gösterilmiştir. Tüketici bilinci, belirli bir markanın sunduğu birincil ürün veya hizmete aşina olduklarını söyleyen ankete katılan toplam tüketicinin yüzdesi olarak ölçülmüştür.

Çıktılara göre tartışma forumu Reddit (değerleme 1.8 milyar \$) ve tatil kiralama platformu Airbnb (değerleme 35 milyar \$) marka bilinirliği en yüksek şirketler arasında ilk sırada yer almıştır.

Yapılan çalışmada dikkate alınan bir başka ilginç ölçüm ise unicorn at listesinde bir yer kazandıktan sonra bu markaların çoğunun değer kazandığı hız olmuştur. Örneğin JUUL Labs, Aralık 2017'de bir tek boynuzlu at olduktan sonra günde 68 milyon dolar ve Epic Games, Ekim 2018'den beri günde 34 milyon dolar büyümüştür.

Unicorn Hikayeleri

2020 Yılı'nın Başlarında Unicorn Manzarası

Unicorn işletmeleri Piyasa değerlemesi açısından en iyi girişimler arasında yer alır. Buradan hareketle 2020 yılının başlarında unicorn girişimlerin görünüşüne bakmak gerekirse;

1. Uber: ABD'de çok fazla kullanılan ve rideshare işinde en önemli girişimlerden biri olan Uber'in piyasa değeri 62 milyar dolardır.

2. Xiaomi: Çinli bir donanım şirketi olan Xiaomi'nin pazar maliyeti 45 milyar dolardır.

3. Airbnb: Kısa süreli kalacak yer arayanlar ile evini kiraya vermek isteyenleri buluşturan ve dünyanın en büyük alternatif konaklama platformu olan Airbnb 25,5 milyar dolarlık bir değerlemeye sahiptir.

4. Palantir: Palantir Technologies, büyük veri analizi konusunda uzmanlaşmış özel bir Amerikan yazılım şirkettir. Piyasada bu şirketin maliyeti, 20,5 milyar dolardır.

5. Didi Chuxing: Didi Chuxing (eskiden Didi Kuaidi), Çin'de hizmet veren ulaşım ağı şirkettir, şirketin genel merkezi Pekin olup şirket akıllı telefonlar üzerinden araç ve taksi kiralama hizmeti vermektedir. 16 milyar dolarlık piyasa fiyatıyla Uber'in en büyük rakibidir.

6. Snapchat: 16 milyar dolarlık piyasa değerlemesiyle Snapchat, kullanıcıların fotoğraf ve video çekebildikleri, bunların üzerine not ekleme imkanı olan ve tüm bunları belli bir süreliğine paylaştıkları (1-10 sn.) bir sosyal mesajlaşma platformudur.

7. Meituan Dianping: Çin'den gıda ve küçük eşyaların teslimatında uzmanlaşmış bir unicorn'dur. Değerlemesi 15 milyar dolardır.

8. Flipkart: Flipkart, Bangalore, Karnataka, Hindistan merkezli bir Hint e-ticaret şirkettir ve değerlemesi 15 milyar dolardır.

9. SpaceX: Elon Musk tarafından kurulan ve 12 milyar dolarlık bir havacılık ve uzay taşımacılığı üreticisi-uzay taşımacılığı şirkettir.

10. Pinterest: Pinterest, her türlü görselin paylaşıldığı ve pano sistemiyle çalışan bir sosyal platformudur. 11 milyar dolara mal olan bu girişim dünyaca ünlü görsel tasarım ve ilham platformudur.

SONUÇ

Dünya'nın yıllardır gerçekleştirmeye çalıştığı dijital yönelme ve dijital dönüşümü, Covid-19 virüsü aylar içerisinde başardı. Böylesine bir vesilenin hayırlı olup olmadığına bakılmaksızın şartlar hazır olduğunda gerekli olan gelişimden kaçmanın bir yolu yok. Virüsün yayılma hızını azaltmak için alınan fiziki mesafe önlemleri insanların birbirlerinden uzaklaşmalarını yani uçağa binme, otelde kalmama gibi önlemleri

beraberinde getirdi. Bu sebeple insanlar evlerinde kaldıkları süreçte internete, online alışverişe, dizi-film izlemeye, video oyunu oynamaya ve e-ticaret platformlarına yönelmeye başladılar. Kargo şirketleri de bu dönemden nasibini aldı ve işlerin yoğunluğuna yetişemez hale geldiler. 2007 yılında kurulan Zynga'nın, 2010 yılında kurulan Peak Games'i alım işlemi işte böyle bir ortamda gerçekleşti. Birçok firma ödemelerde zorlanırken ve iş yapamaz hale gelir-

ken bu olağanüstü durumdan zaferle çıkan, ülkemizin ilk unicornunun elbette ki bir farkı vardı. Peak Games'in başarısını sadece tüm dünyayı etkisi altına alan bir virüse bağlamak anlamsız olacaktır. Peki böyle bir girişimin diğerlerinden farkı neydi? Peak Games sadece Türkiye pazarını hedefleyen bir girişim olmamıştır. Tüm dünyayı pazarı olarak görerek faaliyetlerini bu doğrultuda planlamıştır. Halihazırda unicorn olmanın şartlarını taşıması da bir avantaj

TÜRKİYE'NİN İLK UNICORN'U PEAK

2020 yılının Mayıs ayına kadar ülkemizden bir unicorn girişim ne yazık ki çıkmamıştır. Ancak yerli mobil oyun şirketi olan Peak, 1.8 milyar dolar karşılığında dünyanın en büyük oyun firmalarından ABD merkezli ve 2007 yılında kurulan Zynga'ya satılmıştır. Bu satış işlemi ile Peak Türkiye'nin ilk unicorn'u yani ülkemizin ilk milyar dolarlık girişimi olmayı başarmıştır.

Peki 2010 yılında kurulan ve yalnızca 10 yıllık bir geçmişi olan Peak Games nasıl bu noktaya geldi?

Peak Games 2010 yılında Sıdar Şahin tarafından İstanbul'da kurulmuştur. Peak, 10 yılda Türkiye'nin yanısıra dünya mobil oyun pazarında da önemli bir yer edinmiştir. Peak, küresel bir tüketici teknolojisi şirketi kurma hayali üzerine kurulmuş ve geleceğe tohum ekme vizyonu ile çalışmalarını sürdürmüştür. Peak, yüksek yetenekleri ve güçlü değerleri bir araya getirerek hikayelerini şekillendirme hedefiyle hareket etmiştir.

Peak'in bünyesinde 100 kişinin çalıştığı, yaş ortalaması 29 olan ve bu özelliğiyle Türkiye'nin en genç ekipleri arasında yer alan bir şirkettir. Oyunları ile kendinden söz ettiren bu girişim, tüm Türkiye'de aynı anda gösterime girerek 41 kanalda 3 dakika boyunca ekranda kalan bir reklamla da adını geniş kitlelere duyurmuştur.

2010 yılından bu yana başarı basamaklarında adım adım ilerleyen bu firma, 2012 yılında yurt dışından girişim satın alan ilk Türk firma olarak anılmıştır. Peak Games, Suudi Arabistan'da yer alan Kammelna şirketini satın almıştır. 2017 yılında mobil uygulamalardan en fazla gelir elde eden 52 ülke arasında 37. sıraya yerleşen tek Türk firma olması açısından da önemli bir yere sahiptir. Yine aynı yıl, Peak kart oyunları bölümünü 100 milyon dolar nakit karşılığında Zynga'ya satarak, Okey Plus ve 101 Plus gibi hepimizin bildiği oyunların temelini oluşturmuştur.

Yukarıda bahsettiğim oyunların yanında firma, Toy Blast, Toon Blast gibi oyunlarla da gündemde kalmayı başarmıştır. 2015 yılında piyasaya sürülen Toy Blast, dünya çapında en popüler bulmaca oyunlarından biri haline gelmiştir. Toon Blast ise, lansmanının yapılmasının hemen ardından ilk yılında 100 milyon kullanıcıya ulaşarak önemli bir başarı elde etmiştir. Zynga'nın, Peak Games'i 1.8 milyara satın alması ile firma Türkiye'nin ilk Unicorn'u olarak tarihe geçti. Bu Türkiye'nin girişimcilik ekosistemi açısından önemli bir ilerlemedir.

olmuştur. Sonuç olarak Covid-19 virüsü ile dijital dönüşüm birden hızlandığında Türkiye'nin ilk unicornu da böylece ortaya çıkmış oldu. Krizi fırsata çeviren, riski göze alıp cesaretle ilerleyen, akılcı düşünerek adım atan her girişim sonunda takdiri hak eden işler başarmaktadır. Sadece 10 yıl gibi kısa bir sürede değerlendirilen bu yatırım tüm girişimciler ve gençlere örnek teşkil edecek. Sonuç olarak herkesin aklının bir köşesine yazacağı motto: Gelecek girişimde ve dijitalde.

KAYNAKÇA

- <https://www.mediatick.com.tr/blog/unicorn-girisim-nedir>
- <https://www.cbinsights.com/research-unicorn-companies>
- <https://techstartups.com/2020/01/16/top-25-popular-unicorn-startups-world/>
- <https://peak.com/>
- <https://btm.istanbul/blog/turkiye-nin-ilk-unicornu-peak-gamesin-tecrubelerle-bezenmis-basari-hikayesi>
- <https://www.dunya.com/kose-ya->

- [zisi/turkiye-topraklarinda-ilk-unicorn-nihayet-goruldu/472152](https://www.dunya.com/kose-ya-zisi/turkiye-topraklarinda-ilk-unicorn-nihayet-goruldu/472152)
- <https://webmasto.com/degeri-1-milyar-dolari-asan-girisimlerin-sayisi-130u-gecti/unicorn-sirketler-listesi>
- <https://pitchbook.com/news/reports/2019-unicorn-report>
- <https://www.inacademy.eu/blog/whats-a-unicorn-startup-company/>
- <https://tracxn.com/d/unicorn-corporner/2020>

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2019 VE LİSTEDEN KONYA'NIN YERİ

1. GİRİŞ

İstanbul Sanayi Odası tarafından bu yıl 52'ncisi hazırlanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesi 2019 yılı verileri açıklanmıştır. Listenin ilk sırasındaki isim yine değişmemiş ve 87 milyar TL'lik üretimden satış rakamı ile TÜPRAŞ olmuştur. 2018 yılında İSO 500'ün üretimden satışlarının yüzde 9,1'ini gerçekleştiren TÜPRAŞ, 2019 yılında bu oranı yüzde 9 olarak gerçekleştirmiştir. 2018 yılında 31 milyar TL'lik üretimden satış rakamıyla ikinci sırada yer alan Ford Otomotiv, 2019 yılında bu rakamı 37 milyar TL'ye çıkararak yerini korumuştur. 2019 yılında listenin üçüncü sırasında ise 2018 yılında olduğu gibi Toyota Otomotiv yer almaktadır. Toyota Otomotiv 2018 yılında 23,6 milyar TL olan üretim rakamını 2019 yılında 25,8 milyar TL'ye yükseltmiştir. İSO 500, 2018'de 860 milyar TL olan toplam üretimden satış rakam-

larını 2019'da yüzde 13'lük artışla 972 milyar TL'ye çıkarmıştır. İSO 500 ihracat rakamlarına bakıldığında zaman bir önceki yıla göre yüzde 8 azalış gerçekleşmiştir. 2018 yılında 58 milyar dolar olarak gerçekleşen ihracat rakamı, 2019

yılında 53 milyar dolar olmuştur. İSO 500 2018 yılında Türkiye ihracatının yüzde 34,5'ini karşılarken, bu rakam 2019 yılında yüzde 31,4 olarak gerçekleşmiştir. Listede yer alan ilk 10 firmanın 2018 yılındaki sıralamaları incelen-

2019 yılında "Türkiye'nin İlk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesinde yer alan ilk 10 firma şunlardır;

Türkiye Sıra		Kuruluşlar	Bağlı Bulunduğu Oda/Kamu	Üretimden Satışlar Net (TL)
2019	2018			
1	1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Raf. A.Ş.	Kocaeli	87.949.306.283
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	İstanbul	37.070.563.066
3	3	Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	Sakarya	25.850.659.907
4	4	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.	İstanbul	24.635.365.339
5	-	Star Rafineri A.Ş.	Ege Bölgesi Sanayi Odası	20.831.490.442
6	6	Arçelik A.Ş.	İstanbul	18.618.318.252
7	5	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	İstanbul	17.214.311.459
8	7	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	İskenderun	16.391.885.570
9	-	-	-	-
10	8	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	İstanbul	14.146.073.159

İlk 500'de En Fazla Yükselen İlk 10 Firma

2019	2018	Kuruluşlar	Değişim
147	431	İstikbal Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	284
179	373	Nurol Makine ve Sanayi A.Ş.	194
191	351	HT Solar Enerji A.Ş.	160
246	377	Erikli Su ve Meşrubat San. ve Tic. A.Ş.	131
215	326	Astor Transformatör Enerji Tur. İnşaat ve Petrol San. Tic. A.Ş.	111
212	320	Memişoğlu Tarım Ürünleri Ticaret Ltd. Şti.	108
292	396	Umur Basım San. ve Tic. A.Ş.	104
178	281	Sumitamo Rubber AKO Lastik San. ve Tic. A.Ş.	103
305	405	Medcem Madencilik ve Yapı Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	100
340	435	Park Cam San. ve Tic. A.Ş.	95
KOP/TR (%)	0,67	0,75	0,80

İSO İkinci 500'den İlk 500'e Yükselen Firmalar

2019	2018*	Kuruluşlar
270	72	BAGFAŞ Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş.
301	97	Doğuş Yiyecek ve İçecek Üretim San. Tic. A.Ş.
344	92	Beyçelik Gestamp Şasi Otomotiv Sanayi A.Ş.
359	150	Erciyas Çelik Boru Sanayi A.Ş.
376	328	ÇİMTAŞ Çelik İmalat Montaj ve Tesisat A.Ş.
379	190	RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşletmesi A.Ş.
380	73	Ulusoy Un San. ve Tic. A.Ş.
394	178	Yavuz Gıda San. ve Tic. A.Ş.
399	38	Arslantürk Tarım Ürünleri San. İhr. Ve İth. A.Ş.
402	99	Tukaş Gıda San. ve Tic. A.Ş.
411	412	Uludağ İçecek T.A.Ş.
413	51	Cimtas Boru İmalatları ve Tic. Ltd. Şti.
424	26	Agrobest Grup Tarım İlaçları Tohumculuk İml. İhr. San. ve Tic. A.Ş.
429	225	Oruçoğlu Yağ San. ve Tic. A.Ş.
434	349	İskur Boya Tekstil Tic. ve San. A.Ş.
435	9	Pilyem Gıda Tarım San. ve Tic. A.Ş.
438	31	Özerdem Mensucat San. ve Tic. A.Ş.
457	168	Özyılmaz Fındık Tic. ve San. Ltd. Şti.
461	36	Demir Export A.Ş.
465	14	Erdem Soft Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.
468	20	Omnia Nişasta San. ve Tic. A.Ş.
469	5	Felda Iffco Gıda San. ve Tic. A.Ş.
475	84	Safa Tarım A.Ş.
480	59	Realkom Tekstil Ürünleri Sanayi Pazarlama ve Dış Ticaret A.Ş.
483	21	Yakupoğlu Tekstil ve Deri San. Tic. A.Ş.
484	216	Enka Süt ve Gıda Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.
485	46	Torun Bakır Alaşımları Metal San. ve Tic. A.Ş.
487	34	Murat Ticaret Kablo Sanayi A.Ş.
488	6	Öztiryakiler Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.
494	74	Maren Maraş Elektrik Üretim San. ve Tic. A.Ş.
498	90	Soyyigit Gıda San. ve Tic. A.Ş.
499	33	Karizma Beşler Et-Gıda San. ve Tic. A.Ş.
500	119	Aydın Mensucat Döşemelik Kumaş San. ve Tic. A.Ş.

*İSO İkinci 500 Listesindeki Yeri

diğinde, 2018 yılında 5. sırada yer alan TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.'nin 7. sıraya, 7. sırada yer alan İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.'nin 8. sıraya ve 8. sırada yer alan Ereğli Demir ve Çelik Fabrikalarının ise 10. sıraya gerilediği görülmektedir. 2018 yılında listede yer almayan Star Rafineri A.Ş. ise 5. sıradan listeye girmiştir.

RAKAMLARLA TÜRKİYE'NİN İLK 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU 2019

2019 yılında İSO 500'de bir önceki yıla göre en fazla yükselen firmalara bakıldığında ilk sırada 284 sıra yükseliş yaşayan İstikbal Mobilya firmasının yer aldığı görülmektedir. Bu firmayı, 194 sıra yükselişle Nurol Makina ve 160 sıra yükselişle HT Solar Enerji firmaları izlemiştir. 2018 yılında İSO İkinci 500'de yer alan 33 firma, 2019 yılında İSO 500 listesine yükselmiştir. Listenin ilk sırasında 2018 İSO İkinci 500'de 72. sırada yer alan BAGFAŞ Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş., 2019 İSO 500'e 270. sıradan girmiştir. 2018 İkinci 500'de 97. sırada yer alan Doğuş Yiyecek ve İçecek Üretim San. Tic. A.Ş., 2019 İSO 500'de 301. sırada, 2018 İSO İkinci 500'de 92. sırada yer alan Beyçelik Gestamp Şasi Otomotiv Sanayi A.Ş., İSO 500'de 344. sırada yer almaktadır. İSO 500 2019'da Net Satışlarda yer alan ilk üç kuruluşa bakıldığında 2018 yılındaki sıralamayla aynı olduğu görülmektedir. 2019 yılının net satışlardaki ilk 10 kuruluşuna bakıldığında bir önceki yıl listenin 10. sırasında yer alan Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.'nin 2019 yılında listeden çıkarak yerini listeye 7. sıradan giren Star Rafineri A.Ş.'ye bıraktığı görülmektedir. Brüt Katma Değerlerine göre ilk 3 firma bir önceki yıla göre kıyaslandığında, TÜPRAŞ'ın yüzde 12 azaldığı, JTİ Tütün Ürünlerinin ise yüzde 22 arttığı

Net Satışlarda İlk 10 Kuruluş

2019	2018	Kuruluş	Net Satışlar
1	1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	90.015.868.048
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	39.614.064.744
3	3	Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	26.059.116.581
19	33	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	25.907.631.284
4	4	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.	24.635.365.339
10	8	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	20.998.554.276
5	-	Star Rafineri A.Ş.	20.929.952.765
6	6	Arçelik A.Ş.	20.787.479.521
7	5	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	19.774.933.722
8	7	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	16.399.834.604

Brüt Katma Değere Göre İlk 10 Kuruluş

2019	2018	Kuruluş	Brüt Katma Değer
1	1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Raf. A.Ş.	32.859.736.448
75	82	JTI Tütün Ürünleri Sanayi A.Ş.	15.343.866.917
11	15	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	5.841.989.597
153	146	Anadolu Efes Biraçılık ve Malt Sanayii A.Ş.	5.475.058.404
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	5.083.227.567
8	7	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	4.059.736.559
36	27	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	3.550.482.123
7	5	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	3.352.530.653
22	18	Aygaz A.Ş.	2.809.967.244
38	-	Eti Bakır A.Ş.	2.782.342.456

Özkaynaklarına Göre İlk 10 Kuruluş

2019	2018	Kuruluş	Özkaynak
19	33	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	19.870.274.415
37	42	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	18.897.895.828
10	8	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	11.635.471.865
11	15	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	10.930.526.033
8	7	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	9.277.916.939
38	-	Eti Bakır A.Ş.	7.031.184.050
18	22	TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.	6.682.505.263
34	39	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.	5.687.567.435
17	13	PETKİM Petrokimya Holding A.Ş.	4.792.552.102
36	27	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	4.627.914.742

Aktif Toplamına Göre İlk 10 Kuruluş

2019	2018	Kuruluş	Aktif Toplamı
1	1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Raf. A.Ş.	42.557.268.569
5	-	Star Rafineri A.Ş.	35.837.736.983
37	42	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	34.075.723.051
11	15	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	28.445.514.894
10	8	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	27.213.542.215
19	33	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	26.080.155.842
18	22	TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.	22.933.256.803
8	7	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	13.493.201.993
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	13.406.275.841
17	13	PETKİM Petrokimya Holding A.Ş.	13.326.204.274

görülmektedir. Geçen sene listenin 3. sırasında yer alan İskenderun Demir Çelik ise bu sene yüzde 41'lik azalış ile 6. sıraya gerilemiştir. Geçen yıl 5. sırada yer alan Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.'nin bu sene listenin 3. sırasına yükseldiği görülmüştür. Özkaynaklarına göre 2018 yılında listenin ilk sırasında yer alan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın yerini EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü'ne bıraktığı görülmektedir. İlk 10 kuruluşun ilk üçündeki firmalara bakıldığı zaman bir önceki yılda listede yer alan TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Raf. A.Ş.'nin yerine ise Eti Bakır A.Ş. gelmiştir.

Aktif Toplamına göre ilk 10 kuruluşun ilk üçünde yer alan firmalar sırasıyla; TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Raf. A.Ş., Star Rafineri A.Ş., Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı olmuştur. Geçen sene listenin ikinci sırasında yer alan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı bu sene 3. sıraya gerilerken, 3. sırada yer alan EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü ise 6. sıraya gerilemiştir.

Dönem Karı / Zararına göre ilk 10 kuruluşun ilk üçündeki sıralamada bir önceki yılın listesine göre değişiklikler olduğu görülmektedir. Geçen yıl listenin ilk sırasında yer alan İskenderun Demir ve Çelik A.Ş. bu sene listede 2. sırada yer almıştır. 2018 yılında ikinci sırada yer alan Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş., bu sene listenin ilk sırasında yer almıştır. 2018 yılında listede altıncı sırada yer alan Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş. ise 2019'da üçüncü sıraya yükselmiştir.

Faiz, Amortisman ve Vergi Öncesi Kârına göre ilk 10 kuruluşun ilk 3 firmasını 2018 yılıyla kıyasladığımızda, geçen sene listenin 7. sırasında yer alan Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.'nin 2019'da ilk sıraya yükseldiği görülmektedir. 2018'de ilk sırada yer alan TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Raf. A.Ş. ikinci sıraya, ikinci sırada yer alan İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.

Dönem Karı/ Zararına Göre İlk 10 Kuruluş

2019	2018	Kuruluş	Dönem Karı / Zararı
10	8	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	5.389.773.270
8	7	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	3.923.962.733
11	15	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	3.686.183.140
36	27	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	2.772.791.339
38	-	Eti Bakır A.Ş.	2.152.364.223
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	1.702.972.048
7	5	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	1.214.622.956
37	42	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı	1.203.245.884
70	122	Trakya Cam Sanayii A.Ş.	998.158.736
17	13	PETKİM Petrokimya Holding A.Ş.	889.504.747

FAVÖK'e Göre İlk 10 Kuruluş

2019	2018	Kuruluş	Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kâr
11	15	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	4.027.357.359
1	1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Raf. A.Ş.	3.909.130.614
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	3.503.058.576
8	7	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	3.422.709.108
36	27	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	2.873.665.871
7	5	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	2.406.234.223
38	-	Eti Bakır A.Ş.	2.331.796.075
10	8	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	1.496.722.659
103	109	Eti Soda Üretim Pazarlama Nakliyat ve Elektrik Üretim San. ve Tic. A.Ş.	1.253.527.592
19	33	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	1.084.978.331

İhracatta İlk 10 Kuruluş

2019	2018	Kuruluş	İhracat (Bin\$)
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	5.869.880
3	3	Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	4.232.517
4	4	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları	3.633.837
1	1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Raf. A.Ş.	3.527.242
7	5	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	2.354.419
12	10	Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	1.889.304
20	17	BSH Ev Aletleri San. ve Tic. A.Ş.	934.085
31	28	Bosch San. ve Tic. A.Ş.	923.763
16	9	İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım Sanayi A.Ş.	857.164
36	27	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	773.786

Çalışan Sayısında İlk 10 Kuruluş

2019	2018	Kuruluş	Çalışan Sayısı
138	149	Sofra Yemek Üretim ve Hizmet A.Ş.	12.186
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	10.746
18	22	TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.	8.986
4	4	Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları	7.527
31	28	Bosch San. ve Tic. A.Ş.	7.518
7	5	TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	7.256
20	17	BSH Ev Aletleri San. ve Tic. A.Ş.	7.207
78	91	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	6.777
11	15	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	6.222
19	33	EÜAŞ Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	6.067

ise dördüncü sıraya gerilemiştir. ISO 500 2019'da ihracatta ilk 10 kuruluşu bir önceki yılla kıyasladığımızda listenin ilk sırasında yüzde 3,2'lik artış ile yine Ford Otomotiv yer almaktadır. 2019 yılında listenin 2. ve 3. sırasında yer alan firmalarda değişiklik olmamıştır.

Çalışan sayılarına göre ilk 3 firmayı 2018 yılıyla kıyasladığımızda listede değişiklik olduğu görülmektedir. 2018 yılında ilk sıradaki Arçelik'in yerini 2019 yılında 12.186 çalışan sayısı ile Sofra Yemek Üretim'e bıraktığı görülmektedir. 2018 yılında 10.967 çalışan sayısı ile listenin üçüncü sırasında yer alan Ford Otomotiv 2019 yılında 10.746 çalışan sayısı ile ikinci sıraya yükselmiştir. 2018 yılında 6.994 çalışan sayısı listenin sekizinci sırasında yer alan TUSAŞ-Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.'nin 2019 yılında 8.986 çalışan sayısı ile listenin üçüncü sırasına yükseldiği görülmektedir.

2. TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARASINDA YER ALAN KONYA FİRMALARI

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında yer alan Konya firmalarına bakıldığı zaman, 2018 yılında listede Konya'dan 6 firma yer alırken bu rakam 2019 yılında 7'ye çıkmıştır. Geçen sene listenin 356. sırasında yer alan Kangal Termik Santral Elektrik Üretim A.Ş. 2019 yılında listeye girememiştir. 2018 yılında ISO İkinci 500 listesinde 84. sırada yer alan Safa Tarım ve 216. sırada yer alan Enka Süt, 2019 yılında ISO 500 listesine yükselmiştir. Konya firmalarının bir önceki yılla göre üretimden satışlar bazında yüzdelik değişimlerine bakıldığı zaman, en büyük artışı yüzde 41,1 ile Ova Un'un gerçekleştirdiği görülmektedir. Ova Un'u yüzde 21,3'lük değişim oranı ile Eti Alüminyum takip etmektedir.

3. KAYNAKÇA

• <http://www.iso500.org.tr>

COVID-19 SÜRECİNDE TÜKETİM ALIŞKANLIKLARI

1. GİRİŞ

Günümüzde tüketim, gösteriş ve prestij için daha sık yapılmakta, sosyal medya da bunu sağlayan önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır. COVID-19 sürecinde sosyal medya kullanımının artması ile birlikte toplumda meydana gelen değişimler daha farklı bir boyut almıştır. Sahte ve gerçek arasındaki ayrım sosyal medya aracılığıyla giderek azalmıştır. Herkesin özgür olabildiği internet üzerinden yapılan haberler, programlar, e-ticaret ortamı toplumun tüketim alışkanlıklarını farklılaştırmıştır. Artık evin dışına değil, eve yönelik tüketim yaygınlık kazanmıştır. Araştırmada, kredi kartı kullanımı istatistiklerinden yararlanarak COVID-19 sürecinde yapılan harcamalar ele alınmıştır. İlgili dönemde sanal ve gerçek ortamda kredi kartı kullanımı artmıştır. Kredi kartları üzerinden yapılan harcamalar COVID-19 sürecindeki tüketim alışkanlıklarının değişimini göstermektedir. Araştırmada kullanılan veriler, tüketim alışkanlıkların sosyal medya ve yeni koşullar ile farklılaşmasını ele almıştır.

Araştırmanın amacı; COVID-19 sürecinde sosyal medya, ödeme yöntemleri, internet alışverişleri vb. verileri kullanarak bu süreçte değişen tüketimi ve harcamaları ele almak, insanların tüketimden vazgeçmediğini ortaya koymaktır.

2. TÜKETİMİN KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARI VE SOSYAL MEDYA'DA YANSIMALARI

Kitle iletişim araçları geniş ve farklı niteliklere sahip bireylerden oluşan kitleye ulaşmaktadır. Kitle iletişim araçları tüketim toplumunda herkes için bir tüketim biçimi olduğunu lanse ederek tüketimi en üst seviyeye çıkarmaya çalışmaktadır. Televizyon, radyo, internet yayınları ve internet platformları hem kültür tüketimi hem de ticari tüketim için kullanılan araçlardır. İnsanlar bu araçlar sayesinde prestijinin, sınıf

ve statüsünün artması için ihtiyacı dışında olan lüksü tüketmektedir. Tüketim kültürü bu araçlarla birlikte değişime uğramakta, teknoloji hem ihtiyaçlarımızı hem de kültürümüzü değişime uğratmaktadır. Önceden temel ihtiyaçların önceliği varken günümüzde öncelikler değişmektedir. Dünyanın küresel bir köy haline gelmesinin bir sonucu olarak toplumsal yapıyı tümüyle kuşatan ve yönlendiren yeni medya düzeni; kişisel bilgisayarları, interneti, televizyonu, radyoyu, ticari ve kültürel alanları tek bir cihaz içinde bir araya getiren tümleşik sistemlerdir. Böylece, insanların ihtiyaçlarını karşılamak için evlerinden bile çıkmalarına gerek kalmadan, tüm işlemler tek bir araç ile birkaç tuşa basılarak oturdukları yerden yapılabilmektedir. Dünyada internet kullanımı her geçen

Tablo 1. Dünyada İnternet Kullanımı

2020 Yılı Dünya	2020/ 1. Çeyrek	2020/ 2. Çeyrek
Toplam nüfus	7.75 milyar kişi	7.77 milyar kişi
Toplam küresel internet kullanıcı sayısı	4.54 milyar kişi	4.57 milyar kişi
Küresel internet kullanıcı sayısında yıllık büyüme	+ %7.0 +298 milyon kişi	+ %7.1 +301 milyon kişi

Kaynak: <https://dijilopedi.com/2020-dunya-internet-sosyal-medya-ve-mobil-kullanim-istatistikleri>

gün hızla artmakta olup, 2020 yılı içindeki internet kullanımının artışı aşağıdaki tabloda görülmektedir. Sosyal medya, geniş kapsamlı olması açısından günümüzde daha çok tercih edilen bir yeni medya düzenidir. Sosyal medya, insanların daha aktif kullanmasıyla artık hayatın her alanında var olmaktadır. Sosyal medyadaki ticari faaliyetler çok farklı değildir; farklı olan yalnızca tüketim toplumunun ticari faaliyette bulunduğu ortamın sosyal medyada olmasıdır. Alışveriş etkinliği ise tıpkı gerçek hayattaki gibidir.

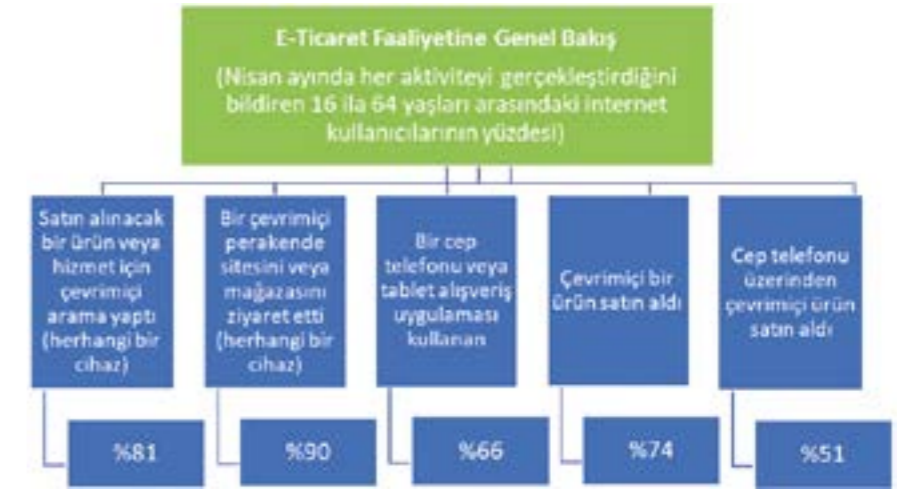
Sosyal medya platformları insanların günlük yaşantılarının büyük kısmında yer almakta ve buna bağlı olarak sosyal medya üzerinden yapılan tüketim oranları da artmaktadır. Sosyal medya uygulamaları artık sadece sosyal paylaşımın ve iletişimin olduğu internet ortamları değildir. Bazı e-ticaret süreçleri de bu platformlardan yapılmaktadır. Çoğunlukla sosyal medya kullanılsa da bazı farklı internet uygulamaları da besin, giyim, eğlence, sanat, spor gibi alanlardaki tüketim alışkanlıklarını değiştirmiştir. Örneğin instagram (sosyal medya) veya hepsiburada (internet uygulaması, sitesi) üzerinden tüketim yapılmaktadır. İnsanlar tüketmeye devam etmekte fakat bunu artık farklı şekillerde zamandan ve paradan tasarruf edecek şekilde yapmaya çalışmaktadır. Hatta içinde bulunduğumuz 2020 yılında, salgın hastalıktan korunmak için tüketimi sosyal medya ve internet uygulamaları üzerinden yapma eğilimi iyice artmıştır. We Are Social, 2020 yılı 2. Çeyrek raporuna göre dünyada sosyal medya kullanıcı sayısı 3,81 milyardır. Dünya nüfusunun çoğunluğu sosyal medya kullanmakta olup, kullanıcı sayısında artış hızla devam etmektedir. En çok kullanılan sosyal medya platformu olarak Facebook ilk sırada yer alırken, onu Youtube ve Instagram takip etmektedir. Mesajlaşma platformlarında ise WhatsApp ilk sırada yer almaktadır.

Şekil 1. Dünyada Sosyal Medya Kullanımı

Kaynak: <https://dijilopedi.com/2020-dunya-internet-sosyal-medya-ve-mobil-kullanim-istatistikleri-2-çeyrek/>

Şekil 2. E-Ticaret Faaliyeti

Kaynak: <https://dijilopedi.com/2020-dunya-internet-sosyal-medya-ve-mobil-kullanim-istatistikleri-2-çeyrek/>

Rapora göre; Türkiye'de, 16-64 yaş arasındaki internet kullanıcılarının haziran ayı e-ticaret aktivitelerine göre; %81'i online ürün araması yapmış ve %90'ı online mağaza ziyaretleri gerçekleştirmiştir. E-ticaret bu dönemde internet sitelerinden ve çoğunlukla sosyal medya platformlarından yapılmış olup, veriler tespit edilen bulguların doğruluğunu ispatlamıştır.

3. COVID-19 SÜRECİNDE TÜRKİYE'DE TÜKETİM KÜLTÜRÜNÜN DEĞİŞİMİ

3.1. COVID-19'un Harcamalara Etkisi

COVID-19 pandemisi öncesi ve sonrasını kıyasladığımızda, tüketim alışkanlıklarımız ile ilgili en büyük farkın kamusal alandaki tüketimin azalması olduğu görülmüştür. Bunun aksine enerji, su, paketli yiyecek, ilaç, hijyen ürünleri ve ge-

nel olarak tek kullanımlık ürünlerin tüketiminde ciddi bir artış olmuştur. Yani tüketim modeli sürekli değişir. Tüketim kültürünün medya ve kültürel kodlarla bize yapay ihtiyaçlar oluşturmasının sonucunda sürekli yeni bir ihtiyaç var edilmektedir. Manipülatif ve her yerde bireyin karşısına çıkan reklamlar; gerçek hayatta ya da sosyal medyadaki karşılaştırma davranışı bireye; hayatının yeteri kadar iyi olmadığı ve belki farklı bir ürün ya da hizmet alınmasıyla hayatının daha iyi olacağı algısı oluşturmaktadır. COVID-19 pandemi sürecinde tüketim toplumunda yeni bir tüketim kültürü oluşmuş, bu yeni kültür; kitle iletişim araçları, internet platformları ve sosyal medya kullanımı ile prestij, sınıf ve statü kazanma açısından bireyi değiştirmiştir. Boş zamanları değerlendirme aktiviteleri dahi ev ortamında internet

üzerinden yapılmaktadır. COVID-19 pandemi sürecinde toplumun büyük kısmı online alışveriş, sosyal medya, internet platformlarında (netflix vb.) vakit geçirmekte ve tüketimini bu şekilde yapmaktadır. İnternet alışverişlerinin artışları aşağıdaki grafikte görülebilir:

ması ile sinema-kültür, etkinlik ve eğlence sektörü, ulaşım hizmetleri, mücevher ve takı gibi sektörlerde negatif bir etki görülmüştür. Sağlık alanında ise eldiven-maske gibi önleyici ürünlere ek olarak bal, vitamin ve aktar ürünleri gibi destekleyici sağlık ürünlerinde yüksek talep ar-

daha büyük hacimli ürünleri hızlı ve hijyenik bir şekilde teslim eden firmalar pozitif bir şekilde ayrılmıştır. COVID-19 sürecinin başlangıcı olan 2020 yılı mart ayından itibaren kamusal alandaki kültürel ve sosyal faaliyetlerin azalmasıyla giyim ve aksesuar harcamaları 2019 yılının aynı aylarına göre azalmıştır. Haziran ayından itibaren kontrollü sosyal hayat süreciyle birlikte harcamalar 2019 yılı düzeyine gelmiştir. COVID-19 sürecinin başladığı 2020 mart ayından itibaren havayolları ve konaklama harcamaları 0 TL düzeylerinde seyretmiştir. Çünkü COVID-19 sürecindeki bazı kısıtlamalar bu durumu sağlamıştır. Fakat haziran ayı kontrollü sosyal hayat süreci başlangıcıyla birlikte harcamalarda yükselmeler olmuştur. COVID-19 süreci başlangıcında sağlık harcamalarında ani bir yükselme görülürken ilerleyen aylarda 2019'un aynı aylarına göre düşüş yaşanmıştır. Haziran ayında kontrollü sosyal hayatın başlaması ile hem sağlık ürünleri hem de kozmetik alanda harcamalar artış göstermiştir.

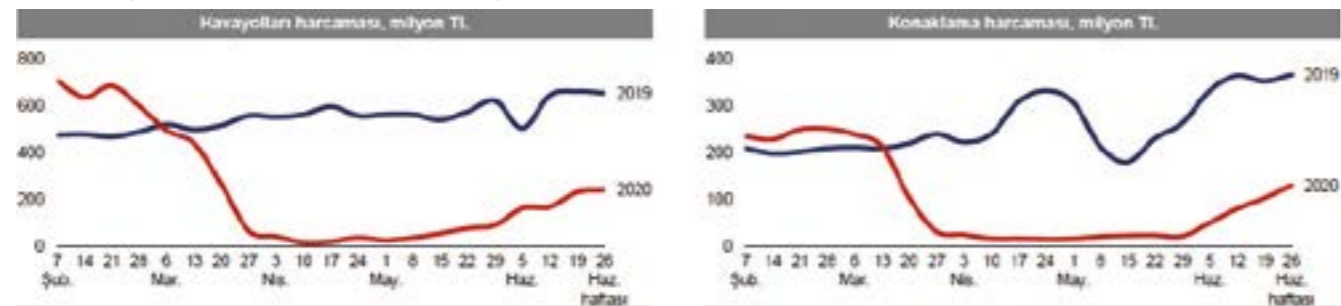
3.2. Sosyal Medyada Trendler

Yeni trendler ile hem gerçek hem de sahte ihtiyaçlar değişime uğramıştır. COVID-19 nedeniyle birçok yeni trend ortaya çıkmış ve bazı eski alışkanlıklara geri dönmüştür. Dünyada ve Türkiye'de online yapılan her şey trend haline gelmiştir. COVID-19 döneminde öne çıkan trendlerin başında evde yemek pişirme, hamur işleri ve atıştırmalıklar pişirme, paket servis, stoklama, ekonomik ve dayanıklı gıdalar, online izleme, görüntülü konuşma gelmiştir. Evde kalma döneminde zamanın çoğu temizlik, spor,

COVID-19 sürecinde tüketimin yoğunlaştığı ürün gruplarına olan ilgi değişmiştir. COVID-19 pandemi sürecinde sosyal etkileşimin azal-

tışı ile pozitif etki olmuştur. Ulaşım ve otel-konaklama hizmetleri sürecinde düşüş yaşamıştır. Süreç içerisinde ev içi tüketime odaklanan,

Grafik 3. Ulaşım ve Konaklama Harcamalarının Değişimi

Kaynak: https://www.tepav.org.tr/upload/mce/2020/bultenler/tuketici_harcamaları/covid19un_tuketici_harcamalarına_etkisi_bulteni_6072020.pdf

Grafik 4. COVID-19 Sürecinde Sağlık Harcamaları

Kaynak: https://www.tepav.org.tr/upload/mce/2020/bultenler/tuketici_harcamaları/covid19un_tuketici_harcamalarına_etkisi_bulteni_6072020.pdf

meditasyon, online eğitim ve online çalışma ile geçerken kalan zamanda kitap okuma, film izleme gibi hobilere yönelim artmıştır. Ailece geçirilen zaman artmış ve meydan okumalar YouTuber aktivitesi olmanın ötesine geçmiştir. Aşağıdaki Şekil 3, Y ekseninde temaların sosyal medyadaki ortalama konuşulma endekslerini, X ekseninde ise bu temaların Google üzerinden araştırılma oranlarının ortalama endeks değerlerini göstermektedir. Şekil 3'e göre temizliğe yeni bir boyut getiren 'dezenfekte etme' hareketi ve evdeki vaktimizi tatlandırma hamur işi kek ve kurabiyelerin mart ayı gündeminde geniş bir yer kapladığı görülmektedir. Sosyal medyadaki bazı trendler ise statü farkını gösterir hale gelmiştir. Örnek vermek gerekirse ekmek yapımının trend olmasıyla birlikte ekmek makinesi olan ve olmayan arasında statü farklılığı oluşmuştur. Sosyal medya platformlarında yapılan paylaşımlar sahte ihtiyaç olan ekmek yapma makinesini gerçek ihtiyaç gibi göstermiştir. İnsanların tüketimleri de buna paralel olarak şekillenmiştir. Kısaca COVID-19 pandemi sürecinde koşullar değişmiş, fakat alışkanlıklar değişmemiştir.

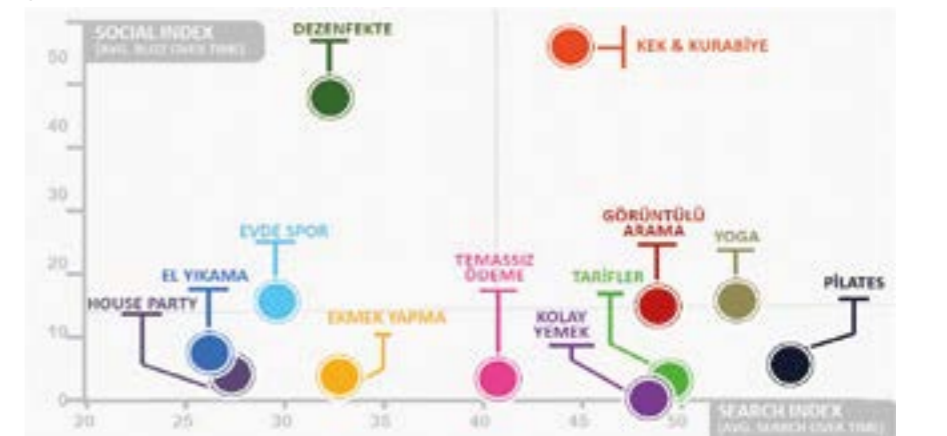
3.3. COVID-19 Sürecinde Harcama Tutarları ve Ödeme Yöntemleri

COVID-19 döneminde e-ticarete ve dijital ödeme yöntemlerine olan ilgi artmıştır. Virüsün parayla bulaşmasının verdiği tedirginlikle temassız ödeme yöntemi tercih edilmektedir.

Banka hizmetlerinden yararlanmak için online bankacılık tercih edilmiş, internet üzerinden ve kartlarla alışveriş yapılmıştır. Türkiye'de ilk vakanın görüldüğü 13 Mart haftasında 21,3 milyar TL, izleyen 20 Mart haftasında ise 19,6 milyar TL tutarında banka kartı ve kredi kartı harcaması yapılmıştır. İşlem adedi ise sırasıyla 143 milyon ve 123 milyon olmuştur. Alınan tedbirler ve evde kalın çağrıları üzerine internet üzerinden yapılan alışverişler artmıştır. Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcamalarda önde gelen harcama kalemleri içerisinde yer alan internet üzerinden yapılan alışverişler, bir önceki haftaya kıyasla 13 Mart haftasında %8 artışla 4,2 milyar TL

olurken, 20 Mart haftasında %14 azalışla 3,6 milyar TL seviyesine gerilemiştir. Çünkü ilk hafta yapılan tüketim fazlalığı diğer haftada tüketim azalmasına neden olmuştur. Aynı dönemde giyim ve aksesuar harcamaları %47, yemek harcamaları %42 ve eğlence mekanlarında yapılan harcamalar %53 azalmıştır. Alışveriş merkezlerinin kapatılması, restoranlarda masaların kaldırılması ve sadece paket servis hizmeti verilmesi ve eğlence mekanlarının geçici süreyle faaliyetlerinin durdurulması bu alanlarda yapılan harcamaların azalmasına neden olmuştur. Bu alanlardaki harcamaların azalması ve 13 Mart haftasında insanlar vaka ile ilk kez karşılaştıkları için stoklama yaptılarından 20 Mart haftasında harcamalarda azalma olmuştur. Haziran ayında ise toplamda 80,8 milyar TL harcama yapılmıştır. Harcamaların %24'ü internet üzerindenindir. Haziran ayında toplam harcamalar %10, internet üzerinden yapılan harcamalar ise %45 artmıştır. Haziran 2020'de banka ve kredi kartı ile yapılan harcamaların tutarı bir önceki yılın aynı ayına kıyasla ise %10 artmıştır. Alışveriş yöntemi açısından ise haziran ayında internet üzerinden yapılan alışverişler, Mayıs 2020'ye göre %17 azalırken, Haziran 2019'a göre %45 artmıştır.

Şekil 3. Sosyal Medyada Trend Temalar

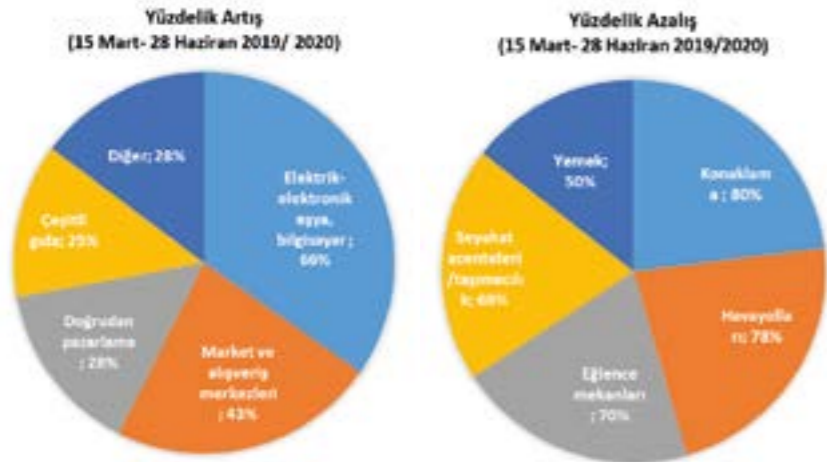

Tablo 2. 2020 Yılı Mart Ayı Banka, Kredi Kartı Harcamaları

2020 Yılı	13 Mart Haftası	20 Mart Haftası
Banka ve kredi kartı harcaması	21,3 milyar TL	19,6 milyar TL
İşlem adedi	143 milyon	123 milyon
İnternette yapılan alışveriş	4,2 milyar TL	3,6 milyar TL

Kaynak: https://www.tepav.org.tr/upload/mce/2020/notlar/covid19un_tuketici_harcamalarına_etkisi.pdf

Grafik 5. COVID-19 Döneminde Yapılan Harcamalarda Artış ve Azalış (2019/2020)

Kaynak: https://www.tepav.org.tr/upload/mce/2020/bultenler/tuketici_harcamaları/covid19un_tuketici_harcamalarına_etkisi_bulteni_6072020.pdf

Haziran ayında bir önceki aya göre harcamalar en fazla eğlence mekanları, konaklama, havayolları, yemek, seyahat acenteleri/taşımacılık, araba kiralama ve giyim ve aksesuar alanlarında artmıştır. Market ve alışveriş merkezleri, çeşitli gıda harcamaları ise azalmıştır. Yıllık bazda en fazla artış elektrik-elektronik eşya, bilgisayar, müteahhit işleri, yapı malzemeleri, hırdavat, nalburiye, araç kiralama-satış/servis/yedek parça ve mobilya ve dekorasyon harcamalarında görülmüştür. Görüldüğü gibi harcamalar ağırlıklı olarak eve yönelik olsa da bu sürece alışıldığından ev dışına doğru yönelmeye başlamıştır. 15 Mart – 28 Haziran 2019 dönemine göre kıyaslandığında 13 Mart – 26 Haziran 2020’de en fazla artış elektrik-elektronik eşya, bilgisayar (%66), market ve alışveriş merkezleri (%43), diğer (%28), doğrudan pazarlama (%25), ve çeşitli gıda (%19) harcamalarında görülmüştür. Aynı dönemde harcamalar en fazla konaklama (%80), havayolları (%78), eğlence mekanları (%70), seyahat acenteleri/taşımacılık (%69) ve yemek (%50) azalmıştır. Ayrıca aynı dönemde internet üzerinden yapılan alışverişler bir önceki yılın aynı dönemine göre %25 artmıştır. Yukarıdaki verilen grafiklerde yüzdellik artış ve azalışlarına göre harcamalar gösterilmektedir. İnsanlar dijital mecralarda vakit geçirdikçe tüketim harcamaları de-

ğişmiş ve alışverişlerin internetten yapılması artmıştır. Bununla birlikte kart kullanımları da artmış, bireyler bu süreçte internetin kendilerine ihtiyaç olarak gösterdiği tüketime odaklanmıştır. Kredi kartının kullanımının artışı, bazı ekonomik farkındalıkların azalmasına neden olmaktadır. İnsanlar gerçeklikten, gerçek harcamalardan ve gerçek ödeme şekillerinden kopmaktadır. 2020 yılı; tüketim alanları, araçları ve ödeme şekillerinin farklılaşması noktasında bir devrim dönemi haline gelmektedir. Her koşulda artık paranın yerini almış olan kredi kartlarının kullanımı, önceki dönemlere göre COVID-19 sürecinde artmaktadır. 2020 yılında internetten yapılan kartla ödeme işlemlerini ve tutarını Bankalarara-

si Kart Merkezi verileri şu şekilde gözler önüne sermektedir: Grafik 6’deki verilere göre internetten yapılan yerli kartla ödeme 2020 yılının 1. ve 2. çeyreğinde 2019 yılına göre artmıştır. Özellikle mayıs ve haziran aylarında yapılan yerli kartla ödeme işlemleri daha fazladır. Çünkü artık kontrollü sosyal hayat döneminde harcamalar çeşitlenmiştir. Ayrıca COVID-19 sebebiyle internet üzerinden ödeme devam etmiştir. İnternette yapılan kartla ödeme tutarı da 2019 yılının aynı aylarına göre artmıştır. İnsanlar artık tüketim için interneti ve kredi kartını kullanmaya ağırlık vermiştir.

4. SONUÇ

Sonuç olarak 21.yüzyıl internetin yaygın olarak kullanıldığı bir dönemdir. Sosyal medya, internetin bir parçası olarak tüketimi artırma rolüyle birlikte hayatımızda önemli bir yer kaplamaktadır. Sosyal medya trendleri, statü ve prestij için tüketilmeye başlanmış, gerçek ihtiyaçlar yerine sahte ihtiyaçların satın alımı artmıştır. Sosyal medya ve bazı internet platformları alışverişin yapılabildiği alanlara dönüşmüş ve internet ortamında paranın yerini kredi kartları almıştır. Dünyada olduğu gibi Türkiye genelinde de COVID-19 sürecinde internet ortamındaki e-ticaret ve kredi kartı kullanımı artmıştır. Bu

Grafik 6. 2020 Yılında İnternette Yapılan Kartla Ödemeler (Adet/TL)

Kaynak: <https://bkm.com.tr/internette-yapilan-kartli-odeme-islemleri/>

sürecinde trendler değişmiş ve harcamalar buna göre şekillenmiştir. Zaman zaman (statü ve gösteriş için) sosyal medya trendlerine göre harcama yapılır hale gelmiştir. Kredi kartlarının kullanımı ile de insanlar harcamalarının ekonomik boyutunun farkına varamamaktadır. Yapılması gereken; dijitalleşmenin getirdiği yeniliklere açık olmak, çağın gerekliliklerini yakalamak, bunları yaparken de bilinçli tüketici olarak sanal denizlerde boğulmadan hayatta ve ayakta kalmaya devam etmektir.

5. KAYNAKÇA

• <http://acikerisimarsiv.selcuk.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/1531/294593>.

pdf?sequence=1&isAllowed=y
 • <https://www.iyzico.com/blog/coronavirus-tuketim-dunyasinda-neler-degistirdi/>
 • https://www.researchgate.net/publication/322386365_KITLILE-TISIM_ARACLARI_VE_YENI_MEDYA
 • <https://acikradyo.com.tr/turlerin-yasam-hakki/covid-19-sonrasi-hayat-hiper-tuketim->
 • <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/tr/Documents/consulting/kuresel-covid-19-salginin-turkiyede-farkli-kategorilere-etkileri.pdf>
 • <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/402744>
 • https://www.ipsos.com/sites/default/files/ipsos_trends_6nisan2020.pdf

• <https://dijilopedi.com/2020-dunya-internet-sosyal-medya-ve-mobil-kullanim-istatistikleri-2-ceyrek/#:~:text=We%20Are%20Social%202020%202.%C3%87eyrek%20raporuna%20g%C3%B6re%20%C4%B0internet%2C%20sosyal,n%C3%BCfusunun%2066's%C4%B1n%C4%B1%20olu%C5%9F-turmaktad%C4%B1r.>
 • https://www.tepav.org.tr/upload/mce/2020/notlar/covid19un_tuketici_harcamalarina_etkisi.pdf
 • https://www.tepav.org.tr/upload/mce/2020/bultenler/tuketici_harcamalar/covid19un_tuketici_harcamalarina_etkisi_bulten_01.04.pdf
 • <https://bkm.com.tr/raporlar-ve-yayinlar/kartmetre/>

COVID-19

İŞGÜCÜ PİYASASINI NASIL ETKİLEDİ?

İlk olarak Aralık 2019'da Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve o zamanlar dünyanın geri kalanı tarafından yalnızca Çin sınırlarında kalacakmış gibi algılanan COVID-19'un Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11 Mart 2020'de pandemi ilan edilmesiyle birlikte hastalık, virüsten etkilenen tüm ülkelerin siyasi ve ekonomik önceliklerini değiştirmiştir.

Türkiye de salgının sağlık sistemi üzerinde kontrol edilemez bir baskı yaratmasını engellemek amacıyla ilk vakanın resmi olarak açıklanmasının ardından bir dizi önlem almış ve hastalığın seyrine göre alınan önlemler zaman içinde gevşetilmiş yahut sıkılaştırılmıştır. Bu bağlamda okulların – üniversitelerin kapatılarak uzaktan eğitime geçilmesi, alışveriş merkezlerinin kapatılması, restoran, kuaför, güzellik salonu, spor salonu vb. yerlerdeki hizmetlerin durdurulması, marketlerde maske takma zorunluluğunun getirilmesi, mümkün olan sektörlerde uzaktan ya da dönüşümlü çalışma yönteminin benimsenmesi, belirli yaş grupları için tam sokağa çıkma yasağı, büyükşehirlerde ise hafta sonları geçerli olan sokağa çıkma kısıtlamaları gibi tedbirler uygulamaya konulmuştur.

11 Mayıs 2020'de alışveriş merkezleri ile kuaförlerin belirlenen kurallara çerçevesinde çalışmalarına izin

verilmesiyle başlayan normalleşme süreci, 1 Haziran 2020 itibarıyla faaliyetleri geçici olarak durdurulan diğer sektörleri de kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Aktif vaka sayısının2 hala yüksek sayılabilecek düzeylerde seyrediyor olması hastalığın yayılma hızının tekrar yükselmesine ilişkin endişeleri saklı tutmakla birlikte Türkiye'nin COVID-19 sürecinde artık yeni bir döneme girdiği söylenebilir. Bu yeni dönemde halk sağlığının korunması önemini korumaya devam edecek olmakla birlikte, ekonomik perspektifte özel sektörün pandemi öncesindeki ciro – verimlilik seviyelerini tekrar yakalayabilmesine yönelik stratejilerin hazırlanması, firmalar için risk yönetimi – erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi, pandemi dolayısıyla işini kaybedenler için geçim kaynağı yaratılması gibi konular öncelikli olmalı ve nihai olarak da kamu harcamaları bu öncelikler çerçevesinde yeniden tasarlanmalıdır. Bu değerlendirme notu, işgücü piyasasının arz tarafında yer alan çalışanların pandemiden nasıl etkilendiğini ortaya koymaktır. Bu çalışmanın en önemli farkı vatandaşlarımızın yanı sıra geçici koruma altındaki Suriyelilerin (GKAS) de pandemiden nasıl etkilendiğini karşılaştırmalı olarak ortaya koymasındır.

Yöntem

COVID-19'un istihdamdaki Suriyeliler ile vatandaşlarımızı nasıl etkilediğini anlamak amacıyla gerçekleştirilen anket çalışması için AB finansmanı ile TOBB ve TEPAV ortaklığında 12 uygulama ilindeki ticaret ve/ya sanayi odaları iş birliğinde yürütülen Mahir Eller Projesinin faydalanıcı havuzundan yararlanılmıştır. Katılımcılar, Mahir Eller Projesi kapsamında yürütülen belgelendirme aktivitesine katılabilmek amacıyla projeye başvurdukları esnada istihdamda olduğunu belirten kişilerden seçilmiştir. İstihdamda olma ön kriterinin yanı sıra cinsiyet, sektör, mesleki yeterlilik belgesi sahipliği gibi kriterler çerçevesinde, illerdeki toplam faydalanıcı sayısı içindeki ağırlıklarına göre kotalar belirlenerek, faydalanıcı havuzundaki yaklaşık 10 bin kişiyi temsil edecek sonuçlar elde edilmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında Suriyeliler ve Türk vatandaşlarının pandemi dolayısıyla iş ve/ya gelir kaybı yaşayıp yaşamadıklarını anlamak amacıyla 4 kapalı uçlu, 2 açık uçlu sorudan oluşan kısa bir anket formu (COVID-19 anketi) hazırlanmıştır. Mayıs 2020'de uygulanan anketler için çevrimiçi bir anket platformu kullanılmış ve katılımcılara telefon aracılığıyla ulaşılmıştır. Bu çalışmada yer verilen bulgulara,

Tablo 1: Anket katılımcılarının il ve uyruk dağılımı

İl/Uyruk	GKAS	TC vatandaşı	Genel Toplam
Adana	96	158	254
Bursa	106	151	257
Gaziantep	97	159	256
Hatay	111	138	249
İstanbul	105	147	252
İzmir	57	199	256
Kayseri	110	140	250
Kilis	151	100	251
Konya	81	163	244
Mardin	144	99	243
Mersin	124	131	255
Şanlıurfa	119	147	266
Genel Toplam	1301	1732	3033

Tablo 2: Anket katılımcılarının sektör ve uyruk dağılımı

Sektör/Uyruk	GKAS	TC vatandaşı	Genel Toplam
İnşaat	365	147	512
Metal	128	232	360
Elektrik ve Elektronik	175	151	326
Ağaç İşleri, Kağıt ve Kağıt Ürünleri	182	140	322
Tekstil, Hazır Giyim, Deri	133	164	297
Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme	4	277	281
Otomotiv	103	141	244
Toplumsal ve Kişisel Hizmetler	152	58	210
Makine	37	136	173
Ticaret	3	144	147
Kimya, Petrol, Lastik ve Plastik	5	85	90
Enerji	12	51	63
İş ve Yönetim	2	6	8
Genel Toplam	1301	1732	3033

COVID-19 anketinden derlenen verilerin, Mahir Eller Projesi kapsamında 2019 yılında yürütülmüş olan işgücü piyasası ihtiyaç analizi anketlerinden elde edilen meslek, yeterlilik, mesleki yeterlilik belgesi sahipliği gibi verilerle birlikte analiz edilmesi ile ulaşılmıştır.

Betimsel İstatistikler

Anket çalışmasına yüzde 57'si Türk vatandaşı, kalanı Suriyeli olmak üzere toplam 3033 kişi katılmıştır. Kadınların ankette temsil edilme oranı yüzde 6'dır.8 Aşağıdaki tablo, uygulanan anketlerin il ve uyruk dağılımını göstermektedir. Ankete katılanların istihdam edildikleri firmaların faaliyet gösterdiği sektörler arasında imalat sanayi yüzde 43'lük payı ile ilk sırada yer almaktadır. İnşaat9 ve hizmet sektörlerinde istihdam edilenler birlikte yaklaşık yüzde 36'lık bir paya sahiptir. Diğer sektörler arasında ise ulaştırma ve toptan-perakende ticaret öne çıkmaktadır.

Anket çalışmasına katılanların mesleki yeterliliklerine göre dağılımı incelendiğinde, araştırmaya katılanların yaklaşık üçte birinin çelik kaynakçısı, ahşap mobilya imalatçısı, elektrik tesisatçısı, kuaför ve motorlu kara taşıtları alım satım sorumlusu olduğu görülmektedir. Çelik kaynakçısı, otomotiv mekanikçisi, makine bakımcı gibi yeterliliklerde Türk vatandaşları; inşaat boyacısı, kuaför, ayakkabı imalatçısı, ahşap mobilya imalatçısı, elektrik tesisatçısı gibi yeterliliklerde ise Suriyelilerin sayısı daha yüksektir.

Ankete katılanların mesleki yeterliliklerinin, MYK'daki sektör karşılıklarına bakıldığında araştırmada farklı sektörün temsil edildiği; inşaat, metal, elektrik ve elektronik sektörlerinin ise ilk üçte yer aldığı görülmektedir. Tablo 2, ankete katılan kişilerin sektör ve

uyruk dağılımını göstermektedir. COVID-19'un işgücü Piyasasındaki Etkilerinin Suriyeliler ve Türk Vatandaşları için Karşılaştırmalı Analizi Araştırma kapsamında katılımcılara Türkiye'de ilk resmi vakanın 11 Mart 2020'de açıklanmasının ardından geçen yaklaşık iki aylık zaman zarfındaki deneyimlerini anlamaya yönelik sorular yöneltilmiştir. Bu çerçevede çalışma düzenlenirken herhangi bir değişiklik olup olmadığı, gelir kaybı yaşayıp yaşamadıkları, sosyal yardımlardan yararlanıp yararlanmadıkları araştırılmıştır. Bunların yanı sıra açık uçlu olarak sürece ilişkin genel değerlendirmelerini paylaşmaları istenmiştir. İzleyen bölümde COVID-19 anketinden elde edilen bulgulara il, uyruk ve cinsiyet kırılımlarında yer verilecektir.

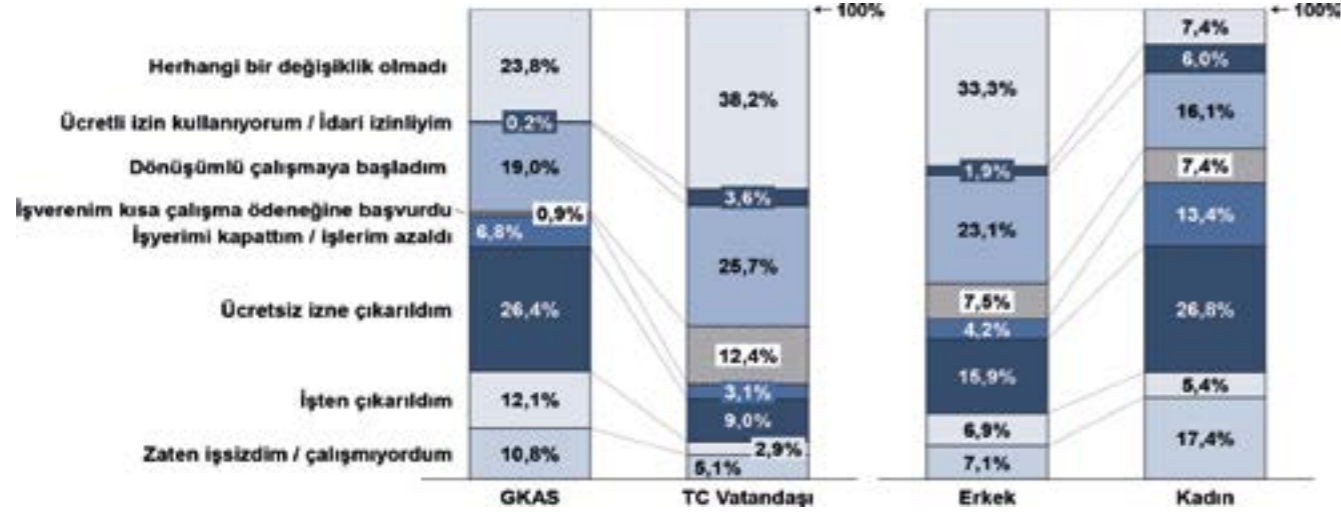
COVID-19 Suriyelileri ve kadınları ekonomik olarak daha kırılgan hale getirmiştir

Pandemi sonrasında tüm ülkeler için halk sağlığını korumak, hastalığın yayılmasını önlemek birinci öncelik olurken, bu amaçla alınan fiziksel mesafelenme tedbirlerinin sosyal ve ekonomik hayatı yavaşlatması ve bazı sektörlerdeki faaliyetleri tamamen durdurması kaçınılmaz olmuştur. Bu durum, pek çok çalışana işsizlik ve geçim kaynaklarını kaybetme riski ile karşı karşıya bırakmıştır. COVID-19 anketi kapsamında katılımcılara yöneltilen "Koronavirüs salgını nedeniyle çalışma düzeninizde herhangi bir değişiklik oldu mu" sorusuna gelen yanıtlar, işsizlik ve gelir kaybının bazı kesimler için risk olarak kalmadığını, fiili olarak gerçekleştiğini ortaya koymaktadır. Ankete katılanların yüzde 32'si koronavirüsün çalışma düzenlerinde herhangi bir değişikliğe neden olmadığını, pandemi öncesinde

olduğu gibi tam veya yarı zamanlı olarak çalışmaya devam ettiklerini belirtmiştir. İşten çıkarılan, ücretsiz izne çıkarılan, kendi hesabına çalışıp da iş yerini kapatmak zorunda kalan ve pandemi başladığı sırada zaten işsiz olan kişiler ise tüm katılımcıların yüzde 36'sına denk gelmektedir. Geriye kalan yaklaşık üçte birlik kesim, dönüşümlü çalışmaya başlayanlar ile ücretli izin hakkını kullanan kişilerden oluşmaktadır. İşverenlerinin kendileri için kısa çalışma ödeneğine başvurduğunu söyleyenlerin oranı ise oldukça sınırlıdır. Verilere göre anket katılımcılarının yalnızca yüzde 7,4'ünün kısa çalışma ödeneğinden yararlanabildiği anlaşılmaktadır. Bu durum, kayıt dışılık ve kişilerin istihdam edildiği firmaların ağırlıklı olarak mikro – küçük ölçekli olması ile ilişkili olabilir.

COVID-19 en çok kadın çalışanları etkilemiştir. Çalışma düzeninde herhangi bir değişiklik olmayan kadınların oranı yalnızca yüzde 7,4'tür. Bu oran Suriyeliler için yüzde 23,8, Türk vatandaşları için ise yüzde 38,2'dir. Pandemi nedeniyle Suriyeliler, vatandaşlarımıza göre; kadınlar ise erkeklere göre ekonomik olarak daha kırılgan hale gelmiştir. Şekil 1'in gösterdiği üzere pandemi dolayısıyla işten çıkarılan, işyerini kapatmak zorunda kalan ve ücretsiz izne çıkarılan Suriyeliler, ankete katılan toplam GKAS bireylerin yüzde 45'ine tekabül etmektedir. Suriyelilerin yaklaşık yarısı pandemi dolayısıyla geçim kaynaklarını belirsiz bir süreliğine kaybederken, aynı oran Türk vatandaşları için yüzde 15'tir. Bu oran kadın – erkek ayrımında incelendiğinde erkeklerin yüzde 27'sinin, kadınların ise yüzde 46'sının geçim kaynaklarını belirsiz bir süre için kaybettiği anlaşılmaktadır.

Şekil 1: "Koronavirüs salgını nedeniyle çalışma düzeninizde herhangi bir değişiklik oldu mu" sorusuna verilen yanıtların uyuğu ve cinsiyete göre dağılımı

Pandemi dolayısıyla işten çıkarılan veya ücretsiz izne çıkarılanlara, pandemiden önce de işsiz olanlar dahil edildiğinde Suriyelilerin işgücü piyasasındaki dezavantajlı konumunun daha belirgin hale geldiği söylenebilir. COVID-19 araştırmasına dahil edilen kişilerin, kendileriyle Mahir Eller Projesi kapsamında 2019 yılında yapılan görüşmeler sırasında (kayıtlı veya kayıt dışı) istihdamda olduğunu belirtenlerden oluştuğu göz önünde bulundurulduğunda, "zaten işsizdim – çalışmıyordum" diyenlerin ortalama olarak pandemi öncesindeki 6 ay içinde işsiz kaldığı tahmin edilmektedir. "Herhangi bir değişiklik olmadı" yanıtı, kişilerin pandemi öncesinde olduğu gibi tam veya yarı zamanlı olarak çalışmaya devam edebildikleri anlamına gelmektedir. Türk vatandaşları arasında çalışma düzeninde herhangi bir değişiklik olmayan kişilerin Suriyelilere kıyasla belirgin bir şekilde yüksek olması ve Suriyeliler arasında da ücretsiz izne çıkarılanlar, pandemi öncesinde işsiz kalanlar ile işten çıkarılanların Türk vatandaşlarına kıyasla belirgin bir şekilde yüksek olmasında Suriyelilerin yaygın bir şekilde kayıt dışı istihdam edilmesinin etkisi olduğu vurgulanmalıdır. COVID-19 anketine katılan GKAS bireylerin yalnızca yüzde 4,8'i kayıtlı çalışırken, Türk vatandaşlarında bu oran yüzde 86,3'tür. Bu verilerden hareketle kayıt dışı istihdamın, Suriyeli çalışanların kriz yahut belirsizlik anlarında - işveren bakışıyla - öncelikli olarak ve daha kolay bir şekilde işten çıkarılmalarına ya da belirsiz süreli

olarak ücretsiz izne çıkarılmalarına sebep olduğu söylenebilir. "Koronavirüs salgını nedeniyle çalışma düzeninizde herhangi bir değişiklik oldu mu" sorusunun ardından anket katılımcılarına salgına bağlı olarak gelirlerinin nasıl değiştiği de sorulmuştur. Suriyelilerin yüzde 88'i, vatandaşlarımızın ise yüzde 50'si gelir kaybı ile karşı karşıya kaldığını belirtmiştir. Gelirleri azalanlar arasında çalışma düzeninde herhangi bir değişiklik olmadığını belirten kişiler de yer almaktadır. Bunun temelinde pandemi nedeniyle çalışma saatlerinin azalması ve buna bağlı olarak fazla mesai ücretlerinden sağlanan gelirin pandemi sürecinde sağlanamaması vardır. Benzer şekilde hafta sonları uygulanan sokağa çıkma kısıtlamaları da kişilerin hafta sonu mesailerini ya da ek işlerde çalışarak elde ettikleri ilave geliri kaybetmelerine neden olmuştur. **COVID-19 en çok "toplumsal ve kişisel hizmetler" ile "inşaat" sektörlerindeki çalışanlarda gelir kaybına neden olmuştur** MYK'nın sektörel sınıflaması esas alınarak, "Koronavirüs salgını nedeniyle çalışma düzeninizde herhangi bir değişiklik oldu mu" sorusuna gelen yanıtların sektörden sektöre nasıl farklılaştığı incelenmiştir. Buna göre "toplumsal ve kişisel hizmetler" sektörü çalışanları, iş ve gelir kaybı bağlamında, COVID-19 araştırmasında temsil edilen diğer sektörlerle kıyasla pandemiden daha çok etkilenmiştir. 11 Söz konusu

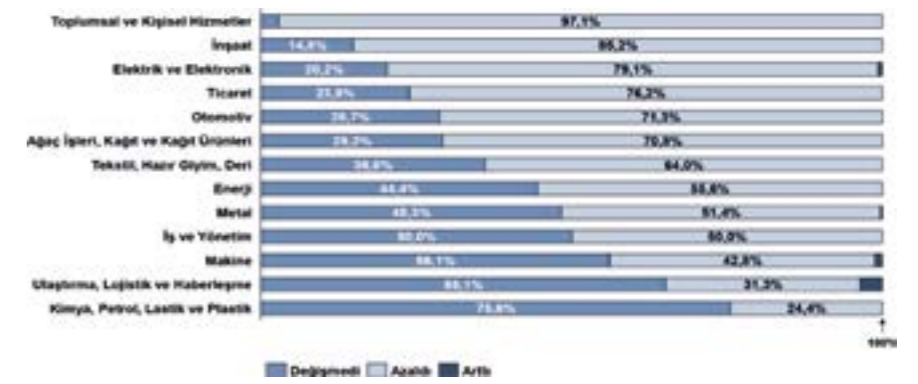
sektör, İçişleri Bakanlığının 21 Mart tarihli "Koronavirüs Tedbirleri" konulu ek genelgesi ile faaliyetleri geçici olarak durdurulan ve 11 Mayıs tarihinde kontrollü bir şekilde tekrar çalışmaya başlayan kuaförler, berberler ve güzellik merkezlerinde çalışanları (kuaför, epilasyon uzmanı, cilt bakım uygulayıcısı, makyaj uygulayıcısı ve güzellik uzmanı gibi kişileri) temsil etmektedir. Toplumsal ve kişisel hizmetler sektöründe çalışan ve COVID-19 anketine katılan kişilerin yaklaşık yarısı ücretsiz izne çıkarılmış, dördte biri de işyerini kapatmak zorunda kalmıştır. Sektördeki işletmelerin faaliyetleri genelge ile durdurulduğu için bu sektör çalışanlarının koronavirüs nedeniyle çalışma düzenlerinde değişiklik olup olmadığı sorusuna "herhangi bir değişiklik olmadı, pandemi öncesindeki koşullarda çalışmaya devam ediyorum" ya da "dönüşümlü çalışmaya başladım" şeklinde yanıtlamamış olması beklenmekle birlikte, az sayıda kişinin (sektör çalışanlarının yüzde 3,8'inin) bu yönde yanıtlar verdiği ve ilgili kişilerin müşteri talepleri doğrultusunda fiziksel mesafe kurallarına dikkat ederek çalışmaya devam ettiklerini belirtmeleri dikkat çekmiştir. Sektör çalışanlarının neredeyse tamamı (yüzde 97,1'i) gelirlerinin pandemi nedeniyle azaldığını belirtmiştir. Ancak 11 Mayıs itibarıyla kuaför ve güzellik merkezlerindeki faaliyetlerin yeniden başladığı dikkate alındığında "toplumsal ve kişisel hizmetler" sektörü çalışanlarının gelir kayıplarının büyük ölçüde kalıcı olmayacağı ve pandemi öncesindeki gelir seviyelerinin

kısa sürede tekrar yakalanabileceği söylenebilir. Şekil 2, pandemi nedeniyle işten çıkarılanların oranının diğer sektörlerle kıyasla inşaat sektöründe daha yüksek olduğunu göstermektedir. Sektördeki çalışanların yüzde 11,1'i işten çıkarılırken, ücretsiz izne çıkarılanların oranı da yüzde 13,7'dir. İnşaat sektörü çalışanları arasında pandemi nedeniyle çalışma düzeninde herhangi bir değişiklik olmayanların oranı yüzde 30,9 olmasına rağmen sektör çalışanlarının yüzde 85,2'si salgına bağlı olarak gelir kaybı yaşadıklarını belirtmiştir. Bu durumun temel nedeni, çalışma düzeninde herhangi bir değişiklik olmadığını söyleyen inşaat sektörü çalışanlarının pandemi öncesinde de yevmiyeli olarak çalışan kişiler olmasıdır. Kişilerin günlük ücretleri değişmemiş olmakla birlikte, iş yoğunluğunun azalması ve sokağa çıkma kısıtlaması nedeniyle çalıştıkları gün sayısı azaldığından elde ettikleri gelir de pandemi öncesine kıyasla azalmıştır. **COVID-19 en çok güneydoğu illerinde çalışanlarda gelir kaybına neden olmuştur** Tablo 3 ve Tablo 4, pandeminin anket katılan kişilerin çalışma düzeninde ve gelir durumlarında yol açtığı değişikliğin ilden ile nasıl farklılaştığını ısı haritası yardımıyla göstermektedir. Buna göre İzmir, çalışanların pandemi öncesindeki gelir durumlarının en yüksek oranda korunduğu şehir olarak öne çıkmaktadır. İzmir'de ankete katılan kişilerin yaklaşık yarısı çalışma düzenlerinde herhangi bir değişiklik olmadığını, yüzde 6,6'sı ücretli izin kullandığını belirtmiştir. Buna paralel olarak çalışanların yüzde 60,5'i gelirlerinin salgına bağlı olarak değişmediğini belirtmiştir. Hatay ve Şanlıurfa'da ankete katılanların neredeyse tamamı (sırasıyla yüzde 95,6'sı ve yüzde 91,7'si) salgına bağlı olarak gelir kaybı yaşamıştır. Hatay'da ücretsiz izne çıkarılanların, Şanlıurfa'da ise dönüşümlü çalışmaya başlayanların, gelirlerinin pandemi nedeniyle azaldığını belirten kişiler arasında öne çıktığı görülmektedir. Hatay'da ücretsiz izne çıkarılanların yüzde 32,8'inin, okulların kapanması (uzaktan eğitime geçilmesi) nedeniyle çalışma imkanı kalmayan servis aracı şoförleri olduğu görülmektedir.

Şekil 2: "Koronavirüs salgını nedeniyle çalışma düzeninizde herhangi bir değişiklik oldu mu" sorusuna verilen yanıtların sektörel dağılımı

Şekil 3: "Koronavirüs salgınına bağlı olarak gelirinizde bir değişiklik oldu mu" sorusuna verilen yanıtların sektörel dağılımı

Ücretsiz izne çıkarıldığı için gelir kaybı yaşayan diğer meslek grupları içinde mobilya imalatçıları ile inşaat sektörü çalışanları ağırlıklı olarak yer almaktadır. Şanlıurfa'da dönüşümlü çalışmaya başlayanların yüzde 72'si inşaat sektörü çalışanları, elektrik tesisatçıları ve motorlu kara taşıtı alım satım sorumlularından oluşmaktadır. Bu gruptaki kişiler, dönüşümlü çalışmalarının gerekçesini işlerine / verdikleri hizmete olan talebin daralması ile açıklamıştır. Gelir kaybının yüksek olduğu bir diğer kent Mardin'dir. Mardin'deki anket katılımcılarının yaklaşık yüzde 80'i salgına bağlı olarak gelirlerinin azaldığını belirtmiştir. Mardin'de zaten işsiz olan yüzde 22,1'lik kesime pandemi nedeniyle işten çıkarılan yüzde 17,2'lik bir kesim daha eklenmiş ve kentteki işsizlik sorunu pandemiyle birlikte derinleşmiştir. Mardin'de işten çıkarılanların yüzde 74'ü inşaat sektörü çalışanları ile elektrik tesisatçılarıdır. 12 ilin genelinde olduğu gibi Mardin'de de Suriyelilerin işten çıkarılma oranının Türk vatandaşlarına kıyasla daha yüksek olduğu görülmektedir. Mardin'de

işten çıkarılan yüzde 17,2'lik kesimde yer alanların yüzde 85'i Suriyelidir. **COVID-19 belgeli çalışanı daha az etkilemiştir** MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi, bir bireyin mesleğini ustalıkla icra etmesi için gereken bilgi, beceri ve yetkinliklere sahip olduğunu, ulusal ve/ya uluslararası standartlar esas alınarak hazırlanan ulusal yeterliliklerde, akredite edilmiş ve MYK tarafından yetkilendirilmiş kuruluşlarca yapılan sınavlar neticesinde kanıtlanmasına imkan sunmaktadır. Bu çerçeveden bakıldığında MYK Mesleki Yeterlilik Belgesinin kişilerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya katkı sunduğu söylenebilir. Tehlikeli ve çok tehlikeli işlerden olup, MYK tarafından standardı yayımlanan mesleklerde belge zorunluluğu olduğu göz önünde bulundurulduğunda ise işveren açısından belgesi olan çalışanı işten çıkarmanın daha maliyetli olacağı ve dolayısıyla da daha az tercih edileceği varsayılabilir. Bu bilgi ve varsayımlar ışığında Mahir Eller Projesi faydalanıcı havuzunda yer alan kişilerin pandemiden nasıl etkilendiği belgesi olan / olmayan ayrımı çerçevesinde de incelen-

Tablo 3: "Koronavirüs salgını nedeniyle çalışma düzeninizde herhangi bir değişiklik oldu mu" sorusuna verilen yanıtların illere göre dağılımı

	Herhangi bir değişiklik olmadı	Ücretli izin kullanıyorum / İdari izinliyim	Dönüşümlü çalışmaya başladım	İşverenim kısa çalışma ödeneğine başvurdu	İşyerimi kapattım / İşyerim azaldı	Ücretsiz izne çıkarıldım	İşten çıkarıldım	Zaten işsizdim / çalışmıyordum
Adana	27,6%	4,7%	26,8%	2,0%	5,1%	25,2%	3,1%	5,5%
Bursa	21,7%	0,4%	31,0%	24,0%	0,8%	12,0%	3,1%	7,0%
Gaziantep	22,3%	2,3%	24,6%	8,6%	1,6%	26,2%	10,2%	4,3%
Hatay	3,2%	0,4%	8,0%	6,0%	9,6%	50,2%	6,4%	16,1%
İstanbul	47,0%	4,3%	3,2%	9,5%	9,5%	10,7%	11,1%	4,7%
İzmir	49,6%	6,6%	17,2%	11,3%	0,4%	3,5%	6,3%	5,1%
Kayseri	27,2%	0,8%	18,0%	20,8%	0,4%	16,8%	10,4%	5,6%
Kilis	68,5%	1,2%	10,8%	0,4%	4,4%	3,6%	2,8%	8,4%
Konya	40,6%	3,3%	26,2%	3,7%	0,0%	18,4%	2,0%	5,7%
Mardin	27,5%	0,4%	19,3%	0,0%	7,8%	5,7%	17,2%	22,1%
Mersin	39,9%	0,8%	31,2%	2,0%	5,1%	12,6%	4,3%	4,0%
Şanlıurfa	10,2%	0,0%	55,5%	1,1%	11,3%	12,8%	5,7%	3,4%
Genel Toplam	32,0%	2,1%	22,8%	7,6%	4,7%	16,6%	6,9%	7,6%

Not: İsi haritasında yeşil ve tonları, sütunlarda yer alan önermelerde diğer illere kıyasla daha iyi durumda olduğu, kırmızı ve tonları ise daha kötü durumda olduğu anlamına gelmektedir. Renk koyulaştıkça durum iyileşmekte veya kötüleşmektedir.

miştir. Buna göre belgesi olmayanların yüzde 73'ü, olanların ise yüzde 46,5'i salgına bağlı olarak gelir kaybı yaşamıştır. Belgesi olanların yüzde 40'ı çalışma düzenlerinde herhangi bir değişiklik olmadığında, yüzde 25,5'i dönüşümlü çalışmaya başladığını, yüzde 12'si işverenlerinin kendileri için kısa çalışma ödeneğine başvurduğunu belirtmiştir. Belgesi olmayanlarda aynı oranlar sırasıyla, yüzde 29, yüzde 22 ve yüzde 6'dır. Belgesi olmayanlar arasında, ücretsiz izne çıkarılanlar, işten çıkarılanlar ve pandemiden önce zaten işsiz olanların oranı toplam yüzde 36,7 iken aynı oranların toplamı belgesi olanlar için yüzde 13,7'dir. Buradan hareketle MYK Mesleki Yeterlilik Belgesinin çalışanlar açısından kısmen de olsa bir "koruma kalkını" oluşturduğu ileri sürülebilir. Ancak yukarıda sayılan verilerin bu çıkarım için tek başına yeterli olmadığının da altını çizmek gerekir. Özellikle kriz dönemlerinde işten çıkarmaların makroekonomik konjonktür, sektörlerin iç dinamikleri, firmaların dayanıklılığı ve geleceğe yönelik beklentileri ile yakından ilişkili olduğu da hesaba katılmalıdır. Bu durum, inşaat sektöründe salgına bağlı olarak işini kaybedenlerin beşte birinin belgeli çalışanlardan oluştuğuna dair bulgu ile örneklendirilebilir. COVID-19 araştırmasına katılanların yalnızca yüzde 10'u pandemi desteklerinden yararlanabilmiştir. COVID-19 araştırmasına katılanların yüzde 90'ı COVID-19 dolayısıyla yapılan yardımlardan yararlanmadığını belirtmiştir.

Yardımdan yararlanmadığını belirtenler arasında başvurusu henüz sonuçlanmayan yüzde 2'lik bir kesim de bulunmaktadır. Pandemi desteklerinden yararlanma durumunun illere göre dağılımı incelendiğinde Adana'daki anket katılımcılarının hiçbir destekten yararlanmamış olması dikkat çekmektedir. Konya ve Kilis, Adana'dan sonra pandemi desteklerinden yararlanma oranının en düşük olduğu diğer iki ildir. Gaziantep'in ise yüzde 20'lik oranı ile desteklerden en çok yararlanan il olduğu görülmüştür. Türk vatandaşları arasında yardımlardan yararlanma sıklığı Suriyelilere göre daha yüksektir. Vatandaşlarımızın yüzde 13'ü, Suriyelilerin ise yüzde 5,5'i yardımlardan yararlanmıştır. Türk vatandaşlarının ağırlıklı olarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından hane başına

1000'er TL olarak verilen sosyal yardım parasından yararlandığı görülmüştür. Suriyelilerin ağırlıklı olarak yararlandığı yardımlar ise muhtelif yardım kuruluşları ve yerel yönetimler tarafından yapılan gıda kolisi destekleridir. Anket katılan Suriyelilerin yüzde 75'inin geçici koruma statüsündeki bireylere belirli koşulları sağlamaları halinde verilen ve hanede kayıtlı fert başına aylık 120 TL'ye tekabül eden Sosyal Uyum Yardımı (SUY) Programından 12 (KIZILAYKART'tan) da yararlanmadığı ayrıca not edilmelidir. Tüm bu veriler COVID-19'un, salgına bağlı olarak gelirini, işini ve (açık uçlu olarak yapılan yorumlarda sıklıkla belirtildiği üzere) iş bulma umudunu kaybetmiş; pandemiye özgü desteklerden henüz yararlanamamış ve pandemiden bağımsız bir şekilde Suriye krizine cevaben oluşturulan

Tablo 4: "Koronavirüs salgınına bağlı olarak gelirinizde bir değişiklik oldu mu" sorusuna verilen yanıtların illere göre dağılımı

	Arttı	Azaldı	Değişmedi
Adana	-	63,4%	36,6%
Bursa	-	55,8%	44,2%
Gaziantep	0,4%	77,0%	22,7%
Hatay	-	95,6%	4,4%
İstanbul	-	51,8%	48,2%
İzmir	4,3%	35,2%	60,5%
Kayseri	-	55,6%	44,4%
Kilis	-	72,5%	27,5%
Konya	-	52,5%	47,5%
Mardin	-	79,9%	20,1%
Mersin	0,4%	64,0%	35,6%
Şanlıurfa	0,8%	91,7%	7,5%
Genel Toplam	0,5%	66,3%	33,2%

Not: İsi haritasında yeşil ve tonları, sütunlarda yer alan önermelerde diğer illere kıyasla daha iyi durumda olduğu, kırmızı ve tonları ise daha kötü durumda olduğu anlamına gelmektedir. Renk koyulaştıkça durum iyileşmekte veya kötüleşmektedir.

AB fonları aracılığıyla hazırlanan SUY Programına da dahil olamamış bir Suriyeli kesimin oluşmasına neden olduğu şeklinde özetlenebilir.

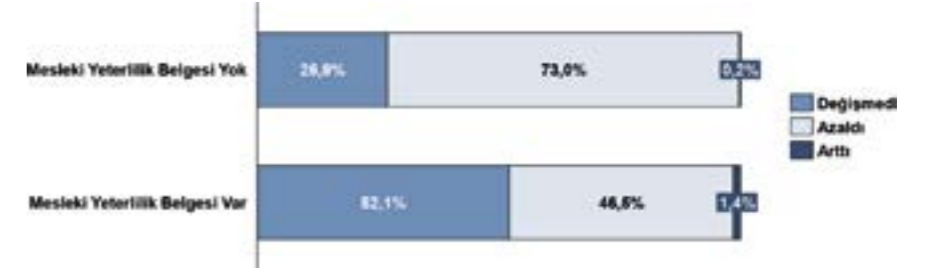
Sonuç ve Öneriler

COVID-19 dünya genelinde sosyal hayatın ve ekonomik aktivitenin hızlı bir şekilde yavaşlamasına neden olurken, tüm iktisadi aktörleri (hanehalkı, firma ve hükümeti) belirsiz bir yeni dünya ile karşı karşıya bırakmıştır. İnsan davranışlarının her zaman rasyonel seçimlere dayalı olmadığı (bireylerin rasyonel olduğu varsayımının geçerli olmadığı) bir dünyada, COVID-19'un halk sağlığı üzerindeki etkisinin bir süre daha devam edeceğini öngörmek mümkündür. Karar alıcıların pandemiden çıkış stratejilerinde hangi kesimlere öncelik vermesi gerektiği, hiç kimsenin durumunun kötüleşmediği bir denge durumunun sağlanabilmesi için nasıl bir yol haritasına ihtiyaç duyulacağı bir süredir olduğu gibi önümüzdeki dönemin de araştırma konusu olmaya devam edecektir. Ancak pandeminin işgücü piyasasında kırılganlığı artırdığını veriye dayalı bir şekilde ortaya koyan bu çalışma, pandemi-den çıkışın her durumda insan odaklı bir strateji gerektirdiğinin de altını çizmektedir.

İlk sığınmacı kafilenin Türkiye'ye gelmesinin üzerinden 9 yıl geçmiş olmasına ve 2011'den bu yana Suriyelilerin işgücü piyasasına uyum meselesini odağına yerleştiren çok sayıda araştırma ve proje yürütülmüş olmasına rağmen, COVID-19 anketinin sonuçları uyum sürecinin arzu edildiği gibi etkin bir şekilde işlemediğini göstermiştir. Önceki bölümlerde yer verilen bulgulardan hareketle Suriyelilerin işgücü piyasasına uyumlarını kolaylaştırmak için yapılması gerekenlere yönelik öneriler aşağıdaki sıralanmıştır:

1. Pandemi, kayıt dışı istihdamın yaygın olduğu Suriyeli kesimde Türk vatandaşlarına kıyasla daha yüksek bir oranda iş ve gelir kaybına neden olmuştur.

Şekil 4: "Koronavirüs salgınına bağlı olarak gelirinizde bir değişiklik oldu mu" sorusuna verilen yanıtların MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi sahipliğine göre dağılımı

edilmeleri, çoğu zaman işverenlerin işgücü maliyetlerini azaltma motivasyonuna dayanmaktadır. Ancak bazı durumlarda, sosyal uyum yardımı programlarında sağladıkları geliri kaybetmemek amacıyla Suriyelilerin kendi tercihleri ile kayıt dışı çalıştıkları da gözlemlenebilmektedir. 16 i. Uluslararası fonlarla desteklenen projeler kayıtlı istihdamı teşvik edecek bileşenler içermelidir. ii. Suriyeliler, kayıtlı istihdam edilmeleri halinde refah seviyelerinin, doğası gereği geçici olan nakdi yardımlara kıyasla orta – uzun vadede daha çok artacağı hususunda bilinçlendirilmelidir. iii. Tedarik zincirinde Suriyeli istihdamı yüksek olan sektörlerde faaliyet gösteren firmalar bulunan kurumsal şirketlerin, kendi çalışma ilkeleriyle uyumlu olacak şekilde "insan onuruna yakışır iş / düzgün iş (decent work)" koşullarını sağlayabilen tedarikçilerle çalışmayı tercih etmesinin, kayıt dışılığın azaltılmasına yönelik çabalara katkı sunacağı düşünülmektedir.

2. MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi pandemi koşullarında da çalışanlar ve işverenler açısından önemini korumaya devam etmiştir. Sektör ve firma iç dinamiklerine bağlı olarak farklı sonuçlar ortaya çıkabilecek olmakla birlikte belgeli çalışanların sürdürülebilir oranının, belgesiz çalışanlara kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür.

• MYK Mesleki Yeterlilik Belgesinin, tanımı gereği işinin erbabı olmayan kişilerin başarılı olma ihtimalinin oldukça düşük olduğu bir sınav sürecinin neticesinde alınabildiği, bu bağlamda işverenler açısından belgeli çalışanlar istihdam etmenin ürün / hizmet kalitesini artırmaya katkı sunacağı; çalışanlar açısından ise bilgi, beceri ve yetkinliklerine uygun işlerde

çalışma imkanını artıracak ilgili tüm taraflara anlatılmalı, bireylerin ve firmaların belgelendirmenin önemine yönelik farkındalığı artırılmalıdır. • Belgelendirmenin zorunlu olduğu sektörlerde denetim ve yaptırım mekanizmaları etkin bir şekilde işletilmelidir. • Ulusal Meslek Standartları olan ancak Ulusal Yeterlilikleri hazırlanmayan mesleklere yönelik yeterlilik hazırlama çalışmaları başlatılarak, belgelendirilen mesleki yeterliliklerin kapsamı genişletilmelidir. Söz konusu kapsam genişletmede Suriyelilerin mesleki becerilerinin yoğunlaştığı alanlar da dikkate alınmalıdır. Böylece bir mesleği olan ancak mevcut koşullarda belgelendirilebilir bir yeterliliği olmayan Suriyelilerin, yetkinliklerini kanıtlayarak meslekleriyle uyumlu işlerde, insana yakışır koşullarda çalışma imkanları artırılacaktır. 3. COVID-19 pandemisinin bireylerin çalışma düzenlerindeki etkisinin ilden ilde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Güneydoğu illerindeki işten çıkarma, ücretsiz izne çıkarma veya işyerini kapatma refleksinin batı illerine kıyasla daha belirgin olması, batı illerinde ise dönüşümlü çalışma, kısa çalışma ödeneğine başvurma, ücretli izin kullandırma gibi yöntemlere daha sık başvurulması veya pandemi öncesindeki koşulların daha yüksek bir oranda korunması, pandemiden çıkış stratejilerinin de illere özgü sosyoekonomik koşullar dikkate alınarak tasarlanması gerektiğine işaret etmektedir. • Bu amaçla yürütülecek çalışmalarda yerel yönetimlerin aktif bir şekilde rol alması ve kamu – özel sektör – sivil toplum iş birliğinin sağlanması önemlidir.

Kaynak: TEPAV

KBGSYİH (\$)
877 (IMF 2019)

GSYİH (Milyon \$)
8.152 (IMF 2019)

Nüfus
9.100.837
(DB 2018)

Yüzölçümü (km²)
141.380 (DB)

Başkent
Duşanbe

Büyüme Oranı (%)
5 (IMF 2019)

TACİKİSTAN

Tacikistan doğuda Çin, güneyde Afganistan, batı ve kuzeyde Özbekistan ve Kırgızistan'la çevrilidir. Tacikistan toprakları Asya'nın dağlık iç kesimlerinde yer alır ve sahip olduğu toprağın %93'ü dağdır. Tacikistan'da sert karasal iklimi hüküm sürer. Vâdilerde Astropik bir iklim görülür. Yazlar çok sıcak ve kurak geçer. Tacikistan idari açıdan, biri otonom olmak üzere üç bölgeye ayrılmıştır. Başkent Duşanbe ile Duşanbe'den yönetilen ve 2001 yılında Khatlon (idare merkezi Kurgantepe) bölgesinin de dahil edildiği Merkez bölgesi, kuzeyde Sughd (idare merkezi Hocent, 13 şehir) bölgesi ve Dağlık-Badahşan Özerk Bölgesi-Badakhsan Autonomous Mountainous Region- (idare merkezi Horog, 7 şehir).

Genel Ekonomik Durum

Son yıllarda hükümet ekonomik büyümeyi ve makroekonomik

Devletin Adı	Tacikistan Cumhuriyeti
Başkenti	Duşanbe
Yönetim Biçimi	Başkanlık Sistemi
Devlet (ve Hükümet) Başkanı	Emomali Rahmon (Imam Ali Rahman) - (1994 ....)
Başbakan	Kohir Rasulzoda (2013.....) Yüksek Meclis (Majlisi Oli / Meclis-i Ali)
Parlamento	-Milli Meclis -Temsilciler Meclisi
İdari Yapı	2 vilayet, 1 otonom bölge
Resmi Dili	Tacikçe (Rusça da yaygın konuşulmaktadır)
Bağımsızlık Yılı	9 Eylül 1991 (SSCB'den)
Yüzölçümü (kara)	141.380 km2 (Dünya Bankası)
Başlıca kalabalık şehirleri	Duşanbe, Khujand, Kulob
Ülke Nüfusu (2018)	9.100.837 (Dünya Bankası)
Başkent Nüfusu (2018)	872.653 (Dünya Bankası)
Nüfus yapısı	Tacik (%84), Özbek (%14), Rus (%1)
Dini	İslam
Para Birimi	Somoni (1 Somoni : 100 Diram)
Başlıca ekonomik kaynakları	Tarım (pamuk), Madenler (altın, gümüş, antimon, çinko, kurşun, kalay, kömür)
Üyesi olduğu başlıca uluslararası kuruluşlar	IMF, Dünya Bankası, DTÖ, ILO, UNCTAD, FAO, Dünya Sağlık Örgütü (WHO), WIPO
Uluslararası Telefon Kodu	+992

istikrarı sağlamak için uluslararası finansal kurumların reform reçetelerini takip etmiştir. Ülke gıda ve altyapı yatırımları için uluslararası yardıma bağımlıdır. Kısa vadede dış şoklarla başa çıkabilmek için IMF geçmiş dönemlerde mali disiplinin ve borç kontrolünün sağlanması gerekliliği üzerinde durmuştur. Otoriteler, enerji kaynaklarını ve altyapıyı geliştirmeye yönelmektedir. IMF verilerine göre Tacikistan'ın 2019 yılı GSYİH'sı 8,1 milyar dolar olarak tahmin edilmektedir. Ülke ekonomisi büyük ölçüde pamuk, alüminyum ve hidroelektrik enerji üretimine odaklanmıştır. Bunun yanı sıra ülkede çeşitli tarım ürünlerinin üretimi gerçekleştirilmektedir. Dünya Bankasına göre, 2018 yılında tarım sektörünün GSYİH içindeki payı %19, sanayinin %27 olmuştur. İşgücünün %60'ından fazlası tarım sektöründe çalışmaktadır.

Ekonomik Performans

IMF verilerine göre Reel GSYİH büyümesi 2018 yılında %7,3 iken, 2019 yılında %5 olması öngörülmektedir. İşçi transferlerindeki hızlı büyüme ekonomik faaliyetlerde özellikle ticaret ve hizmetlerde canlanmaya neden olmuş, tarımsal üretimde de büyüme gözlenmiştir. Diğer taraftan pamuk elyafının satış seyri, ayrıca devletin sahip olduğu Tacikistan Alüminyum Firması Talco'nun üretimindeki artış/düşüş,

Temel Ekonomik Göstergeler

	Birim	2017	2018	2019	2020*	2021*
GSYİH (cari fiyatlarla)	milyar \$	7,1	7,5	8,1	8,6	9,1
Kişi Başı GSYİH (cari fiyatla)	Dolar	800	825	877	911	951
GSYİH Büyüme Oranı (sabit fiyat)	%	7,1	7,3	5,0	4,5	4,5
Enflasyon (tüketici fiyatları ort)	%	7,3	3,8	7,4	7,1	6,6
Toplam Tasarruf / GSYİH	%	26	16	13	12	12
Toplam Kamu Borcu / GSYİH	%	50	48	45	45	45
Cari İşlemler Dengesi	milyon \$	159	-379	-473	-502	-520
Cari İşlemler Dengesi / GSYİH	%	2,2	-5	-5,7	-5,8	-5,6

Kaynak: IMF (5.2.2020)
*IMF tahmini

Dış Ticaret Göstergeleri (1.000 \$)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2014	813.493	4.235.728	5.049.221	-3.422.235
2015	897.605	3.419.364	3.509.129	-2.521.759
2016	899.320	3.031.463	3.930.783	-2.132.143
2017	983.826	2.774.436	3.758.262	-1.790.610
2018	1.073.858	3.144.346	4.218.204	-2.070.488

Kaynak: TradeMap

sanayi üretimi ve ihracat kazançlarını olumlu/olumsuz etkileme gücüne sahiptir.

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Tacikistan hükümeti, ekonomik büyümeyi hızlandırmak ve yabancı yatırımları teşvik etmek için çalışmalar düzenlemektedir. 20 ülke ile imzalanan Yatırımların Karşılıklı Korunması ve Teşviki Anlaşması,

23 ülke ile yapılan Ekonomik İşbirliği Anlaşması, ülkedeki yabancı sermayeyi arttırmak için yapılan önemli çalışmalar arasındadır. Son yıllarda Tacikistan'a yapılan yatırımlarda artış gözlemlenmektedir. Tacikistan'da 160'ı aşkın yabancı sermayeli şirket faaliyet göstermektedir ve bu sayının önümüzdeki yıllarda artması beklenmektedir. Rusya, İran, İngiltere ve İsviçre önemli yatırımcı ülkelerdir. Yatırım yapılan önemli sektörler iletişim, enerji ve madenciliktir. Türkiye'nin Tacikistan'da turizm ve hizmet sektörlerinin gelişmesine yönelik yatırımları mevcuttur. Başkentte otel ve iş merkezleri inşa edilmektedir.

Serbest Bölgeler

Hükümet iki tane Özel Ekonomik Bölge (FEZ) kurmuştur. Bölgede faaliyet gösteren yerli ve yabancı işadamlarına yönelik olarak vergi ve gümrük harçlarında önemli indirimler yapılmaktadır. FEZ mevzuatı halen geliştirilme aşamasındadır. En gelişmiş FEZ Khujand'dadır. Çoğu yerel olmakla beraber, Çin, Rusya, Belarus ve Polonya'dan firmalar bulunmaktadır.

İthal Ettiği Ürünler (1.000\$)

GTİP	Ürünler (ilk 15)	2016	2017	2018
2710	Petrol ürünleri (akaryakıt)	259,267	272,178	318,761
2711	Doğalgaz	160,209	161,315	177,286
1001	Buğday	231,465	197,514	172,642
8703	Otomobil	32,790	80,120	124,847
2818	Suni korendon alüminyum oksit ve hidroksit	137,370	107,196	86,303
7214	Demir/çelik çubuklar	43,526	42,949	75,794
8704	Motorlu taşıtlar (eşya taşımaya mahsus)	32,728	45,320	66,133
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç	77,367	76,668	62,613
1512	Ayçiçeğyağı	65,867	70,166	58,642
1701	Kamış/pancar şekeri	50,805	59,696	56,496
0207	Kümes hayvanları etleri	30,862	38,661	42,631
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları	30,967	32,266	41,620
2713	Petrol koku, diğer petrol bitümenleri	40,475	29,680	39,211
7308	Demir/çelikten inşaat ve aksamı	40,546	29,254	38,970
8702	Motorlu taşıtlar (toplu halde yolcu taşımağa mahsus)	444	3,411	38,735
	Genel Toplam	3,031,463	2,774,436	3,144,346

Kaynak: Trademap-directdata

Dış Ticaret Değerleri (1.000 Dolar)

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2013	283.620	371.358	654.978	-87.738
2014	277.384	160.947	438.331	+116.437
2015	162.783	203.760	366.543	-40.977
2016	151.621	162.255	313.876	-10.634
2017	155.863	197.767	353.630	-41.904
2018	177.098	201.406	378.504	-24.308

Kaynak: Trademap-directdata

COVID-19 Gelişmeleri

Tacikistan, halihazırda resmi Covid-19 vakası açıklanmayan sayılı ülkelerden bir tanesidir. Ancak, bu zamana kadar 7.000'in üzerinde yerli ve yabancı tedbir amaçlı karantina altına alınmış olup halen 2.700 civarı karantina altındadır. Bununla birlikte, hayat normal akışında devam etmektedir. Taşımacılık hariç, uluslararası giriş-çıkışlar kapatılmıştır. Mart ayı başında yaşanan panik nedeniyle gıda fiyatlarındaki ani artışa karşı hükümet önlem almıştır. Dış transferlere (Rusya) olan bağlılığın yüksek olması (GS-YİH'nin %30-40'ı) ve salgına bağlı petrol fiyatlarındaki düşüş nedeniyle üretim, tüketim, talep, yatırım ve ithalatta azalma, işsizlik artışı, turizm sektöründe daralma beklenmektedir. Son 1 ayda gıda fiyatları ve döviz kurları ortalama %10'un üzerinde artmıştır. Mevcut durumda en büyük problem karayolu taşımacılığında yaşanan zorluklardır. Şoförler günlerce sınır kapılarında beklemekte ve dönüş yükü bulmakta sıkıntılar yaşamaktadır. Koronavirüs pandemisi nedeniyle Tacikistan'ın tüm sınır geçiş noktalarındaki Gıda Güvenliği Kontrol Merkezlerine ithal edilmekte olan tüm gıda ürünlerinin ciddi denetlenmesi talimatı verilmiştir. 10 Şubat 2020'den itibaren Tacikistan'a Çin'den gelen meyve ve bazı gıda mamullerinin girişine izin verilmemekte ve gelen ürünler geri gönderilmektedir. Türkmenistan'ın

Tacikistan'a yönelik de-facto ambargosu nedeniyle İran, Türkménistan, Özbekistan güzergahı halihazırda kullanılmamaktadır. Özbekistan ve Kazakistan tarafından yolun tırlara kapanması durumunda Gürcistan, Rusya, Kazakistan, Özbekistan güzergahının da kullanılmaması durumunda, Türkiye'den Tacikistan'a tır gelmesi mümkün olmayacaktır. Çin, İran, Irak, İtalya, Güney Kore'ye seyahat yasağı bulunmaktadır. 16 Mart 2020 tarihi itibarıyla Özbekistan ve Kazakistan tarafından diğer ülkelerden karayolu girişleri durdurulmuştur. Yük taşımacılığına mahsus girişlerde engel olmamakla birlikte tır şoförlerine ülke girişlerinde sağlık taraması yapılması kararı alınmıştır. Önümüzdeki dönemde tır geçişlerine yönelik Özbekistan ve Kazakistan tarafından getirilecek herhangi bir kısıtlama durumunda Türk mallarının karayolu ile Tacikistan'a ulaşması mümkün olmayacaktır. Çin, İran, Irak, İtalya, Güney Kore'ye uçuş yasağı bulunmaktadır. Özbekistan, Kazakistan'dan Tacikistan'a uçuş yasaklanmıştır. Salgının devam etmesi halinde Çin'den yapılan ithalatlarda ciddi azalma yaşanacağı düşünülmektedir. (28.4.2020) Tacikistan'da resmi olarak covid-19 vakası bildirilmemiş olmakla birlikte, son dönemlerde zatürre tanısıyla yoğun bir şekilde ölümlerin gerçekleştiği duyulmaktadır. (29.4.2020)

Kaynaklar:

- 1- <https://www.ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/afrika>
- 2- <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/disliiskiler/ulkeler/ulke-detay>
- 3- <https://deik.org.tr/turkiye-asya-pasifik-is-konseyleri-turkiye-cin-is-konseyi>
- 4- <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/orta-asya/tacikistan/ulke-profil/genel-ekonomik-durum>

İthalat Yaptığı Ülkeler (1.000\$)

Ülkeler (ilk 15)	2016	2017	2018
Rusya	985,864	903,855	967,937
Çin	841,305	556,182	594,154
Kazakistan	481,082	514,639	536,594
Özbekistan	33,630	69,334	126,263
Türkiye	114,545	105,368	124,915
Almanya	58,358	106,251	97,033
Japonya	11,250	29,116	64,377
İran	75,129	61,443	62,090
Pakistan	25,181	24,638	52,444
Kırgızistan	16,909	37,496	48,488
Türkmenistan	92,132	48,812	46,577
ABD	24,903	23,498	42,310
Ukrayna	27,545	37,250	36,979
İtalya	12,941	17,769	35,991
Beyaz Rusya	18,908	36,986	35,225
Genel Toplam	3,031,463	2,774,436	3,144,346

Türkiye'nin Tacikistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 Dolar)

gtip	Ürünler (ilk 10)	2016	2017	2018
8702	Toplu halde yolcu taşımağa mahsus motorlu taşıtlar	0	6,330	24,302
9619	Bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	16,434	18,073	17,708
3916	Plastikten monofil, çubuk, profiller	5,367	6,269	5,816
5402	Sentetik lif ipliği	2,088	3,177	5,281
7113	Kıymetli metaller / mücevherci eşyası	4,134	6,887	3,653
3214	Macunlar, renkli çimentolar	1,167	1,229	3,635
8302	Adi metallerden donanım, tertibat vb. eşya	3,431	4,814	3,246
8481	Muslukçu, borucu eşyası	2,327	2,741	3,216
8544	İzole edilmiş tel, kablo	4,683	2,178	2,854
9403	Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	1,799	2,338	2,723
	Genel Toplam	151,621	155,863	177,098
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları	30,967	32,266	41,620
2713	Petrol koku, diğer petrol bitümenleri	40,475	29,680	39,211
7308	Demir/çelikten inşaat ve aksamı	40,546	29,254	38,970
8702	Motorlu taşıtlar (toplu halde yolcu taşımağa mahsus)	444	3,411	38,735
	Genel Toplam	3,031,463	2,774,436	3,144,346

Türkiye'nin Tacikistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 \$)

gtip	Ürünler (ilk 5)	2016	2017	2018
7601	İşlenmemiş alüminyum	127,270	117,023	150,728
5201	Pamuk (kardesiz, taranmamış)	24,112	35,473	23,374
5205	Pamuk (dikiş hariç) ipliği	4,904	29,999	21,779
4104	Siğir ve at cinsi hayvanların dabalıkmış derileri	4,496	4,685	4,723
0813	İşlenmemiş kuru kayısı	81	297	261
	Genel Toplam	162,255	197,767	201,406

Kaynak: Trademap-directdata

TÜRKİYE VE DÜNYA ÖRNEKLERİYLE KARZ-I HASEN

Günümüzde borç işlemlerinin geneli faize dayalıdır. İslam dininde ise faiz (riba) yasaklanmıştır. İslam ekonomisi faizli işlemleri önlemek adına alternatif modeller sunmaktadır. Bunlardan biri karz-ı hasendir. Kur'an-ı Kerim'de altı kadar ayette, maddi sıkıntı içinde olanlara karz-ı hasenle yardım edenler, **"Allah'a ödünç verenler"** olarak nitelendirilmiştir. **"Kim Allah'a güzel bir ödünç verirse, Allah da ona birçok katlarını verir. Allah hem darlık verir hem de bolluk verir. Siz O'na döndürülüp götürüleceksiniz."** Karzı hasen, kavram olarak güzel borç anlamına gelmektedir. Fikhi olarak, misli (mukrez) bir mal veya paranın bir başkasına aynı miktarda geri ödenmek üzere verilmesidir. Hz. Peygamber, Mirac gecesinde Cennet kapısında şu yazıyı gördüğünü bildirmiştir: **"Sadaka için 10 kat, karz için ise 18 kat ecir vardır. Dedim ki: Ey Cibril! Karz, niçin sadakadan üstündür? Dedi: Çünkü dilenci ya da karşılıksız yardım isteyen, çoğu zaman yanında mal varken ister, karz talebinde bulunan ise ihtiyacı sebebiyle ister."** Piyasada eşi ve benzeri bulunan, ölçüyle tartıyla ve uzunluk ölçüleriyle satılan mallara misli mal denir. Karz-ı hasenin misli mallar üzerinden verilmesi geri ödenmesi bakımından kolaylık sağlar. Fakihlerin geneline göre karz bağlayıcı olmayan akitlerdendir. Kişi verdiği karzı istediği zaman geri isteyebilir. Burada dikkat edilmesi gereken bir husus vardır. Kişi karzı zaten ihtiyacı neticesinde alır. Verilen karzın anlaşılın süreden önce geri istenmesi

1 Bakara, 2/245. Ayrıca bk. Mâide, 5/12; Hadid, 57/11, 18; Tegâbün, 64/17; Müzzemmil, 73/20.

2 İbn Mâce, Sadakât, 19, (2431)

borçluyu daha da sıkıntıya sokabilir. Bu da karzın amacı ve anlamına ters düşer. Borçlu zamanında ödemeyi yapamasa bile ek süre vermek gerekir. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de "Eğer borçlu zorluk içindeyse, ona elverişli bir zamana kadar süre verin. Sadaka olarak bağışlamanız ise, sizin için daha hayırlıdır; eğer bilerseniz (Bakara, 2/280)." Buyrulmuştur. Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'de "Kim borçluya mühlet tanır veya bağışlayıverirse Allah, kendi gölgesinden başka hiçbir gölgenin bulunmadığı günde (kıyamet gününde) onu gölgesinde gölgelendirir." demiştir. Bu ayet ve hadisten anlaşılacağı üzere borçlu kişi ödeme de gecikse bile ona mühlet vermek gerekir. Günümüzde karz-ı hasen uygulaması hem ülkemizde hem de dünyada çeşitli kuruluşlar tarafından yapılmaktadır. Bu çalışmada insanların finansman ihtiyacını karz-ı hasen yoluyla karşılayan kuruluşlar incelenecektir.

1. Türkiye'de Karz-ı Hasen Uygulamaları

a. Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği (MÜSİAD) Karz-ı Hasen Sandığı

İstanbul merkezli olarak 1990 yılında kurulan 11.000 üyesi bulunan dernek, yaklaşık 1.800.000 kişiye iş imkânı sunmaktadır. Gerektiğinde üyelerin ihtiyaçlarını ve sıkıntılarını gidermek amacıyla 2016 yılında karz-ı hasen ve sosyal yardım fonu adı altında iki adet sandık kurulmuştur. Üyeler sandığa isteğe bağlı olarak katılmaktadır. Kişi sıkıştığı dönemde karz başvurusu yapar. Gerekli koşulları sağlıyorsa karz verilir. Sonra taksit veya tek seferde geri ödemesini yapar. Böylelikle faize bulaşmadan sıkıntısını gidermiş

olur. Sosyal yardımlaşma fonunda ise üyenin ölmesi durumunda eşi ve çocukları faydalanabilir. Karşılıksız olarak verilir.

b. Kamu Personeli Yardımlaşma Derneği (KAMPARDER)

Kamu Personeli Yardımlaşma Derneği Ankara merkezli olarak 2015 yılında kurulmuştur. Üyeleri arasında yardımlaşma ve dayanışmayı amaçlamaktadır. Üyeler her ay belirli bir miktar ödeme yapmaktadır. Adaleti sağlamak amaçlı yaptığı bir puan sistemi vardır. Burada kaç kez karz aldığına, ödediği miktara, kısa vadeli veya uzun vadeli alınan karzlara bakılarak hesaplanır. Üyeler istedikleri takdirde ödedikleri tutarları geri alabilirler.

c. İslam İktisadı Araştırma ve Uygulama Derneği (İKSAR)

İslam İktisadı Araştırma ve Uygulama Derneği (İKSAR) karz-ı hasenin uygulanmasını kurumsal olarak başlatmak amacıyla 2018 yılında Sakarya da kurulmuştur. Dernek fonunun tamamını yapılan bağışlarla sağlamaktadır. Derneğe yapılan başvurular incelenerek gerekli şartları taşıyan kişilere karz verilmektedir. Karzı verdikten sonra da kişi için verimli olup olmadığına, ailenin refah düzeyini arttırdığına, verimli ve belirtilen yerde kullanıp kullanmadığı denetlenmektedir. Karzın en etkili biçimde kullanılmasını için bunların sürekli takibinin yapılması önem arz etmektedir. Şu anda bağışlara bağlı olarak işleyişini sürdüren İKSAR, ileriki dönemlerde İslami finansın diğer modellerini de uygulamayı hedeflenmektedir. Bu şekilde elde edeceği gelire de karz-ı hasen programının devamlılığını sağlamayı amaçlamaktadır.

2. Dünyada Karz-ı Hasen Uygulamaları

a. Ürdün İslam Bankası Karz-ı Hasen Fonu

Ürdün İslam Bankası/Jordan Islamic Bank (JIB) 1978 yılında kurulmuştur. 2010 yılında Albaraka Bankacılık Grubuna dahil olmuştur. Ülkenin farklı yerlerinde 80 şubesi ve 2335 çalışanı mevcuttur. Ürdün İslam Bankası hem bireysel hem de kurumsal müşterilerine karz-ı hasen fonu açma imkânı vermektedir. Maddi durumu iyi olan kişiler karz-ı hasen hesabına parasını yatırmaktadır. Bankada bunu ihtiyacı olan kişilere ulaştırarak aracı konumu üstlenmektedir. Ayrıca banka da karz-ı hasen fonuna sosyal sorumluluk olarak destek vermektedir. Hastalar, öğrenciler, banka çalışanları, bu fondan yararlanabilmektedir. Verilen karz Ürdün İslam Bankasına taksitlerle geri ödenmektedir.

b. Kitle Fonlaması Platformu Örneği: QardHasan

İngiltere'de öğrenci harç bedellerinin yüksek olması nedeniyle öğrencilerin zorluk çekmemesi için kurulan kitle fonlaması örneğidir. Öğrencilere verilen fon karz yoluyla bağışçılar tarafından sağlanmaktadır. Öğrenciler mezun olup işe başladıkları zaman maaşlarının %10'undan alınır. Böylece borcunu taksitler halinde ödemiş olur.

c. Akhuwat / Pakistan

Akhuwat vizyon olarak "Merhamet ve eşitlik prensipleri üzerine inşa edilmiş yoksulluğun olmadığı bir toplum" belirlemiştir. Faizsiz mikrofinans ile yoksul aileleri ekonomik olarak kalkındırmayı amaçlamıştır. Kuruluş fikri 2001 yılında bir grup arkadaş tarafından ortaya çıkmış-

tir. İlk karzlarını verdikten sonra 6 ay içerisinde geri almışlardır. Bu şekilde sistemi test etmeye başlamışlardır. 2003 yılında sisteme güven oluşmuş ve 1.500.000 rupi bağış olmuştur. Bunun neticesinde resmîyet kazanan kurum karz-ı hasen programına devam etmiştir. Kurulduğundan bu yana yaklaşık 4 milyon aileye karz veren Akhuwat geri dönüşlerde neredeyse %100 gibi bir oran yakalamıştır. Hiçbir fazlalık veya masraf almadan bunu yapan Akhuwat yönetiminden çalışanlarına kadar da maaş almamakta, gönüllü çalışmaktadır. Sonuç olarak günümüzde insanlar ihtiyaçlarından dolayı borçlanma yoluna gitmekte ve kapitalist sistem faizi olmazsa olmaz olarak sunmaktadır. Faizi önleme açısından bakıldığında Karz-ı Hasen birçok yöntemden sadece biri olup yaygınlaşması çok önemlidir ancak karz maddi olarak gelir getirmediği için sistemde yer edinmemiştir. Türkiye ve Dünyadaki bu uygulamalar büyük örnek teşkil etmektedir.

Bu kurumlar örnek alınarak yerel olarak artırılması gerekmektedir.

Kaynakça

Akhuwat. (2020, 3 2). <https://akhuwat.org.pk/year-wise-progress-report/> adresinden alındı
Döndüren, H. (2013). *Güncel Fikhi Meseleler*. Erkam Yayınları.
Jordan Islamic Bank. (2020, 3 16). <https://www.jordanislamicbank.com/en/content/bank-establishment> adresinden alındı
Jordan Islamic Bank. (2020, 3 16). <https://www.jordanislamicbank.com/en/content/al-qard-al-hassan-fund-accounts> adresinden alındı
MÜSİAD. (2020, 3 8). <http://web.musiad.org.tr/tr-tr/haberler/baskan-haber/karz-i-hasen-sandigi> adresinden alındı
MÜSİAD. (2020, 3 8). <https://www.musiad.org.tr/icerik/musiadla-tanisin-2> adresinden alındı
ÜLEV, S. (2019). (A. H. AHMETOĞLU, Röportaj Yapan)
YAMAN, A., & ÇALIŞ, H. (2018). *İslam Hukuku*. Ankara: Bilay.

TÜRKİYE'NİN EKONOMİK GÖRÜNÜMÜ

ENFLASYON

Aylık
%0,58 Yıllık
%11,76

Temmuz 2020 - TÜFE

BÜYÜME

Çeyrek Büyüme
+%4,5

1. Çeyrek - 2020

İŞSİZLİK

İşsizlik Oranı
%12,9

Mayıs 2020

DIŞ TİCARET

İhracat Aylık (%)
%15,7 İthalat Aylık (%)
%8,3

Haziran 2020

BÜTÇE

Aylık Açık
19,4 Milyar TL Faiz Dışı Açık
13,1 Milyar TL

Haziran 2020

CARİ AÇIK

Aylık Açık
- 2,9 Milyar \$ Yıllık Açık
- 11 Milyar \$

Haziran 2020

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

Yıllık Değişim
+%0,1

Haziran 2020

KAPASİTE KULLANIMI

Aylık Değişim
+4,7 puan

Temmuz 2020

TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ

Aylık
%-2,7

Temmuz 2020

KONUT SATIŞLARI

Yıllık
+%209,7

Haziran 2020

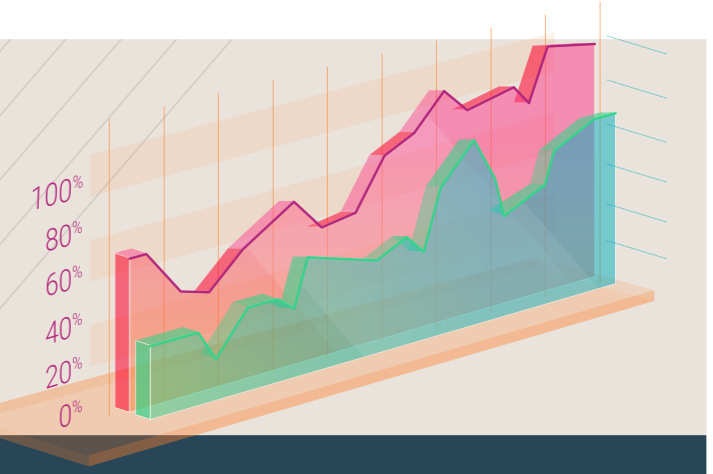
FİNANSAL YATIRIM

En Yüksek Getiri
Külçe Altın
%5,7

Mayıs 2020

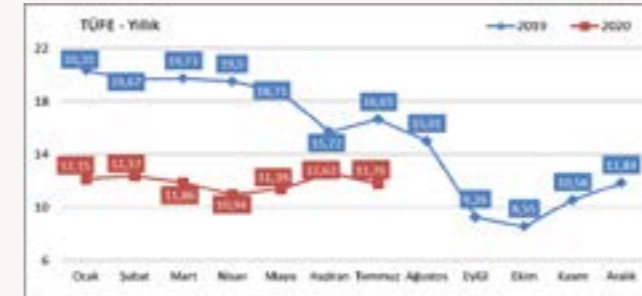
TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

Hakan KARAGÖZ
KTO-Ekonomik Araştırmalar ve Proje Uzmanı

ENFLASYON

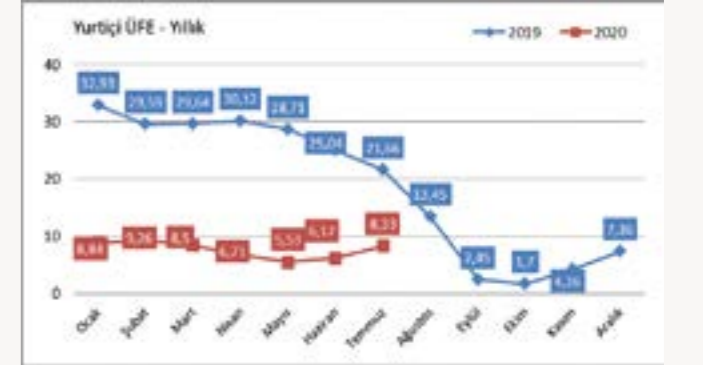
Temmuz ayında TÜFE yıllık %11,76, aylık %0,58 arttı. TÜFE'de (2003=100) 2020 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre %0,58, bir önceki yılın Aralık ayına göre %6,37, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,76 ve on iki aylık ortalamalara göre %11,51 artış gerçekleşti. TR52 Konya-Karaman Bölgesinde Temmuz ayında enflasyon yıllık %11,23 artış göstermiştir. **Yurt İçi ÜFE, yıllık %8,33, aylık %1,02 arttı.** Yİ-ÜFE (2003=100) 2020 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre %1,02, bir önceki yılın Aralık ayına göre %7,98, bir önceki yılın aynı ayına göre %8,33 ve on iki aylık ortalamalara göre %6,81 artış gösterdi.

Kaynak: TÜİK

En Fazla Artan (Aylık)		En Fazla Azalan (Aylık)			
S.	Ürün Adı	Oran(%)	S.	Ürün Adı	Oran(%)
1	Yurtiçi bir hafta ve daha fazla süreli turlar	61,86	1	Taze fasulye	-37,78
2	Yumurta	10,88	2	Kabak	-35,28
3	Lpg Ücreti	9,4	3	Patlıcan	-30,85

Kaynak: TÜİK

İmalat Sanayi

En Fazla Artan (Aylık)		En Az Artan (Aylık)			
S	Sektör Adı	Oran	S	Sektör Adı	Oran
1	Kok ve rafine petrol ürünleri	29,89	1	Diğer ulaşım araçları	-5,14
2	Motorlu kara taşıtları	1,45	2	Kağıt ürünleri	-3,14
3	Makine ve ekipman	1,23	3	Ana metaller	-1,02

İSTİHDAM VE İŞSİZLİK

2020 Mayıs ayında işsizlik oranı %12,9. Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaşta kişilerde işsiz sayısı 2020 yılı Mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 331 bin kişi azalarak 3 milyon 826 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 0,1 puanlık artış ile %12,9 seviyesinde gerçekleşti. Tarım dışı işsizlik oranı 0,2 puanlık artış ile %15,2 oldu.

Kaynak: TÜİK

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

DIŞ TİCARET

Haziran ayında ihracat %15,7, ithalat %8,3 arttı.

Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı işbirliğiyle oluşturulan genel ticaret sistemi kapsamında üretilen geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2020 yılı Haziran ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre %15,7 artarak 13 milyar 462 milyon dolar, ithalat %8,3 artarak 16 milyar 308 milyon dolar olarak gerçekleşti. Haziran ayında dış ticaret açığı %17,0 azalarak 3 milyar 430 milyon dolardan, 2 milyar 846 milyon dolara geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2019 Haziran ayında %77,2 iken, 2020 Haziran ayında %82,6'ya yükseldi.

İhracatta Almanya, ithalatta Çin ilk sırayı aldı

Haziran ayında ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 1 milyar 290 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 1 milyar 12 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 790 milyon dolar ile ABD, 701 milyon dolar ile Irak, 628 milyon dolar ile İtalya takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın %32,8'ini oluşturdu. İthalatta ise Çin ilk sırayı aldı. Haziran ayında Çin'den yapılan ithalat 1 milyar 935 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 1 milyar 527 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 183 milyon dolar ile Rusya, 907 milyon dolar ile Irak ve 779 milyon dolar ile ABD izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın %38,8'ini oluşturdu.

Kaynak: TÜİK

MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ

2020 yılı Haziran ayında merkezi yönetim bütçe giderleri 85,6 milyar TL, bütçe gelirleri 66,3 milyar TL ve bütçe açığı 19,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 79,3 milyar TL ve faiz dışı açık ise 13,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Merkezi yönetim bütçesi 2019 yılı Haziran ayında 12 milyar 53 milyon TL açık vermiş iken 2020 yılı Haziran ayında 19 milyar 370 milyon TL açık vermiştir.

2019 yılı Haziran ayında 7 milyar 693 milyon TL faiz dışı açık verilmiş iken 2020 yılı Haziran ayında 13 milyar 73 milyon TL faiz dışı açık verilmiştir.

Kaynak: Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ

2020 Temmuz ayında tüketici güveni azaldı.

Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Temmuz ayında bir önceki aya göre %2,7 oranında azaldı; Haziran ayında 62,6 olan endeks, Temmuz ayında 60,9 oldu.

Tüketici Güven endeksindeki artış; genel ekonomik durum, işsiz sayısı ve tasarruf etme ihtimali beklentileri değerlendirilmelerinin kötüleştiğini göstermektedir.

Kaynak: TÜİK, Veriler, 2019 yılından itibaren mevsim etkilerinden arındırılmış şekilde yayınlanmaya başlanmıştır.

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

2020 Haziran ayında sanayi üretimi yıllık %0,1 arttı.

Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2020 yılı Nisan ayında (yıllık);

- Madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi %8,9 azaldı,
- İmalat sanayi sektörü endeksi %1,0 arttı
- Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %6,4 arttı.

Kaynak: TÜİK

HAZIR BETON KONYA

"Temel Sigortanız"

KONYA HAZIR BETON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Horozluhan Mh. Cihan Sk. No:15 42300 Selçuklu / KONYA | Tel : +90 (332) 346 03 69 - 70 | Fax: +90 (332) 346 16 12
www.konyahazirbeton.com.tr | konyahb@vicat.com.tr

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

KAPASİTE KULLANIM ORANI

2020 yılı Temmuz ayında imalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı, bir önceki aya göre 4,7 puan artarak yüzde 70,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kaynak: TCMB

DÖNEMSEL GAYRİ SAFİ YURT İÇİ HASILA

GSYH 2020 1. çeyreğinde %4,5 arttı.

GSYH 2020 yılı birinci çeyrek ilk tahmini; zincirlenmiş hacim endeksi olarak, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %4,5 arttı.

GSYH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2020 yılı birinci çeyreğinde bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; diğer hizmet faaliyetleri %12,1, bilgi ve iletişim faaliyetleri %10,7, sanayi %6,2, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri %4,6, hizmetler %3,4, tarım %3,0, gayrimenkul faaliyetleri %2,4, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri %1,9 ve finans ve sigorta faaliyetleri %1,6 arttı. İnşaat sektörü ise %1,5 azaldı.

Kaynak: TÜİK

CARİ AÇIK

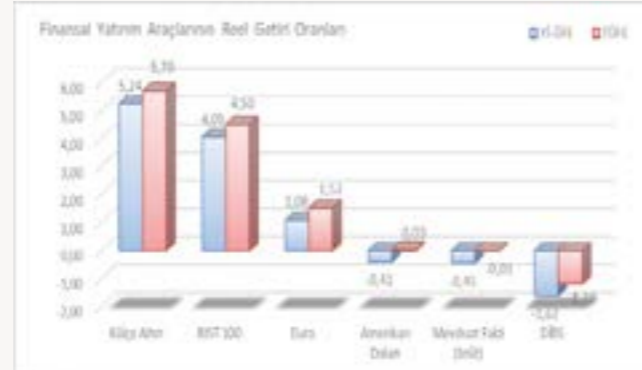
2020 Haziran ayında Cari denge, 2,9 milyar \$ açık vermiştir.

Cari işlemler açığı bir önceki yılın Haziran ayına göre 2.839 milyon ABD doları artarak 2.934 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bunun sonucunda on iki aylık cari işlemler açığı 11.094 milyon ABD doları olmuştur.

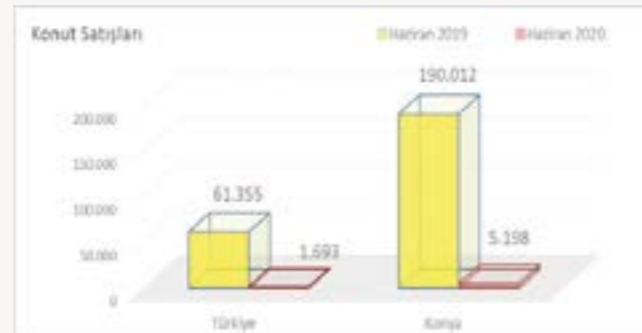
FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARI

2020 Temmuz ayında finansal yatırımlar araçları arasında en yüksek aylık reel getiriye %5,7 oranlarıyla külçe altında gerçekleşti. TÜFE ile indirildiğinde BIST 100 endeksi %4,50, Euro %1,52 ve Amerikan Doları %0,03 oranlarında kazandırırken; mevduat faizi (brüt) %0,01 ve DİBS %1,19 oranlarında yatırımcısına kaybettirdi.

KONUT SATIŞLARI

Türkiye'de 2020 Haziran ayında 190.012 konut satıldı
Türkiye genelinde konut satışları 2020 Haziran ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %209,7 artarak 190 bin 12 oldu. Türkiye genelinde 2020 Haziran ayında ipotekli konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre %1286,9 artış göstererek 101 bin 504 oldu.

SENİN YAŞAM ALANIN

KTO Karatay Üniversitesi Kampüsü yanında ev konforunda **Kız Öğrenci Konukevleri ve Erkek Öğrenci Yurdu**

KONYA EKONOMİK GÖSTERGELERİ

Ağustos 2020

Perakende Güven Endeksi

Hizmetler Sektörü Güven Endeksi

İnşaat Sektörü Güven Endeksi

İstihdam İzleme Bülteni (Mayıs 2020)

Dış Ticaret Bülteni (Haziran 2020)

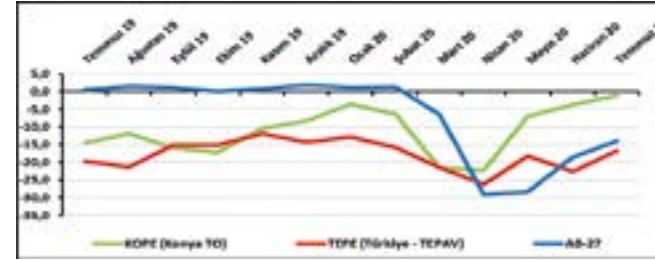

*Endeksi olumlu etkileyen hareketler yeşil, olumsuz etkileyenler kırmızı ile gösterilmiştir.
**Konya Ticaret Odası, her ay perakende sektöründen 300, hizmetler sektöründen 300 ve inşaat sektöründen 200 firmayla yüz yüze anketler yapmaktadır. Endeksler, anketlerden elde edilen veriler analiz edilerek hesaplanmaktadır.

KONYA PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ

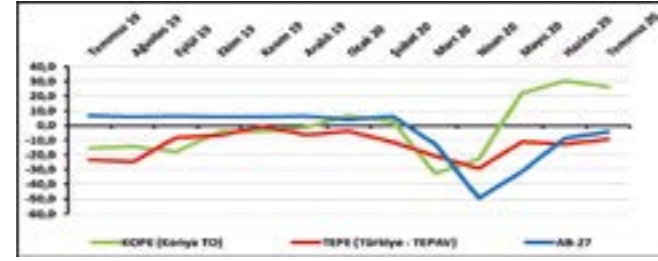
TEMMUZ-AĞUSTOS 2020

Şekil-1. KOPE ile TEPE karşılaştırılması* (Temmuz 2019 – Temmuz 2020)

*Mevsimsellikten arındırılmış seriler

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi* (Temmuz 2019 – Temmuz 2020)

*Mevsimsellikten arındırılmış seriler

KONYA PERAKENDE GÜVENİNDE TOPARLANMA GÖRÜLDÜ

Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) Temmuz 2020'de hem geçen yıla hem de geçen aya kıyasla artış gösterdi. Geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu göstergesi hem Temmuz 2019'a göre hem de Haziran 2020'ye göre arttı. Gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergesi Temmuz 2019'a göre artarken, Haziran 2020'ye göre azaldı. Konya perakende sektörü, Temmuz 2020'de Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi.

Konya'da perakende güveni geçen aya ve geçen yıla kıyasla arttı:

Temmuz 2020'de TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE) -16,7 puan değerini alırken, KOPE -1,1 puan değerini aldı. Geçen yılın aynı dönemine göre KOPE 13,3 puan, TEPE 3,0 puan arttı. KOPE geçen aya göre 2,6 puan, TEPE ise 5,9 puan artış gösterdi. Konya perakendesi, Türkiye geneli ve AB-27'den daha iyi performans gösterdi. KOPE değerinin geçen

yıla kıyasla artışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki iyileşme etkili oldu.

Konyalı perakendecilerin satış beklentisi geçen yıla kıyasla artarken geçen aya kıyasla azaldı:

Temmuz 2020'de Konya'da faaliyet gösteren perakendecilerin yüzde 44'ü önümüzdeki 3 ayda satışlarının artmasını beklerken, satışlarının düşmesini bekleyenlerin oranı yüzde 16,3 düzeyinde oldu. Satışlarında bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 39,7 olarak belirlendi. Gelecek 3 aydaki satış beklentileri Temmuz 2019'a göre 41,7 puan artarken, Haziran 2020'ye göre 4,0 puan azaldı. Gelecek 3 aya ilişkin satış beklentilerinde Konya, Temmuz 2020'de Türkiye genelinden ve AB-27'den daha iyi performans sergiledi.

Konya'da perakendecilerin işlerdeki toparlanma algısı arttı:

Temmuz 2020'de işlerdeki toparlanma algısı geçen aya göre 15,7 puan artarak -48,0 değerini aldı. İşlerdeki toparlanma algısı geçen yılın aynı ayına göre ise 12,7 puan arttı. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre arttığını belirtenlerin oranı Temmuz 2020'de yüzde 18 olurken, azaldığını belirtenlerin oranı yüzde 66 oldu. KOPE anketine katılanların yüzde 16'si ise işlerinin geçen yılın aynı dönemine göre değişmediğini belirtti. Temmuz ayında Konya'daki perakendecilerin işlerdeki toparlanma algısının Türkiye genelindeki perakendecilere kıyasla daha düşük seviyede olduğu görüldü.

Perakende güveni temmuz ayında en çok "motorlu taşıtlar" sektöründe arttı:

Konya'da perakende sektörüne alt sektörler itibarıyla bakıldığında, perakende güveni temmuz ayında geçen yılın aynı dönemine göre tüm sektörlerde artış gösterirken en fazla artış "motorlu taşıtlar" sektöründe görüldü. "motorlu taşıtlar",

Tablo-1. Konya Perakende Güven Endeksi*

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	5,9	2,4	-0,2	-0,8	1,5	0,3	3,3	-3,8	-9,9	-9,2	-14,1	-13,5
2019	-16,2	-17,8	-13,7	-10,3	-11,9	-7,8	-14,4	-11,9	-15,9	-17,2	-10,4	-8,2
2020	-3,6	-6,4	-21,4	-22,3	-7,0	-3,7	-1,1					

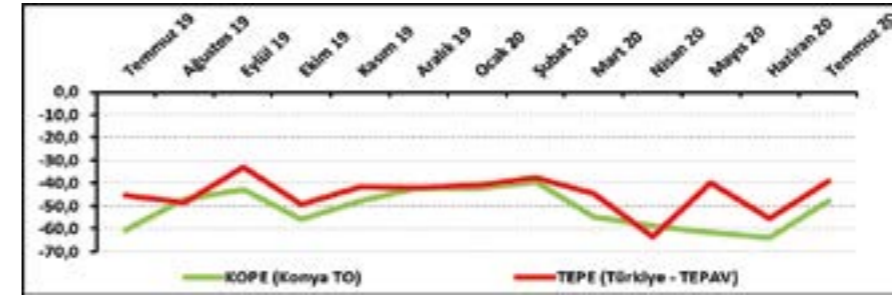
Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin beklenti*

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	20,8	18,4	12,2	3,9	9,3	13,5	14,9	-0,1	1,0	-1,8	-5,9	-12,1
2019	-15,6	-24,9	-16,2	-6,5	-9,7	-4,9	-15,4	-14,3	-17,6	-4,4	-3,9	-1,4
2020	6,7	2,8	-32,5	-22,5	21,9	30,3	26,3					

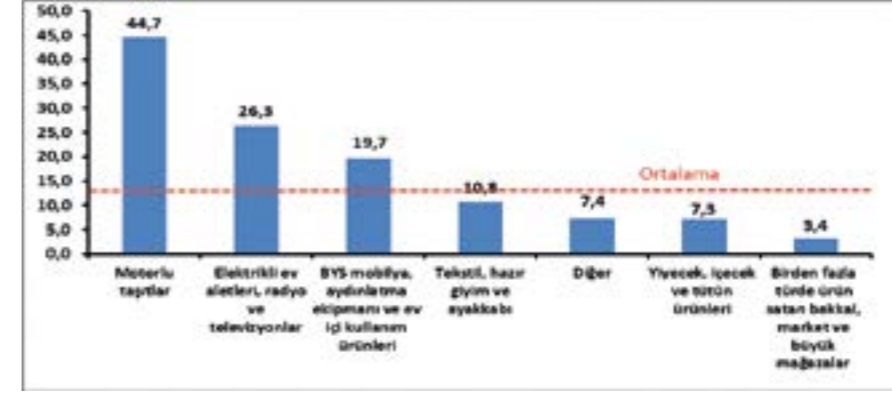
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu*

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2018	-19,3	-12,3	-10,7	-21,4	-15,3	-24,7	-24,3	-16,3	-26,7	-37,0	-51,3	-42,7
2019	-41,0	-46,7	-37,0	-58,7	-54,0	-56,7	-60,7	-47,0	-42,7	-56,0	-47,7	-42,0
2020	-42,3	-39,3	-54,7	-58,7	-61,7	-63,7	-48,0					

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu* (Temmuz 2019 – Temmuz 2020)

Şekil-4. Alt sektör bazında KOPE'nin Temmuz 2019'da bir önceki yıla göre değişimi* (puan)

"elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar" ve "mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri" sektörlerinde değişim ortalamasının üzerinde; "tekstil, hazır giyim ve ayakkabı", "diğer(akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)", "yiyecek, içecek ve tütün ürünleri" ve "birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar" sektörlerindeki değişim ortalamasının altında gerçekleşti.

Konya perakendesinde satış ve istihdam beklentileri geçen yılın üzerinde:

KOPE ve TEPE değerleri sorular bazında karşılaştırıldığında, Temmuz 2020'de "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu", "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış, istihdam ve satış fiyatı beklentileri" göstergelerinde daha iyi bir performans sergilediği görüldü. "Geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu" ve "geçen yıla göre işlerin durumu" göstergeleri hem Temmuz

2019'a göre hem de Haziran 2020'ye göre artarken, "gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" göstergesi azaldı. "Önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış, istihdam ve satış fiyatı beklentileri" ise bir önceki yıla kıyasla artış, bir önceki aya kıyasla azalış yaşandı.

Perakende güveninde Türkiye, AB-27 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi durumda:

AB-27 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında temmuz ayında geçen yıla göre artış gösteren ülkeler Türkiye ve Danimarka oldu. Perakende güveni geçen yıla göre en az azalan ülke Çek Cumhuriyeti oldu. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla Malta, Karadağ ve Hırvatistan oldu. Perakende güveni geçen yıla kıyasla AB-27 ve Euro Bölgesi'nde azaldı. Türkiye, geçen yıla göre perakende güveni değişiminde AB-27 ve Euro Bölgesi'ne göre daha iyi performans sergiledi.

Tablo-5. AB-27 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları* (Temmuz 2019'a göre)

Ülkeler/ (Puan)	Temmuz 2019'a göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim***	Temmuz 2020
Türkiye	3,0	-16,7
Danimarka	1,8	7,0
Çek Cumhuriyeti	-2,2	15,1
Almanya	-4,4	-11,3
Hollanda	-6,8	-0,3
Finlandiya	-8,6	-6,2
İrlanda	-9,0	-0,1
Litvanya	-10,1	-0,6
Avusturya	-10,5	-28,8
İsveç	-10,8	2,1
Letonya	-11,7	-5,6
Slovenya	-11,9	6,9
Arnavutluk	-13,1	-5,5
Fransa	-13,7	-20,8
AB-27	-14,5	-13,9
Euro Bölgesi-19	-14,7	-15,3
Sırbistan	-16,0	-0,8
İngiltere	-16,3	-28,0
Macaristan	-17,9	-10,4
Polonya	-18,3	-17,4
Portekiz	-18,9	-17,7
Romanya	-19,7	-12,1
Belçika	-21,2	-27,5
Slovakya	-21,4	-3,3
Estonya	-23,9	-10,0
İtalya	-24,6	-12,7
Bulgaristan	-24,8	-4,1
İspanya	-25,6	-22,6
G. K. Rum Yönetimi	-28,0	-30,6
Yunanistan	-32,0	-18,3
Hırvatistan	-39,0	-29,6
Karadağ	-55,3	-34,1
Malta	-81,4	-53,6
İngiltere	-53,7	-50,7

Tablo-4. KOPE ve TEPE soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	KOPE (Konya) 07/2019	KOPE (Konya) 06/2020	KOPE (Konya) 07/2020	Bir önceki aya göre değişim 07/2020	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 07/2020	TEPE (Türkiye) 07/2020
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-52,0	-60,5	-47,1	13,4	4,9	-53,5
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz?	24,1	19,1	17,5	-1,6	-6,6	12,6
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-22,9	16,0	6,7	-9,3	29,7	-23,2
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-15,4	30,3	26,3	-4,0	41,7	-9,2
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-9,7	11,0	4,0	-7,0	13,7	2,1
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	42,3	50,0	48,0	-2,0	5,7	41,3
İşlerinizin geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-60,7	-63,7	-48,0	15,7	12,7	-39,2
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	5,7	9,3	3,0	-6,3	-2,7	6,5

KONYA HİZMETLER SEKTÖRÜ GÜVEN ENDEKSİ

TEMMUZ-AĞUSTOS 2020

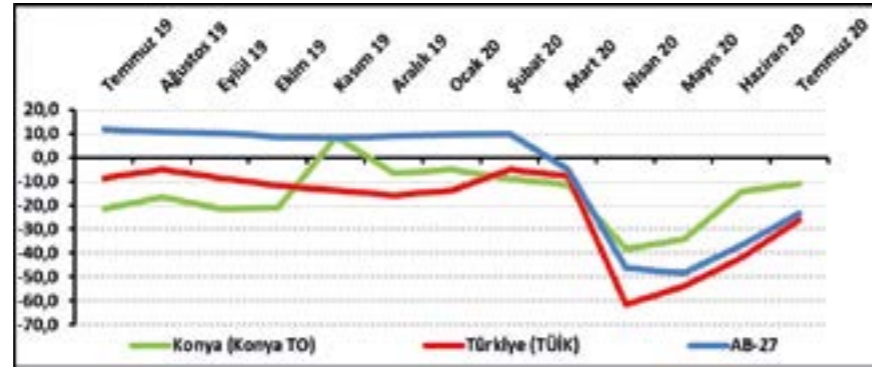
KONYA HİZMETLER SEKTÖRÜNÜN FİYAT BEKLENTİSİ ARTTI

Konya Hizmetler Sektörü Güven Endeksi geçen aya ve geçen yılın aynı ayına göre yükseldi. Önümüzdeki 3 ayda hizmetlere olan talep beklentisi Haziran 2020'ye göre düşerken, Temmuz 2019'a göre yükseldi. Konya hizmetler sektörünün önümüzdeki dönemde hizmetlere olan talep beklentisi, Türkiye genelinden daha yüksek bir değer aldı. Önümüzdeki 3 ayda fiyat beklentisinde geçen aya göre artış gözlenirken, çalışan sayısı beklentisinde düşüş gözlemlendi.

Konya Hizmetler Sektörü Güven Endeksi geçen aya ve geçen yıla göre yükseldi:

Konya Hizmetler Sektörü Güven Endeksi geçen aya göre 3,2 puan, geçen yıla göre 10,2 puan yükselerek -11,1 puan değerini aldı. Türkiye genelini temsil eden Hizmetler Sektörü Güven Endeksi ise Temmuz 2020'de geçen aya göre 15,5 puan yükselirken, geçen

Şekil-1. Hizmetler Sektörü Güven Endeksi karşılaştırması* (Temmuz 2019 - Temmuz 2020)

*Mevsimsellikten arındırılmış seriler

yıla göre 17,6 puan düşerek -26,3 puan değerini aldı. Buna karşın AB-27'yi temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi Temmuz 2020'de bir önceki aya göre 13,2 puan yükselirken, geçen yılın aynı dönemine göre 35,4 puan düşerek -23,6 puan değerini aldı. Konya Hizmetler Sektörü Güven Endeksi, Temmuz ayında Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi. Konya Hizmetler Sektörü Güven Endeksinin

geçen aya göre yükselmesinde en çok geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumundaki artış etkili oldu.

Konya hizmetler sektörünün yüzde 52,7'si önümüzdeki dönemden umutlu:

Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere olan talep beklentisinin denge değeri Temmuz 2020'de bir önceki aya göre 16,3 puan düşerken, geçen yılın aynı dönemine göre 32,3 puan yükselerek

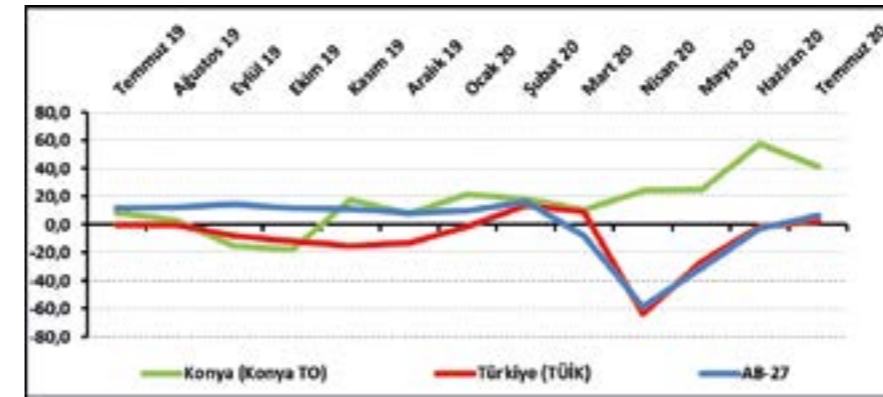
Tablo-1. Konya Hizmetler Sektörü Güven Endeksi*

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	6,4	7,3	3,6	5,8	1,3	-6,1	1,8	-8,8	-12,0	-6,0	4,2	5,8
2016	-6,3	-3,3	-1,7	-1,7	-8,6	-4,8	-2,0	-9,4	-4,1	-11,5	-10,7	-20,7
2017	-20,0	-12,7	-8,0	0,0	-1,2	1,7	3,2	-8,5	-11,3	-8,3	-8,0	-4,0
2018	-7,9	-5,7	-10,7	-1,6	-10,3	-13,7	-6,2	-12,0	-21,6	-33,8	-31,1	-28,4
2019	-29,3	-32,7	-30,7	-31,3	-32,8	-13,3	-21,3	-16,8	-21,4	-21,0	8,6	-6,6
2020	-5,1	-9,0	-11,2	-38,3	-34,2	-14,3	-11,1					

Tablo-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı - %azaldı)

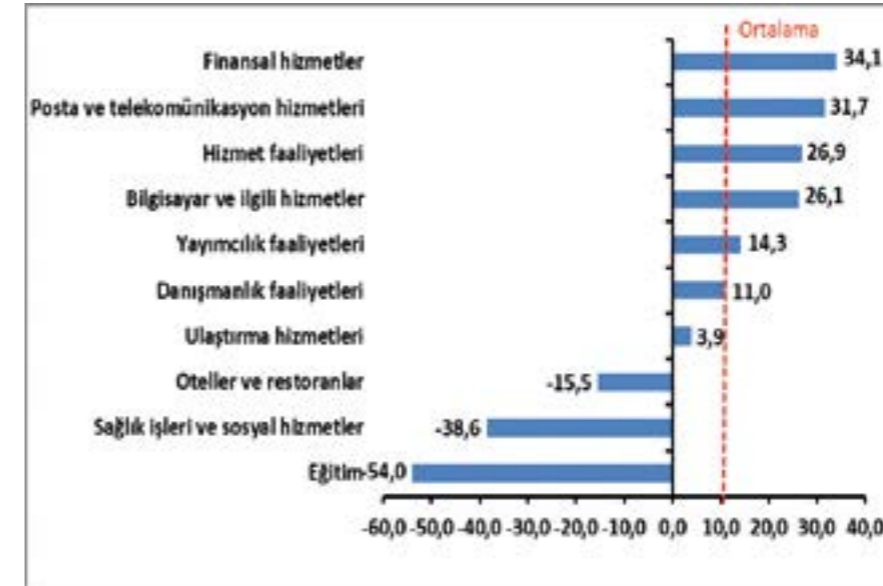
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	34,7	38,0	25,7	24,7	26,3	5,0	28,7	6,3	8,7	22,7	46,3	35,3
2016	20,7	33,0	35,3	35,3	23,7	29,7	23,0	28,1	21,3	8,0	2,7	2,0
2017	7,0	19,4	27,7	36,3	19,7	22,7	29,7	6,7	-9,7	-2,3	0,3	10,3
2018	12,7	18,7	15,3	25,3	7,7	14,0	21,7	3,0	-6,3	-15,3	-9,7	-5,0
2019	-1,0	0,0	-1,7	7,0	2,0	25,3	8,7	3,0	-15,0	-17,7	17,7	7,7
2020	21,3	18,0	10,7	24,0	24,7	57,3	41,0					

Şekil-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı - %azaldı) (Temmuz 2019 - Temmuz 2020)

*Mevsimsellikten arındırılmış seriler

Şekil-3. Alt sektörler bazında endeksin Temmuz 2020'de bir önceki yıla göre değişimi (puan)

Tablo-3. Soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	KOPE (Konya) 07/2019	KOPE (Konya) 06/2020	KOPE (Konya) 07/2020	Bir önceki aya göre değişim 07/2020	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 07/2020	TEPE (Türkiye) 07/2020
Geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?	-39,7	-60,3	-42,7	17,7	-3,0	-40,6
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?	-33,0	-40,0	-31,7	8,3	1,3	-40,6
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	8,7	57,3	41,0	-16,3	32,3	2,4
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısı nasıl değişti?	-10,3	-20,7	-12,0	8,7	-1,7	-20,1
Gelecek üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	2,0	21,3	15,3	-6,0	13,3	-1,6
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlerin fiyatlarının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	36,3	27,0	34,3	7,3	-2,0	6,9
Geçen yılın aynı dönemine göre iş hacminizde (hizmet satışlarınızda) nasıl bir gelişme oldu?	-47,0	-46,3	-50,7	-4,3	-3,7	

41 puan değerini aldı. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere olan talep beklentisi bir önceki aya göre Konya'da düşerken, Türkiye genelinde ve AB-27'de yükseldi. Temmuz ayında Konya, Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi.

Temmuz 2020'de Konya'da hizmetler sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 52,7'si önümüzdeki 3 ayda verdikleri hizmetlere olan talepte artış beklerken, yüzde 11,7'si talepte düşme beklentilerini ifade etti.

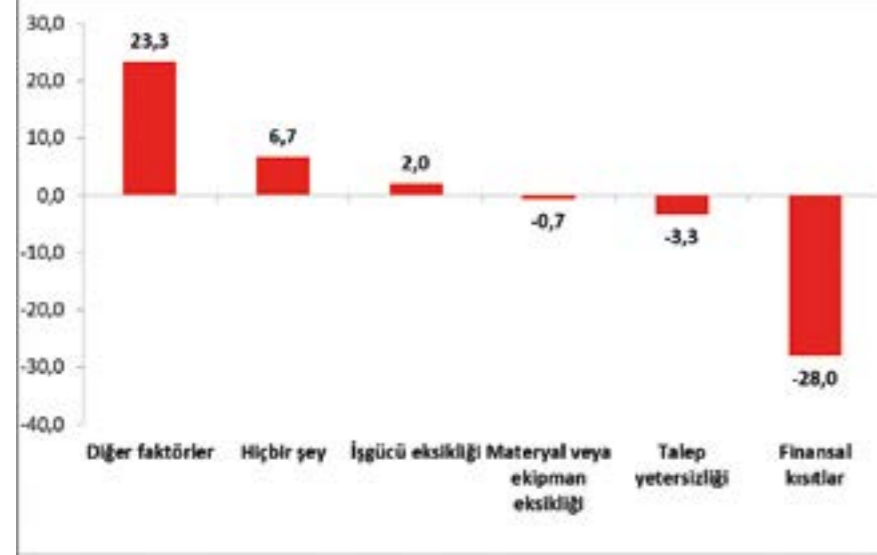
Temmuz ayının lideri finansal hizmetler sektörü oldu:

Temmuz ayında Konya'da hizmetler sektörüne alt sektörler itibarıyla bakıldığında, "finansal hizmetler" sektörünün en iyi performans gösteren sektör olduğu görüldü. Bu sektörü "posta ve telekomünikasyon hizmetleri", "hizmet faaliyetleri", "bilgisayar ve ilgili hizmetler", "yayıncılık faaliyetleri", "danışmanlık faaliyetleri" ve "ulaştırma hizmetleri" sektörleri takip etti. Bu sektörlerde geçen yıla göre artış yaşandı. "Otel ve restoranlar", "sağlık işleri ve sosyal hizmetler" ve "eğitim" sektörlerinde ise geçen yıla göre düşüş yaşandı.

Firmaların yüzde 24,7'si talep yetersizliğinden şikâyet ediyor:

Konya'da hizmetler sektöründe faaliyetleri kısıtlayan faktörlerin geçen yıla göre değişimleri incelendiğinde diğer faktörlerden, işgücü eksikliğinden şikâyet edenlerin oranında ve

Şekil-4. Faaliyetleri kısıtlayan temel etkenlerin Temmuz 2020'de bir önceki yıla göre değişimi (puan)

faaliyetlerini kısıtlayan hiçbir şeyin olmadığını söyleyenlerin oranında geçen yıla göre artış yaşanmıştır. Materyal veya ekipman eksikliğinden, talep yetersizliğinden ve finansal kısıtlardan şikayet edenlerin oranında ise geçen yıla göre düşüş yaşanmıştır. Temmuz ayında hizmetler sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 40,3'ü faaliyetlerini kısıtlayan temel etmenin diğer faktörler olduğunu dile getirmiştir. Firmaların yüzde 24,7'si talep yetersizliğinin, yüzde 11'i finansal kısıtların, yüzde 5'i işgücü eksikliğinin, yüzde 1,3'ü materyal ve ekipman eksikliğinin faaliyetlerini kısıtladığını vurgulamıştır. Faaliyetlerini kısıtlayan hiçbir şeyin olmadığını ifade edenlerin oranı ise yüzde 17,7 olmuştur.

Konya hizmetler sektörü, gelecek döneme ilişkin göstergelerde Türkiye genelinden daha yüksek:

Konya ve Türkiye, Hizmetler Sektörü Güven Endeksi Anketi soruları bazında karşılaştırıldığında, temmuz

ayında Konya'nın gelecek dönem tüm göstergelerde Türkiye'ye göre daha iyi bir performans sergilediği görüldü. Geçtiğimiz üç ayda işlerin durumu, verilen hizmetlere olan talep, çalışan sayısı göstergelerinde ve gelecek üç ayda fiyat beklentisi göstergesinde geçen aya göre artış yaşanırken, diğer tüm göstergelerde düşüş yaşandı.

Temmuz ayında hizmetler sektöründe Türkiye, AB'ye göre daha kötü performans sergiledi:

AB-27 ülkeleri ve Türkiye'nin Hizmetler Sektörü Güven Endeksi değerlerine bakıldığında, Slovakya'nın geçen yıla göre en fazla artış yaşanan ülke olduğu görüldü. Slovakya'yı; Türkiye, Arnavutluk, Almanya ve Macaristan takip etti. Geçen yıla göre en fazla düşüş ise Karadağ'da yaşandı. Karadağ'ı, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ve Hırvatistan takip etti. Türkiye Hizmetler Sektörü Güven Endeksi, geçen yıla göre AB-27 ve Euro bölgesine kıyasla daha iyi performans sergiledi.

Tablo-4. AB-27 Ülkeleri ve Türkiye'nin Hizmetler Sektörü Güven Endeksi karşılaştırmaları (Temmuz 2019'a göre)

Ülkeler/ (Puan)	Temmuz 2019'a göre Hizmetler Sektörü Güven Endeksi'ndeki Değişim	Temmuz 20
Slovakya	-5,7	-4,0
Türkiye	-17,6	-26,3
Arnavutluk	-20,0	-6,9
Almanya	-22,5	-8,9
Macaristan	-26,3	-24,4
Çek Cumhuriyeti	-28,1	3,1
Letonya	-28,8	-20,9
Finlandiya	-29,4	-14,7
Polonya	-31,2	-29,5
Danimarka	-33,8	-25,6
Sırbistan	-34,0	-23,2
Avusturya	-34,8	-16,2
AB-27	-35,4	-23,6
Euro Bölgesi-19	-35,5	-23,6
İtalya	-35,7	-30,5
Belçika	-37,8	-28,9
Bulgaristan	-37,8	-23,0
Romanya	-39,1	-27,7
Fransa	-39,8	-32,1
Hollanda	-40,2	-27,9
İsveç	-40,7	-23,0
Estonya	-42,3	-30,3
Litvanya	-43,6	-18,7
Slovenya	-44,8	-20,6
İspanya	-46,3	-30,3
İrlanda	-48,2	-20,8
Portekiz	-48,6	-29,3
İngiltere	-48,8	-53,5
Malta	-58,0	-29,3
Yunanistan	-61,2	-32,1
Hırvatistan	-65,2	-40,0
G. K. Rum Yönetimi	-72,0	-54,2
Karadağ	-72,3	-50,0
G. K. Rum Yönetimi	-107,7	-73,7

KONYA İNŞAAT SEKTÖRÜ GÜVEN ENDEKSİ

TEMmuz-AĞUSTOS 2020

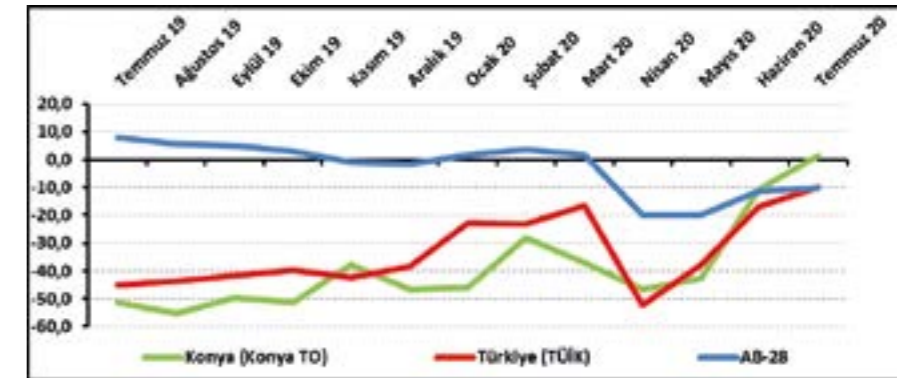
KONYA İNŞAAT SEKTÖRÜNÜN FİYAT BEKLENTİSİ ARTTI

Konya İnşaat Sektörü Güven Endeksi geçen aya ve geçen yılın aynı dönemine göre yükseldi. Mevcut siparişler ise; Temmuz 2019'a ve Haziran 2020'ye göre yükseldi. Konya inşaat sektörünün çalışan sayısı ve önümüzdeki dönem işlere olan talep beklentisinde geçen aya göre düşüş gözlenirken, fiyat beklentisinde artış gözlemlendi.

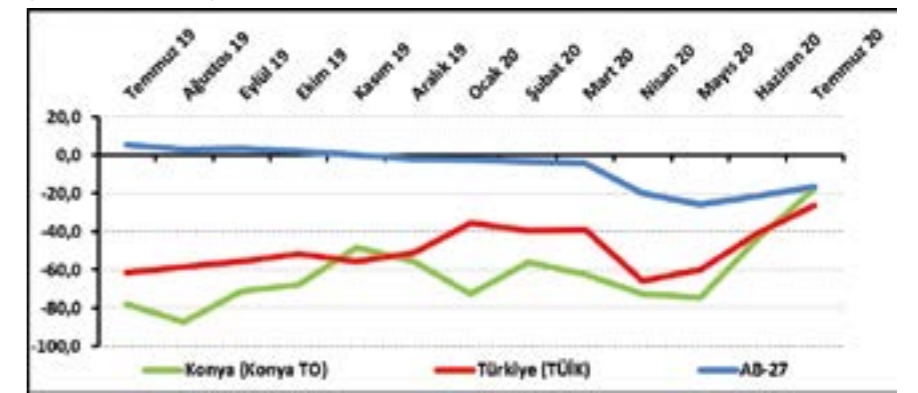
Konya İnşaat Sektörü Güven Endeksi geçen aya ve geçen yıla göre yükseldi:

Konya İnşaat Sektörü Güven Endeksi, Temmuz 2020'de geçen aya ve geçen yılın aynı dönemine göre yükseldi. Endeks değeri, geçen yılın aynı dönemine göre 52,5 puan, geçen aya göre 11,8 puan yükseldi ve 1,3 puan değerini aldı. Temmuz 2020'de Türkiye genelini temsil eden inşaat sektörü güven endeksi -9,9 puan, AB-27'yi temsil eden güven endeksi ise -10,4 puan değerini aldı. Temmuz ayında inşaat sektörü güven endeksi geçen aya göre hem Konya ve Türkiye genelinde hem AB-27'de yükseldi. Konya İnşaat Sektörü Güven Endeksi, temmuz ayında Türkiye genelinden daha iyi per-

Şekil-1. İnşaat Sektörü Güven Endeksi karşılaştırılması* (Temmuz 2019 - Temmuz 2020)

Şekil-2. Mevcut siparişlerin durumu* (%normalin üzeri - %normalin altı) (Temmuz 2019 - Temmuz 2020)

Tablo-1. Konya İnşaat Sektörü Güven Endeksi*

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-16,3	-8,3	-14,0	-14,0	-15,8	-20,5	-26,3	-24,0	-28,0	-37,0	-24,6	-30,0
2016	-25,3	-19,5	-21,3	-22,8	-23,5	-18,5	-23,5	-23,0	-29,5	-29,0	-28,5	-24,8
2017	-26,0	-19,0	-23,0	-21,8	-18,2	-19,5	-23,8	-27,5	-28,5	-32,3	-30,8	-29,9
2018	-30,6	-27,3	-29,5	-30,1	-27,8	-31,3	-35,6	-40,0	-50,8	-50,8	-60,3	-66,4
2019	-64,3	-46,9	-52,3	-51,0	-60,5	-54,0	-51,3	-55,3	-49,5	-51,3	-37,8	-46,5
2020	-46,0	-28,3	-37,0	-46,7	-42,8	-10,5	1,3					

Tablo-2. Mevcut siparişlerin durumu* (%normalin üzeri - %normalin altı)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-32,0	-28,0	-28,5	-26,5	-26,5	-30,0	-37,0	-29,5	-31,0	-43,5	-33,7	-35,0
2016	-37,0	-34,5	-34,5	-35,5	-35,0	-35,0	-36,0	-34,0	-38,5	-38,5	-35,0	-34,5
2017	-37,5	-34,0	-38,0	-39,0	-29,4	-30,5	-31,0	-32,5	-30,5	-36,5	-30,0	-35,5
2018	-38,2	-34,0	-40,0	-35,7	-28,5	-39,0	-35,7	-43,5	-60,0	-62,5	-67,5	-78,6
2019	-71,4	-58,5	-64,5	-76,0	-82,5	-84,0	-78,0	-87,5	-71,0	-68,0	-48,5	-55,5
2020	-72,5	-56,0	-62,5	-72,5	-74,5	-44,0	-17,5					

Tablo-3. Önümüzdeki 3 aydaki çalışan sayısı beklentisi* (%arttı - %azaldı)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-0,5	11,5	0,5	-1,5	-5,0	-11,0	-15,5	-18,5	-26,0	-30,5	-15,6	-25,0
2016	-13,5	-4,5	-8,0	-10,0	-12,0	-2,0	-11,0	-12,0	-20,5	-19,5	-22,0	-15,0
2017	-14,5	-4,0	-8,0	-4,5	-7,0	-8,5	-16,5	-22,5	-26,5	-28,0	-31,5	-24,2
2018	-23,0	-20,5	-19,0	-24,5	-27,0	-23,6	-35,5	-36,5	-41,5	-39,0	-53,0	-54,2
2019	-57,3	-35,3	-40,0	-26,0	-38,5	-24,0	-24,5	-23,0	-28,0	-34,5	-27,0	-37,5
2020	-19,5	-0,5	-11,5	-21,0	-11,0	23,0	20,0					

formans sergiledi.

Konya'da inşaat sektörünün yüzde 35,5'i mevcut siparişlerin normalin altında olduğunu ifade etti:

Mevcut sipariş durumunun denge değeri, bir önceki aya göre ve geçen yılın aynı dönemine göre yükseldi. Böylelikle söz konusu değer, Temmuz 2020'de -17,5 puan değerine ulaşmış oldu.

Temmuz 2020'de Konya'da inşaat sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 18'i mevcut siparişlerinin normalin üzerinde olduğunu belirtirken, yüzde 35,5'i normalin altında olduğunu ifade etti. Mevcut siparişlerinin normal seviyede olduğunu belirtenlerin oranı ise yüzde 46,5 oldu.

Mevcut siparişlerin durumu geçen yıla göre Konya ve Türkiye genelinde yükselirken, AB-27'de düştü. Konya inşaat sektöründeki mevcut siparişlerin denge değeri, temmuz ayında Türkiye genelinden daha iyi performans gösterdi.

Konya'da gelecek dönemdeki istihdam beklentisi geçen yıla göre yükseldi:

Önümüzdeki 3 aydaki çalışan sayısı beklentisi Temmuz 2020'de bir önceki aya göre 3 puan düşerken, geçen yılın aynı dönemine göre 44,5 puan yükseldi. Böylelikle istihdam beklentisinin denge değeri 20 puan oldu.

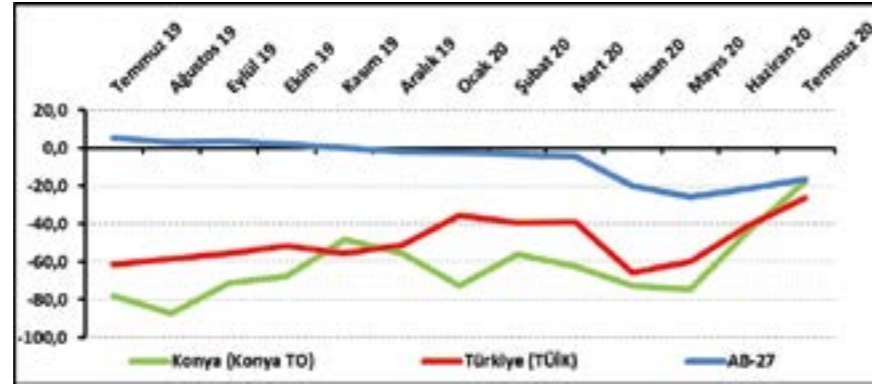
Temmuz 2020'de, Konya'da inşaat sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 30,5'i önümüzdeki 3 aydaki çalışan sayısında artış beklerken, çalışan sayısında düşüş bekleyenlerin oranı yüzde 10,5 oldu.

Çalışan sayısı beklentisi geçen yılın aynı dönemine göre Konya ve Türkiye genelinde yükselirken, AB-27'de düştü. Konya inşaat sektöründe önümüzdeki döneme ilişkin istihdam beklentisi, temmuz ayında Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi.

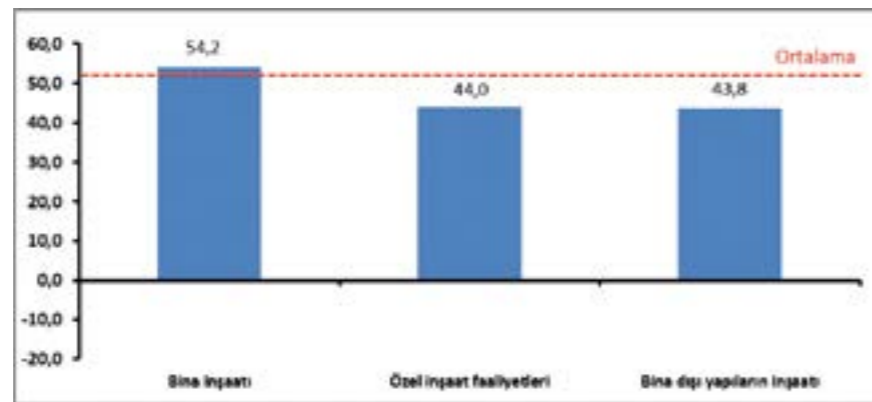
Temmuz ayında en fazla artış bina inşaatı sektöründe oldu:

Konya İnşaat Sektörü Güven Endeksi alt sektörler itibarıyla incelendiğinde, Temmuz 2020'de geçen yılın aynı dönemine göre "bina inşaatı", "özel inşaat faaliyetleri" ve "bina dışı yapıların inşaatı" sektörlerinde artış olduğu gözlenmiştir.

Şekil-3. Önümüzdeki 3 aydaki çalışan sayısı beklentisi* (%arttı - %azaldı)(Temmuz 2019 - Temmuz 2020)

Şekil-4. Alt sektörler bazında endeksin Temmuz 2020'de bir önceki yıla göre değişimi (puan)

Şekil-5. İnşaat faaliyetlerini kısıtlayan temel etkenlerin Temmuz 2020'de bir önceki yıla göre değişimi (puan)

"Bina inşaatı" sektöründe gözlenen artış ortalama artışın üzerinde gerçekleşirken, "özel inşaat faaliyetleri" ve "bina dışı yapıların inşaatı" sektöründeki artış ortalama artışın altında gerçekleşmiştir.

Firmaların yüzde 35'i finansal kısıtların faaliyetlerini kısıtladığını söylüyor:

Konya'da inşaat sektöründe faaliyetleri kısıtlayan faktörlerin geçen yıla göre değişimi incelendiğinde Temmuz 2020'de diğer faktörlerden, işgücü eksikliğinden, materyal veya ekipman eksikliğinden şikayet edenlerin oranında ve faaliyetlerini kısıtlayan hiçbir şeyin olmadığını söyleyenlerin oranında geçen yıla göre artış yaşanmıştır. Hava şartlarından şikayet edenlerin oranında geçen yıla göre değişim gözlenmezken, talep yetersizliğinden ve finansal kısıtlardan şikayet edenlerin oranında geçen yıla göre düşüş gözlenmiştir.

Faaliyetleri kısıtlayan faktörler dile getirilme sıklığına göre ele alındığında Temmuz 2020'de firmaların en çok finansal kısıtlardan şikayet ettiği görülmüştür. Bu dönemde finansal kısıtlardan şikayet eden firmaların toplam içindeki payı yüzde 35'tir. Dile getirilen diğer kısıtların yüzdesel dağılımları sırasıyla şöyledir: diğer faktörler (yüzde 28), talep yetersizliği (yüzde 17), işgücü

eksikliği (yüzde 6), materyal ve ekipman eksikliği (yüzde 2). Firmaların yüzde 12'si ise faaliyetlerini kısıtlayan hiçbir şey olmadığını belirtmiştir.

Konya inşaat sektörüne ilişkin gelecek dönem göstergelerde, Türkiye'ye kıyasla daha iyi bir performans gösterdi:

Konya ve Türkiye İnşaat Sektörü Güven Endeksi Anketi sorular bazında karşılaştırıldığında, Konya'nın gelecek dönem göstergelerde Türkiye'ye kıyasla daha iyi performans sergilediği görülmüştür. Tüm göstergelerde geçen yıla göre artış gözlenmiştir. Gelecek üç ayda çalışan sayısı ve işlere olan talep beklentisinde geçen aya göre düşüş yaşanırken, diğer tüm göstergelerde aynı dönemde artış yaşanmıştır.

Türkiye, 1 yılda inşaat sektörü güven endeksinin en fazla artıran ülke oldu

AB-27 ülkeleri ve Türkiye'nin inşaat sektörü güven endeksi değerlerine bakıldığında, geçen yılın aynı ayına göre Türkiye ve Yunanistan dışında tüm ülkelerde düşüş olduğu görüldü. Geçen yıla göre en fazla düşüş Malta, Macaristan, Estonya ve Fransa'da yaşandı. Türkiye, geçen yıla göre Euro Bölgesi ve AB-27'ye kıyasla daha iyi performans sergiledi.

Tablo-5. AB-27 Ülkeleri ve Türkiye'nin İnşaat Sektörü Güven Endeksi karşılaştırmaları (Temmuz 2019'a göre)

Ülkeler/ (Puan)	Temmuz 2019'a göre İnşaat Sektörü Güven Endeksi'ndeki Değişim	Temmuz 20
Türkiye	35,0	-9,9
Yunanistan	22,0	-27,8
Portekiz	-2,6	-17,9
Arnavutluk	-3,5	-23,7
Danimarka	-6,4	-6,5
Belçika	-6,7	-7,5
Lüksemburg	-7,5	6,9
İtalya	-8,6	-14,3
Karadağ	-9,3	-15,2
Romanya	-9,7	-7,8
Letonya	-11,7	-13,2
G. K. Rum Yönetimi	-13,0	-21,2
Çek Cumhuriyet	-14,9	-13,3
Finlandiya	-15,0	-11,5
Avusturya	-15,6	5,1
Sırbistan	-15,6	-5,8
İspanya	-15,7	-18,5
Slovenya	-16,3	0,0
Bulgaristan	-17,3	-22,0
Polonya	-17,9	-25,8
Euro Bölgesi-19	-18,3	-8,8
Almanya	-18,3	4,8
AB-27	-18,5	-10,4
Litvanya	-18,5	-27,5
Slovakya	-21,0	-32,0
Hollanda	-21,1	-0,3
İrlanda	-22,1	-4,6
Hırvatistan	-22,1	-9,5
İsveç	-28,5	-20,5
Fransa	-30,1	-18,3
Estonya	-30,2	-22,1
Macaristan	-35,0	-9,9
Malta	-39,5	0,2
İrlanda	-60,7	-28,8

Tablo-4. Soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	KOPE (Konya) 07/2019	KOPE (Konya) 06/2020	KOPE (Konya) 07/2020	Bir önceki aya göre değişim 07/2020	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 07/2020	TEPE (Türkiye) 07/2020
Geçtiğimiz üç ayda inşaat (yapma) faaliyetleriniz nasıl değişti?	-70,5	-44,0	-4,0	40,0	66,5	0,1
Mevcut siparişlerinizin (mevsim normallerine göre) ne durumda olduğunu düşünüyorsunuz?	-78,0	-44,0	-17,5	26,5	60,5	-26,1
Gelecek üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	-24,5	23,0	20,0	-3,0	44,5	6,2
Gelecek üç ayda satış fiyatlarınızın ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	0,5	43,0	46,0	3,0	45,5	18,4
Gelecek üç ayda şirketinizin yaptığı işlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	-18,5	51,0	40,5	-10,5	59,0	
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısı nasıl değişti?	-23,5	-6,5	-2,0	4,5	21,5	
Geçen yılın aynı dönemine göre iş hacminizde nasıl bir gelişme oldu?	-84,5	-52,0	-11,0	41,0	73,5	

KONYA İSTİHDAM İZLEME BÜLTENİ

TEMMUZ-AĞUSTOS 2020

KONYA'DA SİGORTALI ÇALIŞAN SAYISI 302 BİN OLDU:

Konya İstihdam İzleme Bülteni; SGK verilerine göre "sigortalı ücretli çalışan sayısı, işyeri, esnaf, çiftçi ve kamu çalışan sayılarına" yer vermektedir. Mayıs 2020 verilerine göre Konya'da bir yılda sigortalı ücretli çalışan sayısı 5 bin artarak 302 bin oldu.

Konya'da, istihdam 1 yılda 5 bin arttı:

SGK verilerine göre Mayıs 2020'de sigortalı ücretli (4/a) çalışanların sayısı Türkiye genelinde 13 milyon 919 bin, Konya'da ise 302 bin olmuştur. Mayıs 2019'dan Mayıs 2020'ye sigortalı ücretli çalışan sayısı Türkiye'de 405 bin (yüzde 2,8) azalırken, Konya'da 5 bin (yüzde 1,6) artmıştır. Mayıs 2019'dan Mayıs 2020'ye sigortalı ücretli çalışan sayısı değişiminde Konya, yüzde 1,6'lık artış oranı ile sigortalı ücretli çalışan sayısı artan 15 il arasında sigortalı ücretli çalışan sayısı en hızlı artan 6'ncı il olmuştur. Konya, mayıs ayında sigortalı ücretli çalışan sayısı en fazla olan iller arasında 7'nci sıradadır.

Konya'da kadın istihdamı 66 bin oldu:

SGK verilerine göre Mayıs 2020'de sigortalı ücretli (4/a) kadın çalışan sayısı Türkiye genelinde 4 milyon 300 bin, Konya'da ise 66 bin olmuştur. Mayıs 2019'dan Mayıs 2020'ye sigortalı ücretli kadın çalışan sayısı Türkiye'de 140 bin (yüzde 3,2) azalırken, Konya'da 15 (yüzde 0,02) artmıştır. Toplam istihdam içerisinde kadın istihdamının payı Mayıs 2019'da yüzde 22,1 iken bu oranın Mayıs 2020'de yüzde 21,7 olduğu görülmektedir. Mayıs 2019'dan Mayıs 2020'ye sigortalı ücretli kadın çalışan sayısı değişiminde Konya, yüzde 0,02'lik artış oranı ile sigortalı ücretli kadın çalışan sayısı artan 7 il arasında kadın çalışan sayısı en hızlı artan son ildir. Konya, mayıs ayında sigortalı ücretli kadın çalışan sayısı en fazla olan iller arasında 12'nci sıradadır.

Tablo 1. Sigortalı Ücretli (4/a) Çalışan Sayısı (Mayıs 2019'a göre yüzde değişim)

	Konya	Türkiye
Mayıs 2019	296.916	14.324.472
Mayıs 2020	301.627	13.919.211
Mayıs 2020 - Mayıs 2019 (Fark)	4.711	-405.261
Mayıs 2020 - Mayıs 2019 (Değişim, %)	1,6	-2,8
Mayıs 2020 - Mayıs 2018 (Değişim, %)	-4,4	-5,5
Mayıs 2020 - Mayıs 2017 (Değişim, %)	-0,7	-1,3
Mayıs 2020 - Mayıs 2016 (Değişim, %)	-0,1	1,6
Mayıs 2020 - Mayıs 2015 (Değişim, %)	2,4	2,5

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), KTO Hesaplamaları

Tablo 2. Sigortalı Ücretli (4/a) Kadın Çalışan Sayısı (Mayıs 2019'a göre yüzde değişim)

	Konya	Türkiye	Konya'daki Kadın İstihdamının Konya'daki Toplam İstihdama Oranı (%)
Mayıs 2019	65.540	4.440.455	22,1
Mayıs 2020	65.554	4.299.922	21,7
Mayıs 2020 - Mayıs 2019 (Fark)	14	-140.533	
Mayıs 2020 - Mayıs 2019 (Değişim, %)	0,02	-3,2	
Mayıs 2020 - Mayıs 2018 (Değişim, %)	5,3	2,9	
Mayıs 2020 - Mayıs 2017 (Değişim, %)	5,4	12,4	
Mayıs 2020 - Mayıs 2016 (Değişim, %)	16,9	10,7	
Mayıs 2020 - Mayıs 2015 (Değişim, %)	27,0	16,5	

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), KTO Hesaplamaları

Konya'da 1 yılda işyeri sayısı arttı:

Mayıs 2020'de işyeri sayısı Türkiye genelinde 1 milyon 851 bin olurken, Konya'da 45 bin olmuştur. Mayıs 2019'dan Mayıs 2020'ye işyeri sayısında, Türkiye'de 3 bin (yüzde 0,2) azalış olurken, Konya'da 375 (yüzde 0,8) artış olmuştur. Son beş yılda Türkiye'deki işyeri sayısı yüzde 7,8, Konya'da yüzde 9,1 artmıştır. Mayıs 2019'dan Mayıs 2020'ye işyeri sayısı değişiminde Konya, yüzde 0,8'lik artış oranı ile işyeri sayısı artan 40 il arasında işyeri sayısı en hızlı artan 25'inci il olmuştur. Konya, mayıs ayında işyeri sayısı en fazla olan iller arasında 7'nci sırada bulunmaktadır.

Konya'da kayıtlı esnaf sayısı 67 bin oldu:

SGK verilerine göre Mayıs 2020'de kendi hesabına çalışan kayıtlı esnaf (4/b) sayısı Türkiye genelinde 2 milyon 219 bin olurken, Konya'da 63 bin olmuştur. Mayıs 2019'dan Mayıs 2020'ye kayıtlı esnaf sayısında, Türkiye'de 63 bin (yüzde 2,9), Konya'da 2 bin (yüzde 3,5) artış olmuştur. Son beş yılda Türkiye'deki kayıtlı esnaf sayısı yüzde 9,5, Konya'da yüzde 14,2 artmıştır. Mayıs 2019'dan Mayıs 2020'ye kendi hesabına çalışan kayıtlı esnaf sayısı değişiminde Konya, yüzde 3,5'lik artış oranı ile esnaf sayısı artan 77 il arasında

da 25'inci olmuştur. Konya, mayıs ayında kendi hesabına çalışan kayıtlı esnaf sayısı en fazla olan iller arasında 6'ncı sırada yer almıştır.

Konya'da çiftçi sayısı 37 bin oldu:

SGK verilerine göre Mayıs 2019'da tarım kapsamında çalışan kayıtlı çiftçi (4/b) sayısı Türkiye genelinde 586 bin, Konya'da ise 37 bin olmuştur. Mayıs 2019'dan Mayıs 2020'ye kayıtlı çiftçi sayısı Türkiye'de 97 bin (yüzde 14,2), Konya'da 4 bin (yüzde 9) azalmıştır. Son beş yılda Türkiye'de kayıtlı çiftçi sayısı yüzde 30,9 oranında, Konya'da ise yüzde 23 oranında azalmıştır. Konya, mayıs ayında kayıtlı çiftçi sayısı en fazla olan iller arasında 37 bin çiftçi ile ilk sırada yer almıştır. Konya'da kayıtlı çiftçiler Mayıs 2020 verilerine göre Türkiye genelindeki kayıtlı çiftçilerin yüzde 6,2'sini oluşturmaktadır. Mayıs 2019'dan Mayıs 2020'ye kayıtlı çiftçi sayısı değişiminde Konya, yüzde 9'luk azalış oranı ile çiftçi sayısı azalan 81 il arasında kayıtlı çiftçi sayısı en yavaş azalan 6'ncı il olmuştur.

Konya'da kamu çalışan sayısı 79 bin oldu:

SGK verilerine göre Mayıs 2020'de kamu çalışanlarının (4/c) sayısı Türkiye genelinde 3 milyon 120 bin olurken, Konya'da 79 bin olmuştur. Mayıs 2019'dan Mayıs 2020'ye kamu çalışanı sayısı Türkiye'de 64 bin (yüzde 2,1), Konya'da bin (yüzde 1,7) artmıştır. Son beş yılda Türkiye'de kamu çalışanı sayısı yüzde 6,5 oranında, Konya'da ise yüzde 6 oranında artmıştır. Konya, Mayıs 2020 verilerine göre son bir yılda kamu çalışanı sayısı artışına katkıda bulunan iller arasında 19'uncu sırada yer almıştır. Mayıs 2019'dan Mayıs 2020'ye kamu çalışanı sayısı değişiminde Konya, yüzde 1,7'lik artış oranı ile kamu çalışanı sayısı artan 63 il arasında kamu çalışanı sayısı en hızlı artan 45'inci il olmuştur. Türkiye genelinde kamu çalışanı sayısı en fazla olan iller arasında Konya 5'inci sıradadır. Son bir yıldaki artış oranında ise kamu çalışanı sayısı en fazla olan 15 il arasında 12'nci sırada yer almaktadır.

Tablo 3. İşyeri Sayısı (4/a) (Mayıs 2019'a göre yüzde değişim)

	Konya	Türkiye
Mayıs 2019	44.978	1.854.260
Mayıs 2020	45.353	1.850.770
Mayıs 2020 - Mayıs 2019 (Fark)	375	-3.490
Mayıs 2020 - Mayıs 2019 (Değişim, %)	0,8	-0,2
Mayıs 2020 - Mayıs 2018 (Değişim, %)	-2,1	-2,0
Mayıs 2020 - Mayıs 2017 (Değişim, %)	2,2	3,7
Mayıs 2020 - Mayıs 2016 (Değişim, %)	5,5	5,9
Mayıs 2020 - Mayıs 2015 (Değişim, %)	9,1	7,8

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), KTO Hesaplamaları

Tablo 4. Kayıtlı Esnaf (Kendi Hesabına Çalışan) (4/b) Sayısı (Mayıs 2019'a göre yüzde değişim)

	Konya	Türkiye
Mayıs 2019	64.846	2.155.104
Mayıs 2020	67.137	2.218.517
Mayıs 2020 - Mayıs 2019 (Fark)	2.291	63.413
Mayıs 2020 - Mayıs 2019 (Değişim, %)	3,5	2,9
Mayıs 2020 - Mayıs 2018 (Değişim, %)	7,9	5,9
Mayıs 2020 - Mayıs 2017 (Değişim, %)	10,9	8,7
Mayıs 2020 - Mayıs 2016 (Değişim, %)	15,8	14,1
Mayıs 2020 - Mayıs 2015 (Değişim, %)	14,2	9,5

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), KTO Hesaplamaları

Tablo 5. Kayıtlı Çiftçi (Tarım) (4/b) Sayısı (Mayıs 2019'a göre yüzde değişim)

	Konya	Türkiye
Mayıs 2019	40.167	683.063
Mayıs 2020	36.562	585.835
Mayıs 2020 - Mayıs 2019 (Fark)	-3.605	-97.228
Mayıs 2020 - Mayıs 2019 (Değişim, %)	-9,0	-14,2
Mayıs 2020 - Mayıs 2018 (Değişim, %)	-10,7	-17,5
Mayıs 2020 - Mayıs 2017 (Değişim, %)	-13,8	-19,7
Mayıs 2020 - Mayıs 2016 (Değişim, %)	-13,0	-20,7
Mayıs 2020 - Mayıs 2015 (Değişim, %)	-23,0	-30,9

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), KTO Hesaplamaları

Tablo 6. Kamu Çalışanı (4/c) Sayısı (Mayıs 2019'a göre yüzde değişim)

	Konya	Türkiye
Mayıs 2019	77.950	3.055.833
Mayıs 2020	79.267	3.119.932
Mayıs 2020 - Mayıs 2019 (Fark)	1.317	64.099
Mayıs 2020 - Mayıs 2019 (Değişim, %)	1,7	2,1
Mayıs 2020 - Mayıs 2018 (Değişim, %)	3,1	3,5
Mayıs 2020 - Mayıs 2017 (Değişim, %)	4,0	5,0
Mayıs 2020 - Mayıs 2016 (Değişim, %)	-0,4	1,8
Mayıs 2020 - Mayıs 2015 (Değişim, %)	6,0	6,5

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), KTO Hesaplamaları

KONYA DIŞ TİCARET BÜLTENİ

TEMMUZ-AĞUSTOS 2020

Konya Ticaret Odası (KTO) tarafından Türkiye İstatistik Kurumu'ndan ve Türkiye İhracatçılar Meclisi'nden alınan verilere dayalı olarak hazırlanan "Konya Dış Ticaret Bülteni" ile Konya'nın dış ticaret durumu güncel veriler ışığında analiz edilmekte ve Konya ile Türkiye'nin dış ticareti arasında bir kıyaslama yapmak mümkün olmaktadır.

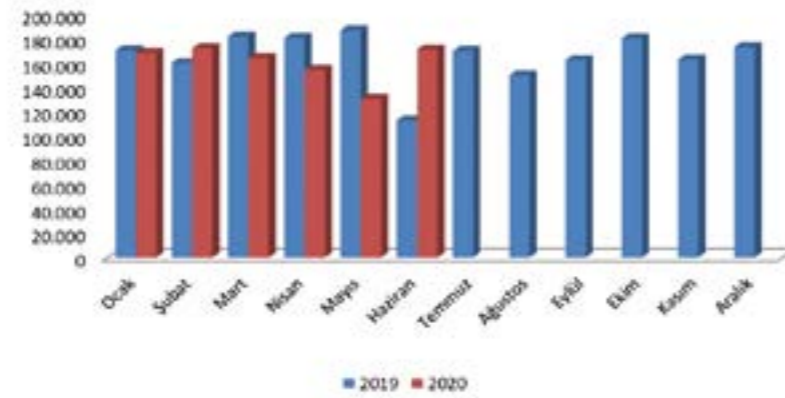
Konya'nın ihracatı geçen aya ve geçen yıla göre arttı:

Konya'da ihracat 2020 yılı Mayıs ayında 130,3 milyon dolar seviyesinde iken 2020 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre 40,9 milyon dolar, bir önceki yılın aynı ayına göre 58,4 milyon dolar artarak 171,2 milyon dolar seviyesine yükseldi. Türkiye'nin Haziran 2020 ihracatı ise 12,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

Konya'nın ithalatı geçen aya ve geçen yıla göre arttı:

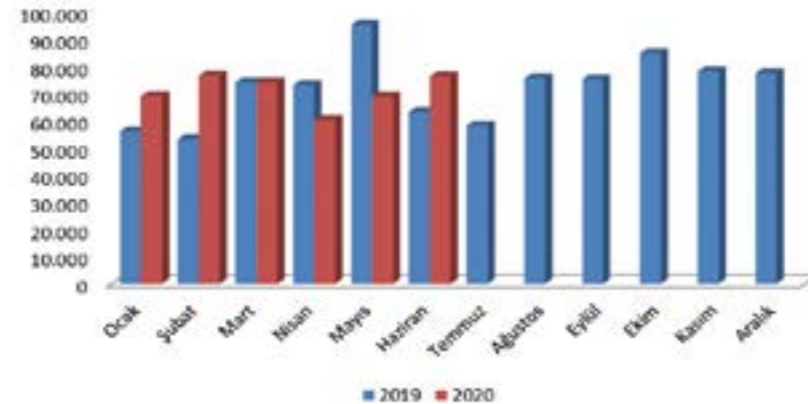
Mayıs 2020'de 68,9 milyon dolar seviyesinde olan ithalat rakamları, Haziran 2020'de bir önceki aya göre yüzde 31,4, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 51,7 artarak 76,3 milyon dolar seviyesine yükseldi. Türkiye ithalat rakamlarına bakıldığında ise Haziran 2020'de bir önceki aya göre 3,1 milyar dolarlık bir artış olduğu ve ithalatın 15,8 milyar dolar seviyesine

Şekil-1: Aylara Göre Konya'nın İhracatı 2018-2019 (1000\$)

Kaynak: TÜİK

Şekil-2: Aylara Göre Konya'nın İthalatı 2018-2019 (1000\$)

Kaynak: TÜİK

Tablo-1: Aylara Göre Konya'nın İhracatı (2018-2019) (1000\$)

	İhracat (1000 \$)											
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2019	170.553	160.090	181.664	180.437	187.065	112.820	170.051	149.895	162.600	180.292	163.025	173.200
2020	168.330	172.047	164.219	154.401	130.314	171.170						

Kaynak: TÜİK

Tablo-2: Aylara Göre Konya'nın İthalatı (2018-2019) (1000\$)

	İhracat (1000 \$)											
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2019	56.131	53.238	74.137	73.118	95.241	63.279	58.210	75.596	75.295	84.826	78.097	77.498
2020	69.088	76.514	74.127	60.248	68.935	76.333						

Kaynak: TÜİK

Tablo-3: Türkiye - Konya Karşılaştırmalı Dış Ticaret İstatistikleri - 2020 Haziran (milyon \$)

	İhracat (milyon \$)	İthalat (milyon \$)	Dış Ticaret Dengesi (milyon \$)	Dış Ticaret Hacmi (milyon \$)	İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)	İhracat (Haziran 2019-2020) Fark (%)	İthalat (Haziran 2019-2020) Fark (%)
Türkiye	12.745	15.835	-3.091	28.580	80%	15,2%	11,1%
Konya	171	76	95	248	224%	51,7%	20,6%

Kaynak: TÜİK

Tablo-4: İhracatın Sektörel Dağılımı (Nisan; 2019-2020)

	Haziran -İhracat (\$)		Değişim	Konya'nın Toplam İhracatı İçindeki Pay (%) - Haziran 2020
	2020	2019		
Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	55.433.400	34.929.665	58,7%	32,4%
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	26.280.792	21.003.461	25,1%	15,4%
Demir veya çelikten eşya	13.315.355	4.152.465	220,7%	7,8%
Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	10.743.364	3.217.519	233,9%	6,3%
Kakao ve kakao müstahzarları	10.138.612	7.059.143	43,6%	5,9%
Plastikler ve mamulleri	7.751.960	5.234.582	48,1%	4,5%
Süt ürünleri, yumurtalar, tabii bal, diğer yenilebilir hayvansal menşeli ürünler	4.489.065	1.479.315	203,5%	2,6%
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	3.781.441	4.158.371	-9,1%	2,2%
Sebzeler, meyveler, sert kabuklu meyveler ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	3.763.025	1.705.278	120,7%	2,2%
Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	3.091.113	1.815.193	70,3%	1,8%
Toplam	171.170.164	112.819.829	51,7%	100,0%

Kaynak: TÜİK

yükseldiği görülmektedir.

2020 Haziran ayı itibarıyla Konya'nın Türkiye'nin toplam ihracat ve ithalatından aldığı pay sırasıyla, yüzde 1,34 ve yüzde 0,48 olarak gerçekleşmiştir. Konya'nın Haziran 2020'deki 248 milyon dolarlık dış ticaret hacmi ise Türkiye'nin toplam dış ticaret hacminin yüzde 0,9'unu oluşturmaktadır. Türkiye 2020 Haziran ayı itibarıyla 3,1 milyar dolarlık dış ticaret açığı verirken, Konya 95 milyon dolarlık dış ticaret fazlası vermiştir. Haziran ayında Türkiye için ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 80 iken Konya için bu oran yüzde 224 olmuştur.

Tablo-5: İhracat Partnerleri (Haziran - 2020)

	Partner	İhracat (\$)	Pay
1	Irak	18.667.010	11%
2	ABD	12.656.992	7%
3	Almanya	11.757.055	7%
4	Rusya Federasyonu	8.553.583	5%
5	İran	6.968.746	4%
6	Suudi Arabistan	5.699.704	3%
7	Mısır	5.338.469	3%
8	İtalya	4.394.485	3%
9	Cezayir	3.982.395	2%
10	Polonya	3.634.626	2%
	Diğer	89.517.099	52%
	Toplam	171.170.164	100%

Kaynak: TÜİK

Kendi Planör ve Uçaklarıyla, Kendi Eğitim Pistinde Pilot Yetiştiren Tek Üniversite

Konya'nın Haziran ayı ihracatı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 51,7 artarken, Türkiye'nin ihracatı aynı dönemde yüzde 15,2 artmıştır. Öte yandan Konya'nın Haziran ayı ithalatı bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 20,6 artarken, Türkiye'nin Haziran ayı ithalatı aynı dönemde yüzde 11,1 artmıştır. Konya'nın dış ticaret verilerine göre, bir önceki aya oranla 2020 yılı Haziran ayı ithalatında yüzde 10,7'lik, ihracatında yüzde 31,4'lük bir artış gözlenmiştir. Türkiye'nin bir önceki aya oranla 2020 yılı Haziran ayı ithalatında yüzde 24'lük, ihracatında yüzde 35,2'lik bir artış gözlenmiştir.

Sektörlere göre ihracat verileri incelendiğinde, 2020 Haziran ayında Konya'nın en fazla ihracat yaptığı ilk 10 sektörde bir önceki aya kıyasla çok fazla değişiklik olmadığı gözlenmiştir. Mayıs 2020'de listede yer almayan ancak Haziran 2020'de yer alan sektörün "süt ürünleri, yumurtalar, tabii bal, diğer yenilebilir hayvansal menşeli ürünler" sektörü olduğu görülmektedir. "Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" sektörü 55,4 milyon dolarlık ihracatı ile Haziran ayında Konya'nın toplam ihracatının yüzde 32,4'ünü oluşturmaktadır; geçen yılın aynı ayına göre sektörün ihracatı yüzde 58,7 artmıştır. Geçen yılın aynı ayına göre listedeki ilk 10 ürün grubunda ihracatı en çok artan ürün grubu "silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı" sektörü olmuştur. İlk 10 sektör arasında "süt ürünleri, yumurtalar, tabii bal, diğer yenilebilir hayvansal menşeli ürünler" sektörü ise ihracatı azalan tek sektör olmuştur.

Konya'nın ihracatında Irak'ın payı yüzde 10,9 seviyesinde

Ülkeler bazında Konya'nın ihracat rakamlarına bakıldığında, Haziran 2020'de, ilk sırada 18,7 milyon dolarlık ihracat hacmi ile Irak yer almaktadır. Konya'nın Irak'a olan ihracatı geçen yılın aynı ayına göre yaklaşık 7,6 milyon dolar artarak 18,7 milyon dolara yükselmiştir. Irak, Konya'nın toplam ihracatının yüzde 10,9'unu oluşturmaktadır.

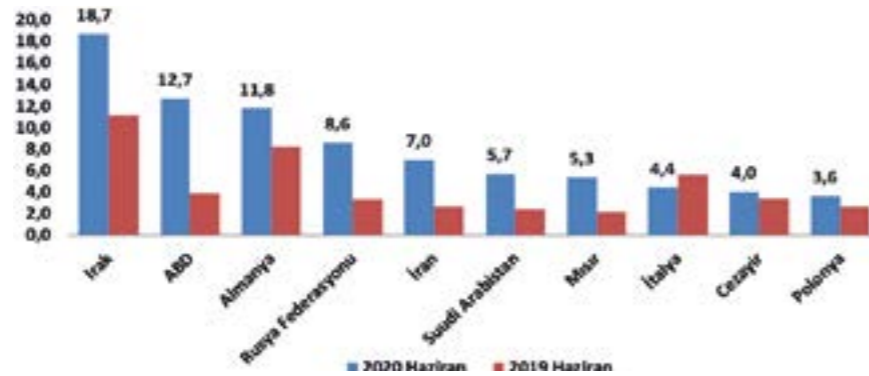
Irak'ın ardından 12,7 milyon dolarlık ihracat hacmi ile ABD gelmektedir. ABD'ye yapılan ihracat, geçen yılın aynı ayına göre yaklaşık 8,7 milyon dolar artmıştır. Konya'nın en fazla ihracat yaptığı diğer ülkeler sırasıyla Almanya, Rusya, İran, Suudi Arabistan, Mısır, İtalya, Cezayir ve Polonya'dır.

Tablo-6: İthalat Partnerleri (Haziran - 2020)

Partner	İhracat (\$)	Pay
1 Çin	19.964.511	26%
2 Rusya Federasyonu	6.851.037	9%
3 Almanya	5.590.818	7%
4 İtalya	4.377.939	6%
5 Brezilya	4.027.988	5%
6 Güney Kore	3.897.427	5%
7 Tayvan	1.931.859	3%
8 Ukrayna	1.913.911	3%
9 Hindistan	1.704.408	2%
10 İspanya	1.654.085	2%
Diğer	24.419.169	32%
Toplam	76.333.152	100%

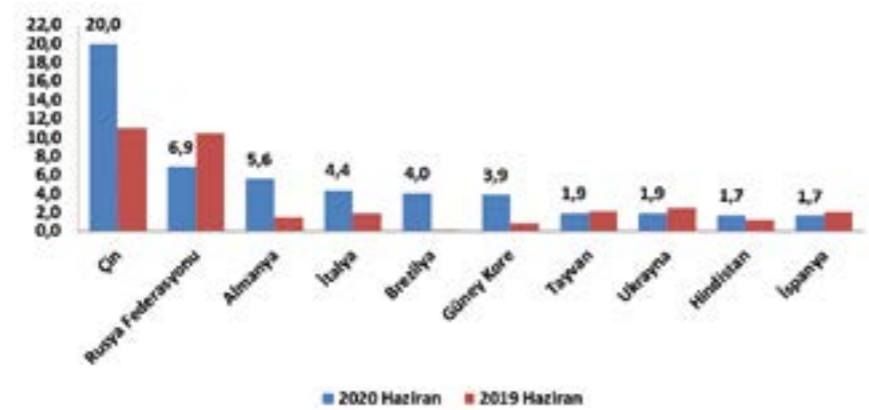
Kaynak: TÜİK

Şekil-3: Ülkelere Göre Konya'nın İhracatı (milyon \$) - İlk 10 Ülke (Nisan - 2020)

Kaynak: TÜİK

Şekil-4: Ülkelere Göre Konya'nın İthalatı (milyon \$) - İlk 10 Ülke (Nisan - 2020)

Kaynak: TÜİK

Konya, Haziran ayında en fazla ithalatı ise Çin'den yapmıştır. Konya'nın Çin'den yaptığı ithalat, yaklaşık 20 milyon dolar seviyesindedir ve yapılan toplam ithalatın yüzde 26,2'sini oluşturmaktadır. Konya'nın Çin'den sonra en fazla ithalat yaptığı ülke ise Rusya olmuştur. Kon-

ya'nın Rusya'ya yaptığı ithalat, yaklaşık 6,9 milyon dolar seviyesinde olup toplam ithalatın yüzde 9'unu oluşturmaktadır. Konya'nın en fazla ithalat yaptığı diğer ülkeler sırasıyla Almanya, İtalya, Brezilya, Güney Kore, Tayvan, Ukrayna, Hindistan ve İspanya'dır.

Cem ALICE Deneyine İlk ve Tam Üyelik

8 Farklı Yabancı Dil Öğrenme İmkânı

En Güncel Bilgi Teknolojileri Diriliş 1251

Modern Kampüs Alanı

Yurtdışı Eğitim İmkânları

Geniş Sosyal İmkânlar, Sportif Faaliyetler

**KTO KARATAY
ÜNİVERSİTESİ**

TIP FAKÜLTESİ

HUKUK FAKÜLTESİ

MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ

Bilgisayar Mühendisliği
Elektrik Elektronik Mühendisliği
Endüstri Mühendisliği
İnşaat Mühendisliği
Makine Mühendisliği
Mekatronik Mühendisliği

İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ

Enerji Yönetimi
İslam Ekonomisi ve Finans
İşletme
Uluslararası Ticaret ve Lojistik
Sigortacılık ve Sosyal Güvenlik

SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER FAKÜLTESİ

Psikoloji
Sosyal Hizmet
Sosyoloji
Tarih
İletişim Tasarımı ve Yönetimi

**GÜZEL SANATLAR VE TASARIM
FAKÜLTESİ**

Grafik Tasarım
İç Mimarlık
Mimarlık
Geleneksel Türk Sanatları

SAĞLIK BİLİMLERİ YÜKSEKOKULU

Beslenme ve Diyetetik
Çocuk Gelişimi
Ebelik
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon
Hemşirelik
Odyoloji

YABANCI DİLLER YÜKSEKOKULU

Mütercim Tercümanlık (Arapça)
Mütercim Tercümanlık (İngilizce)

UYGULAMALI BİLİMLER YÜKSEKOKULU

Pilotaj

ADALET MESLEK YÜKSEKOKULU

Adalet

**SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK
YÜKSEKOKULU**

Çocuk Gelişimi
Diyaliz
Fizyoterapi
Anestezi
İlk ve Acil Yardım
Tıbbi Görüntüleme Teknikleri

**TİCARET VE SANAYİ MESLEK
YÜKSEKOKULU**

Dış Ticaret
Mekatronik

www.karatay.edu.tr

**%15
AHİLİK
BURSU**
(Ticaret Odası
Destek Bursu)

**%25'E
VARAN
TERCİH
BURSLARI**

**%100'E
VARAN
ÜNİVERSİTEYE
GİRİŞ BURSLARI**

444 12 51